

A vibrant pop art collage background featuring various panels of faces and features. The style is reminiscent of mid-20th-century comic book art, with bold outlines, a limited color palette of red, teal, yellow, and black, and the use of halftone dots and geometric patterns. Panels show close-ups of eyes, mouths, and faces, some with different patterns like checkered or dotted. The overall composition is dynamic and layered.

INTIMNÍ SCHRÁNKA SABRINY B. (final cut)

Emil Hakl

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Intimní schránka Sabriny B.
(final cut)

Emil Hakl

Znění tohoto textu vychází z díla [Intimní schránka Sabriny B. \(final cut\)](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Argo v Praze v roce 2010. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

Podle [předlohy](#) z fondu [Moravské zemské knihovny v Brně](#).

§

Text díla (Emil Hakl: Intimní schránka Sabriny B. /final cut/), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 30. 9. 2021.

OBSAH

PRVNÍ KNIHA.....	8
DRUHÁ KNIHA.....	93
TŘETÍ A ČTVRTÁ KNIHA.....	109
PÁTÁ KNIHA.....	143
POSLEDNÍ KNIHA.....	171

Sabrina byla můj první román. Psal jsem ho v zajetí dojmu, že je třeba si vymýšlet, aby to byla ta správná literatura. Dnes to vidím přesně opačně, a tak jsem to celé překopal a přepsal podle toho, jak si události z půlky 90. let, kdy se Praha začala měnit k nepoznání, vybavuji.

Jinými slovy – pokusil jsem se z textu vyházet zbytečnou veteš. Zda to bylo k něčemu dobré, posoudí případný čtenář. Já ne, protože zase až tak nad věcí nejsem.

Autor

*Je jasné, že etika se nedá vyslovit.
Etika je transcendentální.
Ludwig Wittgenstein*

PRVNÍ KNIHA

CHYBÍ MNĚ MODRÁ DENIMOVÁ NA BOCÍCH POUZE NASTEHOVANÁ ZA ÚČELEM ROZŠÍŘENÍ SUKNĚ!

Tak zněla nejnovější zpráva vyvedená tlustým, mnohokrát obtaženým písmem na papírové samolepce. Samolepka lpěla na dveřích. Kolem ní bylo nahuštěno v úhledných sloupcích pár desítek dalších. Na každé jedno poselství. Propiskou, inkoustovou tužkou, fixem.

7. 9. MI ZMIZEL DEŠTNÍK!

14. 10. UKRADENÁ HNĚDÁ HŮL!

26. 10. HRNEK SE SNĚŽKOU A TĚŽ PUNČOCHÁČE!!!

23. 11. SE VŠIVÁKŮM OHŘÁLY HNIDY A ZMIZELA MI DALŠÍ
HŮL!

12. 12. KASTROL S OMÁČKOU. ZLOČINEC AŽ KASTROL VRÁTÍ
NEBO SE LASKAVĚ UDAV!!!

Chodil jsem kolem nich denně na pracoviště. Kolem otřískaných, okopaných, mnoha zámky opatřených žižkovských dveří, jimž kraloval nápis: ZTRÁTY!!!

KARBUSICKÁ JULIE, stálo na jmenovce.

BARÁK PATŘIL OD SKLEPA PO PŮDU AGENTUŘE. Běhouny, foto-
buňky, design. Hučící kopírky a nikdy nevypínané počítače. Dům
byl od rána do noci plný činorodých workoholiků s povolenými
kravatami. Odevšad zněl smích.

A jenom tady nahoře, pod střechou – vyčvachtané dlaždice, ne-
vymalované zdi, litinové umyvadlo s mosazným kohoutem. Babka
tu zbyla ze starých časů. Z nějakého důvodu se ji novému majiteli
nepodařilo vypudit. Zrekonstruoval barák zevnitř i vně, všude sklo
a chrom, a v posledním patře – Karbusická Julie.

Sedával jsem nad jejím brlohem na odpočívadle, k němuž vedlo několik schodů. Stál tam stolek s popelníkem, pár rozvrzaných židlí. Nízkým klenutým oknem táhlo. Výš už byla jen půda.

Hleděl jsem okénkem na město a jedním uchem poslouchal, jestli mě dole neshánějí. Nejraději jsem tu sedával za soumraku. Ve chvíli, kdy kalný záliv metropole zaplavily chuchvalce světelných jiker. Zlatě nasvícené věže Starého Města trčely ze tmy jako ohmatané šachové figury.

PO NĚJAKÉ DOBĚ JSEM SI VŠIML, ŽE MĚ BABA POZORUJE ŠKVÍROU V POOTEVŘENÝCH DVEŘÍCH. Tu a tam ke mně zavanul puch nevět-raného pelechu. Byl bych jí rád dal nějak najevo solidaritu. Bohužel jsem však taky patřil k těm sviním, co jí ukradly deštník. Viděl jsem se jejíma očima jako pod rentgenem. Cítil, jak mě testuje, co bych z těch jejích ztrát mohl mít na svědomí.

Típal jsem vajgly, psal něco do bloku. Bylo ticho.

„Dobrý den,“ napadlo mě říct jednoho dne.

Dveře se pohoršeně přibouchly.

Tak to šlo půl roku. Dobrý den, prásknutí, složitě zamykání a vzdalující se drmolivé brblání.

Přišel den, dveře opět vrzly.

„Dobrý den,“ povídám rutinně.

Následoval rachot odstraňovaných řetězů, petlic, visacích zámků. Načež vylezla jak smrtka z orloje, na sobě šály, přehozy, kostkovanou deku. Napudrované vrásčité líce, anilinová zdravotka, kuří krk. Z hlavy jí trčely zcuchané vrkoče.

„Večer!“ bafla.

„Večer?“ říkám, zmaten.

„Dobrý večer, ne *den!* Je *večer!*“ řekla a zabouchla.

MAJITEL TĚHLE AGENTURY STÁL ZA POZORNOST. Disponoval typem energie, jaký mívají popřevratoví generálové v době, kdy ještě

pokračují popravdy, ale ekonomika se už staví na nohy. Šla o něm řeč, že je natolik ve vatě, že si agenturu drží spíš jen jako soukromé povyražení.

Uměl se nasrat a řvát, dokud se i ty nejodolnější svině nezačaly strachy drolit a rozpadat. Rovněž uměl vyvolávat ničivé němé chvění. Protřelí matadoři v hadrech za sto litrů zničehonic kníkali školáckými hlásky. Těkali po chodbách, usrkávali kafe na drnčícím talířku, polykali valetol a třásli se jako vyděšení pokusní savci. Ženy neměly daleko k pláči dřív, než na ně promluvil. Stačilo, aby se díval. Vydržel hledět oběti několik minut do očí, aniž padlo slovo.

Ráno stával v recepci v bílém baloňáku a v klobouku, opíral se o pult a kultivovaným hlasem vítal každého zaměstnance: „Dobré jitro, Míšo, vítám vás v práci... Dobrý den, Jaroslave, s vámi chci mluvit, přijďte po poradě... Dobrý den, Xenie, jak jste se vyspala?“

Což byl způsob, jak připisovat trestňáky těm, kdo šli pozdě, ostatní pak upozornit, že den teprve začíná. „Tohle je reklamní agentura,“ říkal s příjemným úsměvem, „jestli chcete jít zametat ulice, nic vám nebrání – i to je práce.“

Zkoušel zatlačit do kouta úplně každého. Ty, kdo se nechali, pak dál zpracovával. Často těm, které právě ničil, fanfarónsky zvýšil plat. Byla to součást hry. Zajímalo ho, jakou má kdo výdrž.

V ředitelně měl trezor, v něm dobře dvanáct bouchaček. Když běžela nudná a dlouhá porada, šel k sobě, jednu vybral, přinesl si ji a počal ji v čele stolu rozebírat a čistit. Říkalo se mu Plukovník.

Lidé, co pod ním vydrželi déle než rok, byli více méně porouchaní. Na poradách bývala k vidění kdysi zřejmě svěží bojovnice, nastoupivší před sedmi lety. Kdykoliv se na ni promluvílo, proběhl jí obličejem soubor hrozivých záškubů a tiků doprovázený vnitřním vzlykotem. Odpověděla, ale musela se jí dát minutka.

Přesto mi byl Plukovník jakýmsi těžko obhajitelným způsobem sympatický. Měl formu. Byl to netvor, ale velice svérázný. Zábavný. A hravý.

Pod ním byl podředitel – pětatřicátník, původně dispečer kdesi v Porubě. Měl zvyk dívat se horem přes obroučky brýlí a vůbec si s brýlemi všelijak vkusně pohrávat. Trvávalo dlouho, než se vymáčkli, jelikož byl zabrán do žonglování s optikou. Rád zapomínal, že někdo čeká na jeho podpis, rozhodnutí.

Vedoucí sestavu doplňoval hrbáč – Plukovníkův stín. Rachitický, tužidlem uměle rozcuchaný mladý sadista. Vybraně oblečený padesátikilový přízrak. Nosil boty s trojnásobnými podrážkami. Na vyzáblé zadnici pod sakem pouzdro s legálně držným sig sauerem. Když byl Plukovník mimo, vyráběl dusno on. Říkalo se, že zaměstnancům projíždí šuplíky, obsah počítače. Jinak seděl u sebe za obrovským monitorem, odpaloval z F-16 rakety na irácké MiGy a pichlavá očka mu svítila za skly brýlí, které neměly obroučky.

HRBÁČ SI MĚ JEDENKRÁT ZAVOLAL K SOBĚ. Pohupoval se v křesle, prsty mu šmejdily po klávesnici.

„Potřebuju, abyste do hodiny dodělal spoty na spořitelnu, zítra ráno je chce mít Plukovník na stole,“ řekl, aniž mi věnoval pohled.

„Já dělám na těch džusech,“ namítl jsem.

„Rozuměl jste, co po vás chci?“

„Jo, jenže...“

„Tak to udělejte, jestli nechcete vysvětlovat majiteli agentury, proč to není hotové. Až to budete mít, přineste mi to.“

Napsal jsem, co po mně chtěl, vytiskl to a šel k němu. Seděl v téže pozici, po ruce whisky s ledem, aby bylo jasné, že on může, a odpaloval střely. Sklenice odrážela odlesky výbuchů.

„Tady to je,“ povídám.

Nic. Hrbatec byl zabrán do boje. Před sebou kokpit, oblaka, poušť. Z mraků vypadlo letadélko, on po něm hbitě vypálil. Raketa za sebou nechala chvost dýmu a šupajdila k cíli.

„Tady to máte,“ říkám.

Nic.

Položil jsem mu návrhy na stůl, šel k sobě, sedl k monitoru a stiskl startér. Předě mnou se roztočila nemotorná vrtule. Počkal jsem, až dostane obrátky, pak jsem odbrzdil. Paluba letadlové lodě mi ujela pod nohama. I já totiž létal. Byl jsem námořní stíhač. Je fakt, že můj hellcat nejčastěji havaroval bezprostředně po startu. Jindy se mi poštětilo vzlétnout, nabrat výšku a ztratit se nad Pacifikem, kde mi došel benzín. Nebo jsem potkal formaci Japonců, a místo abych střílel, letěl jsem si je prohlédnout, načež mě sundalo zero za ocasem.

V momentu, kdy cvakla klika, se do mě zrovna pustili palubní střelci.

„Kde jsou ty spoty?“ pronesl za mnou ostrý hlas. „Hodina dávno uplynula.“

Uhýbal jsem proudům střel.

„Slyšíte mě?“

Vystřelil jsem a minul.

„*Posloucháte mě?* Proč jste mi to neodevzdal?“

Pokračoval jsem v útoku, jako by tam nebyl. Nešlo o záměrnou provokaci. Nemohl jsem prostě jinak.

Dlouze mě sledoval, pak odešel. Plácl jsem sebou do vln, vypnul počítač a zvedl se k odchodu.

RÁNO JSEM ČEKAL, ODKUD TO PŘIJDE. Nic se nedělo. Před polednem jsem potkal hrbáče na chodbě. Zaměřil mě skrz brýle a vydal se kobyílím krokem ke mně. Lekl jsem se, když jsem spatřil, jak se jeho tenké rty pokoušejí o úsměv.

„Jak to vypadá se spoty pro spořku?“ zabečel. „Máme je hotový?“

„Jistě, máte je na stole.“

„Tak vidíte, že to jde, když se chce,“ zamrkal na mě.

Od té doby jsem od něj měl relativní pokoj.

NEDLOUHO POTÉ BYLO TŘEBA VYRAZIT DO BRNA, ABYCHOM PŘESVĚDČILI KLIENTA, ŽE SI MÁ OBJEDNAT REKLAMU U NÁS

A NE JINDE. Tyhle výlety jsem miloval víc než co jiného. Čekal mě hodinový sólový part, během něhož bylo mým úkolem vsugerovat dekoncentrovaným lhostejným padesátníkům, že se mají uvolnit, nadchnout, zasmát, neurazit se, pochopit to, zvážit a vzít.

Auto kočíroval ředitelův přízrak. Muset jet s ním patřilo k pověstným zážitkům. Řízení pro něj bylo pokračováním bojové činnosti. Trpěl nutkavou potřebou být v cíli co nejrychleji. Když musel zpomalit pod sto padesát, dostával do tváře mimořádně nehezkou křeč. Držel se výhradně v rychlém pruhu. Předjížděl předjíždějící, přilepen k zadním nárazníkům. Rozhodovaly decimetry. Chvillemi jsem měl dojem, že se kola přestávají dotýkat vozovky.

Vzadu se choulily dvě asistentky, které se nestihly včas zdekovat, a ani nedutaly. I hrbáč mlčel.

ABYCH SE ODREAGOVAL, OPAKOVAL JSEM SI ZÁKLADNÍ MANTRU *JAK PREZENTOVAT MYŠLENKY*. Visela na dveřích jednatelny, zaměstnanci ji měli na nástěnce a průběžně se z ní recitovalo během každé porady:

PRAVIDLO 1 – PREZENTACE SE MUSÍ USKUTEČNIT VE 3 KROCÍCH:

- Řekněte, co se chystáte říci.
- Řekněte to.
- Řekněte, co jste právě řekli.

PRAVIDLO 2 – PREZENTACE MUSÍ MÍT CÍL

- Cíl musí být stanoven realisticky. (Čeho může být v krátkém prezentačním čase dosaženo, co může být potvrzeno, změněno.)
- Presentace je soustředěným směřováním k cíli. (Neodbíhejte od tématu! Součástí prezentace nesmí být nic, co neslouží cíli!)

- Presentace je vždy orientována na akci. (Pouhé předávání informací nestačí.)

PRAVIDLO 3 – CÍL PREZENTACE

- Zaměření se na úkol. (O to jde hlavně během přípravy prezentace.)
- Zaměření se na vztah. Jestliže je prezentující osoba dobře připravena, musí se vlastní prezentace soustředit na vytvoření pozitivního vztahu (raportu) s publikem a na vytvoření ovzduší pro přijímání konstruktivních rozhodnutí.

PRAVIDLO 4 – PŘIZPŮSOBTE SVŮJ CÍL JEJICH ZÁJMU (BENEFITU)

- Presentace může být účinná jedině tehdy, když se prezentujícímu podaří spojit jeho zájem s tím, co chce z prezentace získat druhá strana (publikum).
- Pokud chcete uspět, nevyprávějte jim, co se líbí vám. Musíte je přesvědčit, co se líbí jim.
- Nevyprávějte jim váš příběh, vyprávějte jim jejich příběh!
- Poselství (message) není to, co formuluje odesílatel, poselství je to, co s ním udělá příjemce.

PRAVIDLO 5 – KISS

- Keep it simple, stupid! (Musí to být jednoduché, stupidní!)
- Tím, že publikum zahrnete množstvím informací, nedokazujete svoji inteligenci nebo profesionalitu. Profesionální hloubka vede nezbytně k jednoduchému a jasnému vyjadřování.

JAKMILE SE OBJEVILO PŘEDMĚSTÍ BRNA, DÍVKY NA SEBE ŠŤASTNĚ NAFRKALY DEODORANT A ROZBZUČELY SE. Hrbatec jim dozadu hodil upocený zlý vtípek. Jinak to neuměl. Byl nevědomě dojat skutečností, že zase jednou někomu daroval život.

Stál jsem na chodbě v obleku, v podpaží desky, a kousal do chleba s řízkem. Čekal jsem, až mě zavolají, abych jim to odrecitoval. V místnosti nemá být víc lidí, než je nezbytně nutné – další železné pravidlo. Po chodbě přicházel hřmotný, šedovlasý, kofeinem zocelený hrdina v proužkovaném kvádru.

„Co jíš?“ zeptal se.

„Já co jím?“ ujistil jsem se.

„Kdo jiný?“

„Řízek.“

Obr se zamyslel, odvětil: „To je dobře – chlap má jíst řízek!“ A šel.

Otevřely se dveře, pozvali mě dál. Rozhalenky, kostýmky, minerálka. V čele stolu seděl onen proužkovaný obr.

„Dobrý den, vážení,“ zahájil jsem. „Tentokrát se vás chystáme překvapit něčím zcela novým... Řekli jsme si, že vezmeme za základ kampaně pouze jednu vlastnost vašeho výrobku, a na ní postavíme celou, eh... Chci říct... Vzhledem k tomu, že se jedná o výrobek prezentující špičkovou... Zvolili jsme celkovou...“ Hlas mi zadrhl. Věděl jsem od začátku, že sem nepatřím. Nedokážu to nebrat osobně. Tady může obstát jen bezohledný hejkal, extrovertní kvakoš. Dřív nebo později to nastat muselo. Klepu se trémou před bandou čachrářů.

Zmlkl jsem, prohlédl si je. Staří hajzlové, mladí skokani, rychlé pičky, okoralé kancelářské hraběnky. Ledově mě pozorovali.

„Takže,“ řekl jsem. „Přijeli jsme vám představit koncepci... Která se od staré liší tím, že jsme vybrali...“

Zajíknutí, sucho v ústech. Pot.

„Promiňte, nejsem ve své kůži,“ slyšel jsem se říkat. „Proto vám to raději zatančím...“

Zacifroval jsem v irském stylu. Přidal otočku. Co tu sakra děláš! pulzovalo mi v hlavě. Co vyvádíš?!

Kroužil jsem kolem nich a mečel: „Je to totéž, co minule, s tím, že nová kampaň... přestává váš produkt, ééé... dělit na podprodukty... Nýbrž je vnímá jako jednotný výkřik, ééé, technologie budoucnosti!“

Všiml jsem si psychoticky nalíčené pijavice zírající na mě s nakousnutým chlebičkem v drápech. Za celou dobu chlebiček ani nedojedla, ani neodložila. Držela ho deset centimetrů od fialových rtů a zírala. Tvář jiného účastníka odrážela myšlenku: Televize! Toto nedávno dávali!

„A proto jsme pro vás zvolili image vyspělé mimozemské civilizace,“ řekl jsem a dotančil.

Proužkovaný chlap se zeptal: „Maskota pro nás máte?“

„Samozřejmě. Je to mýval převlečený za mimozemšťana – tady je!“

„Výborně,“ potěšil se. „To se nám, myslím, líbí.“

„To je dobré,“ přikyvovali ostatní.

KDYŽ JSME VEČER PŘISVIŠTĚLI DO PRAHY, PLUKOVNÍK SI MĚ ZAVOLAL K SOBĚ. Chvíli mě prozařoval mírně vyvaleným, neuhýbavým zrakem střelce. Hrboun jistě hlásil, co viděl.

„Nevím, co jste tam vyváděl,“ řekl, „ale díky vám jsme to dostali.“ A nalil mi panáka. Sobě též. Zahlédl jsem, jak vzniká moc. Porozuměl jsem zástupům, co zbytek života drmolí: Ať žije maršál, vůdce, císař! Náš! A zároveň ho touží rozšlapat na kaši. A udělají to, když je příležitost.

Nicméně se radoval předčasně. Za pár dní přišla zpráva, že to chtějí úplně předělat a jediné, co berou bez výhrad, je mýval.

S MÝVALEM TO BYLO TAK. Součásti panoptika byly neutuchající porady. „Jo, a taky chtějí, abychom pro ně vymysleli maskota,“ uzařel jednu z nich podředitel a prohlédl si nás přes brýle. „Tak ať máte do příští porady maskota!“

To platilo nám, lunatikům z kreativního. Obývali jsme nejvyšší poschodí. Měli jsme tam takovou hůrku. Věčně tam táhlo, fičelo. Bylo nás šest až devět, podle situace. Směli jsme chlastat, třeštit, brebentit, hlavně když jsme produkovali. To jest vymýšleli na běžícím pásu frky, s nimiž se tady dole výhodně obchodovalo.

Šli jsme nahoru a vymysleli maskota. Mimozemšťana s dýňovitou hlavou, jemuž jsme neměli sílu přiřknout zásadní atributy – oči a úsměv. Potom jsme šli dolů na další poradu. Úkol předvést maskota připadl mně.

Když na mě přišla řada, udělal jsem to.

„No jo,“ namítl podředitel. „Ufon je jaksi málo přátelský. Lidi chtějí, aby maskot byl chlupatý, měkký, a podvědomě si přejí, aby měl čumák. Navrhují mývala.“

„Kampaň se odehrává na jiné planetě, kde by se tam vzal mýval,“ řekl jsem, něco jsem říct musel.

„No jo,“ vyjekl rozčileně podředitel, „ale oni si už schválili mývala! Já pro ně vymyslel mývala a jim se líbí, tak to přece nebudeme měnit! Ufon se mi zdá jaksi blbý.“

Plukovník seděl v čele, buldočí lebku s přílíznutými vlasy podepřenou pěstmi, a naslouchal.

„Jsem pro mývala,“ vložil se kdosi další. „Mýval je dlouhodobý symbol... dlouhodobý symbol... A kromě toho zvířata fungují vždycky!“

„Mýval je mimo logiku,“ namítl jsem, něco jsem namítnout musel.

„Oni chtějí mývala! Já podporuju mývala!“ zvýšil hlas podředitel.

Plukovník práskl dlaní do stolu: „Dáte tam mývala a převlíknete ho za ufouna, copak je to hergot ňákej problém? To mám všechno vymejšlet za vás?“

„Tak!“ ječel podředitel. „A ať mu je vidět čumák, lidi chtějí čumák! A ať má velké oči, ne takové ty blbé tečky, co vždycky kreslíte!“

„Dáte mu zelenej overal a na hlavu antény, aby bylo jasný, že je to ufoun, ale ať je to přitom jednoznačný mýval,“ rozhodl Plukovník.

Všichni si to zapsali.

„Vy si to nepoznamenáte?“ zeptal se do ticha. Vzhlédl jsem a zjistil, že se dívá na mě. Začínal mít ty oči, ze kterých kdekdo lezl po zdi.

„Já si to pamatuju.“

„Hovno si pamatujete! Vaší povinností je přesně si zapsat všechno, na čem se tady dohodneme. Tak prosím!“

Našmodrchal jsem do bloku vlnitou čáru.

„Tak dál,“ pustil mě k vodě. Kdo se podělal, přestal být zajímavý.

Civěl jsem z okna, někam jsem civět musel. Zahlédl jsem, jak za oknem prolétlo shora dolů něco velkého. Takřka mimovolně jsem vstal a šel se podívat. Na chodníku ležela Karbusická Julie.

„Co tam vidíte?“ ptali se.

„Paní Karbusická vypadla a leží před domem.“

„Tak jí nechte být, on jí někdo uklidí,“ řekl kdosi.

„Nebo jestli jí chcete jít sebrat vy, máte deset minut pauzu,“ řekl zase už zvesela Plukovník.

„Ale sem nám jí nenoste!“ smáli se.

„Mývala teda máme schváleného, co tam máme dál?“ zeptal se smířlivým tónem podředitel. „Dá si někdo ještě vizoura?“

HLAVOU KREATIVNÍHO BYL JARDA. Citlivý cynik kolem padesátky. Úzká dlouhá leb. Na tváři sardonický, výrazně kozí úsměv. Moc řečí nenadělal. Uměl v tom plavat. Většinu času trávil metodickou snahou utrhnout každou ploutev, která proplula kolem. Bral nevinné dívky i mrchožravé paničky, odkvétající divy i vykulené famačky.

„Včera mě v Lucerně kouřila Alice, ta herečka,“ vykládal po ránu olověným hlasem. „Teda já myslel, že je to vona, bylo to za závěsem. A když jsem se vrátil, tak mi povídá Kostá: Člověče, ted' mě kouřila Alice v šatně a bylo to výborný. Takže buď kecal von, nebo to nebyla vona, nebo fakt nevím.“

Ve chvílích, kdy neměl co na práci, protože jsme makali my, vyráběl počítačové grafiky. Osm ženských zadnic zamontovaných jedna do druhé, z každé se dívalo na svět jedno nemrkající oko. Utahaná vyholená mdlá pizda, která měla po stranách uslzená očka s unavenými víčky. Jeho výtvořky vyhlížely jako formy dosud neobjeveného podmořského života.

Případně si nasadil na nos rozměrný gumový pyj a seděl tak celé dopoledne. Pracoval u počítače, kouřil, pil kávu, díval se z okna,

krácel po chodbě něco vyřídit, přijímal ve vši vážnosti návštěvy, a to i vysloveně pracovní. A na nose měl pořád ten strašlivě realistický, řídkými chlupy přizdobený fimfál.

Když jsem se odhodlal na zobec podívat blíž, zjistil jsem, že má na špičce bělavou kapku.

„Co to je, Járo?“ smál jsem se už malinko unaveně variaci na věčně stejné téma.

„Epoxid vobarvenej bílou lepící pastou,“ odvětil vážně.

Jarda byl fanatik detailu. Plukovník ho dvakrát v lásce neměl. Občas při poradě natáhl dočištěnou pistoli, namířil Jardovi do obličeje a stiskl spoušť. Pistole cvakla. Jarda se nepřestával usmívat.

KDYŽ SI USMYSLEL, ŽE SVEDE VLASTNÍ SEKRETÁŘKU ŠTĚPÁNU, EXTRÉMNĚ SLUŠNOU TICHOU HOLKU Z ŘÍČAN, ZAHÁJIL VEČER TÍM, ŽE VŠECHNY PŘIOŽRAL GROGEM, NA NĚJŽ PADLY TŘI LÁHVE RUMU, PYTEL CITRÓNŮ A PĚT LITRŮ ČERVENÉHO. Pustili jsme muziku, tu nám Plukovník toleroval, vedli řeči a pili hrnek za hrnkem. I hrnky nám toleroval – sám dole tankoval u trezoru bourbon od rána do večera.

Jarda se opíral o futro a šklíbil se jako satyr. Potom vyndal ze skříně sadu barev a stříkáci pistoli.

„Štěpáno, teď tě vyzdobím,“ oznámil jí.

„Tak jo,“ souhlasila.

„Tak šup.“

„Co?“

„Musíš se svlíknout.“

„Jak?“

„Úplně,“ řekl otcovsky.

„To ne!“ vyhrkla zadaná Štěpána.

„Bud' nad věcí, přece bys to nezkazila,“ bručel Jarda a už vybíral barvu.

„Ale já,“ namítna.

„Žádný ale, šup!“

Štěpána odložila hrnek a jako v tranzu si přede všemi sundala gatě, triko a všechno a stoupla si před Jardu jen v kalhotkách. Ten jí s naprostým zaujetím začal stříkat na kotník levé nohy ornament.

Stáli jsme a civěli. Jeden koutkem oka studoval Štěpánu, jiný sledoval Jardovu práci, další hleděli do stropu, z okna. Po chvíli se ti mň opilí počali pod různými záminkami vytrácet.

Nakonec jsem tam zbyl jen já a jeden kolega, co usnul v bedně s vyhozenými návrhy. Štěpána vypadala jako stará jakuzačka. Po těle jí pulzovaly psychedelicky pestré piktogramy, hvězdice, spirály. Rostlinné a živočišné motivy. Slušné dívce hořely oči jako v horečce. Spatřil jsem, jak jí naskakuje husí kůže. Jak se jí napřimují bradavky. Jarda soustředěně dokončoval poslední hieroglyf.

Sebral jsem bundu a šel.

NÁDENIČIL JSEM PO REKLAMKÁCH PÁTÝ ROK. Běžná rotace – rok dva a dál. Bývala sranda, když se nováček dozvěděl, po kom dostal stůl. Chachá! To snad není možný! Znali jsme se do jednoho. Textaři, grafici. Nikdo z nás neměl odvahu to přerušit. Naši minulost tvořila řada monotónních umaštěných zaměstnání. Za třetinu peněz, co tady. To bylo, co nás drželo v šiku – neměli jsme se kam vrátit.

Byl tu Tomík. Původně studoval zemědělkou v Hradišti a chtěl se stát slavným kytaristou. Podařilo se mu přimotat do konkurzu kapely, jejíž jméno bylo Argema. Zahrál jim. „Fajn,“ řekli. „Stačí, vidíme, že na to umíš, dlouhé vlnité vlasy též máš, ještě by to chtělo nějakou tu náušnicu. A hlavně tě chceme upozornit, že u nás se důsledně nosí úzké džíny a koně, a to aj na zkoušky!“ Tak se stal Tomík metalistou, do čehož dál táhl zemědělkou. Jednou byl na praxi, jezdil po poli s traktorem, za polem vedla trať, po ní svištěly vlaky. „Kurva, co já tady dělám,“ řekl si, „mám v prdeli aj Argemu, valím do Prahy.“ Vypnul motor a šel na nádraží. Od té doby byl u nás a mořil se s návrhy na obaly multivitamínů.

Byl tu Kuzma z Vrchoviny. Zásoboval nás laskominami. Třeba vysypal z tašky hroudu tenkých, suchých, voňavých klobás. Do deseti minut byly pryč.

„Jak to, Kuzmo, že jsou tak děsně dobrý?“ zajímalo nás.

„Fotr je řezník, to je jeho hobby, jinak zedničí. Máme doma celej rok pět psů, von si vždycky jednoho voblíbí, podstrojuje mu, volá na něj jménem, chodí s ním ven, aby se proběh. A ten pak přijde do klobás.“

Žil zde Frigo, grafik. Téměř neopouštěl pracoviště. Spal ve spacáku pod stolem, seděl v záři monitoru. Žil z rozvážených pizz. Nic jiného neměl, o nic jiného nestál.

Sem tam někdo na pár měsíců přibyl, ubyl. David, Jana, Milada.

O PAUZÁCH JSME CHODÍVALI S JARDOU DO BARU NA HAVLÍČKOVĚ NÁMĚSTÍ, KDE SE PIL JEHO OBLÍBENÝ DRYJÁK – SVAŘENÉ VÍNO S RUMEM. Něco mezi vánočním punčem a lékem proti bolení v krku.

Stalo se, že jsme seděli u stolku sami dva a mlčeli. Bývalo s ním tíživé, nesnadné mlčení. Marně jsem vymýšlel, co bych řekl, abych ho potěšil. Jára byl, jako většina děvkařů, v hloubi plachý a smutný člověk.

Kolem sochy buditele hopkali havrani, sníh cukroval holé keře. Za oknem prošel Mikuláš s čertem. Čert si přihýbal z placky a volnou rukou chrastil řetězem.

„Hele, Mikuláš,“ řekl jsem.

„V triapadesátým na jaře mi bylo šest,“ povídá Jarda. „Matka mě vzala do města, asi do cukrárny. A středem Liberce šel průvod, já jsem z Liberce, v čele kterýho šel černochoch na řetěze, šklebil se, prosil a lomil rukama, ať ho nechaj bejt. Řetěz drželi chlapi ve špičatejch kápích, na kterejch měli KKK jako Ku Klux Klan, a měli je jakoby pocákaný vod krve. Děsně s tím řetězem řinčeli, a ten černochoch ti tak přišerně naříkal... Další za nim táhli takovej kanónek, za nim šel jeden s bubnem, každějch dvacet kroků do něj dal pecku, voni namí-

řili kanónem na černocho, a ten, jak bouch buben, pad na zem, že je střelenej. Chrčel a mlátil sebou. Pak nákej čurák zakřičel do megafonu heslo, černoch vstal, a tak to šlo přes celý město. Alegorickéj průvod proti korejský válce a tak nák vůbec proti Americe... Jenže já věděl prd, já jak viděl toho černýho – to byl normálně nakrémovanej chlap v kudrnatý paruce, vypadal jako ten zpěvák vod Boney M., tak jsem začal brečet hrůzou, až jsem dostal křeče. Matka mi dala na prdel, pak mě líbala a táhla mě domu, a já řval. Doma jsem z tý hrůzy dostal horečku, museli mi dávat vobklady a čtrnáct dní jsem nemoh spát. Fotr chtěl jít na vejbor někomu nafackovat, ale matka ho uprosila, tak se na to vykašlal.“

Objednali jsme další svařák. Měli jsme ten den v plánu jít do Mánesa na koncert. Já jako divák, Jarda jako hráč v kapele Vrat' se do hrobu.

Bylo pět, pak šest, pak tři čtvrtě na sedm. Koncert začínal v osm.

„Jardo, vy před hraním nemáte zkoušku?“ optal jsem se.

„Kdo cvičí, nástroj si ničí.“

„A Jardo, podepíšeš mi zejtra výpověď?“

„Já věděl, že to tu nevydržíš, a ani se ti moc nedivím... Tak si dáme ještě poslední svařák?“

ZAČÁTKEM ÚNORA JSEM POTKAL DAVIDA, FLEGMATICKÉHO ASTENIKA, KTERÝ POŽÁDAL JARDU O VÝPOVĚĎ PŮL ROKU PŘEDE MNOU. Zašli jsme na pivo. Svěřil se, že ho to zmáhá. Že už nemůže vystát všechny ty debily. Že má ale nápad, kudy z toho ven – dát dohromady na registraci a založit si vlastní agenturu.

„Kde vezmeš vybavení?“ já na to.

„Mám tři meky, záložní server a řezací plotr.“

„A co klient? Abys přežil, potřebuješ jednoho hlavního nebo hafo menších.“

„Předběžně bych vo několika věděl, ale potřebuju to napřed rozjet. Nešel bys do toho se mnou?“

To teda ne, zabouřilo ve mně. Zase ten úmor, chlast, kompromisy, tahanice s nenažranci, s privatizačními čaroději. To radši zpátky do vodárny!

„Ale jo, šel,“ říkám.

A tak jsme založili eseróčko. My a Luděk, Davidův známý. Ročník 60. Skoro nemluvil. Pohyboval se, jen když musel. Vlasy měl jako pomatený vynálezce. Rozcuchané na max, ale bez záměru. Grafik. Pravidelně cvakal zapalovačem. Bez přestání se zahaloval oblakem kouře, ve kterém vypadal jako zaprášený sádrový Beethoven.

David uměl od všeho trochu, já smolil texty. Potřebujeme manažera, řekli jsme si. Musíme se to taky naučit, ale chybí nám někdo, od koho se to naučíme.

„Pavlik?“ napadlo mě.

„Kdo – to – je?“ zeptal se neskutečně pomalým hlasem Luděk.

PAVLIK U MĚ NĚJAKÝ ČAS BYDLEL POTÉ, CO HO VYRAZILA BABA A ZÁROVEŇ HO VYLILI Z BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBY. Dotáhl to z pěšáka na vysokého úředníka v odboru vnitřní bezpečnosti, a dotáhl by ještě výš, kdyby uměl včas odvrhnout jisté galantní sklony. Jenže to on právě neuměl, a tak se opil s kolegyní a při rychlé jízdě zrušil služební auták. Dostal důtku, sekal dobrotu, přimhouřili oko. Pak ale potkal v baru děvče, které se mu zalíbilo. Hovořili, špásovali. Když se probral, zjistil, že leží v křoví před nádražím, je poledne a jemu schází aktovka s tajnými dokumenty, služební bouchačka, průkaz a peněženka. Slečna byla uspávačka.

Měl kvartýr celé dny pro sebe. Já trávil dny i večery v agentuře. Jedenkrát si k půlnoci přivedl velkou upejpravou dorostenku s copenem. „Drahuše,“ řekl bezbranně, „pět let jsme se neviděli a představ si, Hansi – vůbec se nezměnila!“ „Drahuše,“ škytla a podala mi zpocenou ruku. V noci jsem slyšel, jak naříká gauč v kuchyni. Parádní secesní kousek. Trochu už vetčný. S lososovým potahem. Můj lososák.

Ráno byli pryč. Došel jsem ke sporáku, pustil plyn, postavil konvici. Svalil jsem se, než to zapíská, na záda, zařval a vyletěl. Z jámy v gauči trčela ocelová pera. Od té doby nám nezbylo než spát vedle sebe na letišti. Zprvu jsme byli nervózní. Hrubě na to téma žertovali. Pak jsme si zvykli. Během spánku přepínal nad mou hlavou televizor, sledoval sportovní záznamy a tiše skřípal zuby: „To ssnad není možný... Jak to hraješ, ty tele! Jed' si tam, jed' si tam! To ssnad není možný...“

Potom začal žít se zrzkou z televize a odstěhoval se na Letnou. Zavolał jsem mu.

„KRYPTA ZDRAVÍ KRUCHTU, PŘEPÍNÁM,“ OHLÁSIL SE, „CO POTŘEBUJEŠ, BANDASKO?“

„Zakládáme firmu a sháníme někoho, kdo by zmáknul manažerskej sektor. Ty máš ten organizační talent...“

„To při vši skromnosti mám.“

„A nezkusil bys to?“

„Zkusil.“

A BYLO. Pronajali jsme si nově vypulírovaný přízemní prostor na Letné. Na rohu ulic Nad Královskou oborou a Čechovy. Dohodila nám ho Pavlikova televizní zrzka, která ho měla v pácu.

Nakoupili jsme po bazarech stoly, police, židle. Natírali je jasnými barvami. Foukali na ně, aby uschly. Rovnali do fochů fotobanky, katalogy, příručky. Benetton, Ogilvy, Toscani. Rokovali, jak prostor vyzdobit. Co na zdi – obrazy, nebo plakáty. Připadalo nám to důležité.

Načež jsme seděli v zařízené kanceláři, každý u svého stolu, a nedýchali nadšením.

„Je tady moc velký ticho,“ usoudil Luděk a zapnul počítač.

Další den jsme si vzpomněli, že se firma musí nějak jmenovat. Plácali jsme páté přes deváté, až někdo řekl slovo *klíč*.

Hm, hm.

Česky – blbost, anglicky tuplem.

„A co latinsky – Clavis?“ prohodil David.

„To je vono,“ řekli jsme.

Následující den nám došlo, že firma musí mít ředitele.

„Pavliku,“ nadnesli jsme. „Ty máš ty zkušenosti z minula, nevzal bys to?“

„Jestli si myslíte, že mi věříte, tak vzal,“ řekl a stal se ředitelem.

Měl k tomu předpoklady. Rovný antický nos, čestné pytle pod očima, vazoun. V pětatřiceti začínal šedivět a holil si kvůli tomu hlavu. Díky čemuž neomylně připomínal oblíbeného akčního herce.

ZAHÁJILI JSME VYPTÁVÁNÍ, ŠMEJDĚNÍ, NABÍZENÍ. Občas nás někdo vyzval, abychom se přišli předvést. Připochodovali jsme ve čtyřstupu s portfoliem v podpaží, řekli pět vět a ztichli. Reklamní branži vládnou závodní kecalové; budili jsme dojem, že ovládáme nějakou novou, neotřelou taktiku. Čas od času jsme tím někoho zmátli. To byly případy, z nichž jsme profitovali. Samolepky, loga, vizitky.

Následně si Pavlik vzpomněl, že bývalý kolega ze struktur má taky firmu. Brnkl mu a hned se domluvili. Jmenoval se Pěkný. Jel v zabezpečovací technice. Závory, zámky, poplašné systémy.

Pro začátek jsme mu vyrobili inzerát. Byl na něm trezor, nazeleňalý ocelový mastodont z dob rady Vacátka na malinovém pozadí. K tomu slogan: UVNITŘ JE MÍSTO PRO VÁŠ MAJETEK – VŠUDE OKOLO JE NAŠE FIRMA. Plus text: *Ochráníme nejen Váš trezor a místnost, chodbu, patro a budovu, kde se nachází; ochráníme především Vás samé, budete-li si to přát!*

To se Pěknému ohromně líbilo. Nalil nám dvakrát po sobě vzácnou whisky a podepsali jsme smlouvu. Plácli jsme si, že pro něj vymyslíme prima kampaň. Řekl, že se někdy staví a že nám jako zálohu pošle půl miliónu.

„Pro začátek slušný,“ soudili jsme chtěně lhostejnými hlasy venku na ulici. Já nechtě vrazil do kandelábru, Luděk si zapálil cigaretu filtrem napřed. Je to tady! Půl mega! První pořádněj kšeft!

PŘES DEN JSME VYMÝŠLELI KAMPAŇ PRO PĚKNÉHO, VEČER KAŽDÝ PODLE SVÉHO. David škrtil sólovku v kapele Modrovous a užíral se kvůli ženským. Hodiny a hodiny rozkrýval oznamovacím tónem složité sociální vzorce, nabitě naprosto bezbarvými informacemi. Co řekla Amálka komusi, kdo ji štve proti Davidovi, co si o tom myslí Tykev a co řekla Amálka, když se doslechla, co si myslí Tykev.

Luděk to celé dny poslouchal, pálil jednu od druhé a zdržoval se komentáře.

A my s Pavlíkem courali od ničeho k ničemu, proléváli si ledviny desítkou a radovali se, že jsme zase spolu.

Byli jsme z té své nenadálé svobody dočista zpitomělí.

CO NÁS TRÁPILO, BYL FAKT, ŽE JSOU TU A TAM V NAŠÍ KRÁSNÉ BÍLÉ KANCELÁŘI ŽRETELNĚ CÍTIT LIDSKÉ VÝKALY. Slídili jsme po Clavisu jako šakalové. Až někoho napadlo otevřít matně zasklené okénko, vedoucí z naší úhledné kuchyňky do světlíku. Na skle lpěly zvenčí zaschlé mazance. Což byla maličkost proti scénérii, kterou jsme viděli dále. Stěny šachty byly olepeny lejný v různých stadiích vysychání. Ze dna se zvedal děsivý kopec fekálií, mrtvých holubů, ohryzaných kuřat, rozbitých talířů, telefonních seznamů, hnijící zeleniny.

Sousedí. Od prvního dne jsme slýchali z vedlejšího bytu hádky. Někdy nekonečné monotónní huhlání, jindy vrískot doprovázený rozbíjením předmětů. Za zdí žila nenápadná paní, která přehnaně zdvořile zdravila, a připosražený alkoholický chlápek. Který ji, když se raflí, trestal tím, že ji vyšoupl ven a zamkl. Ona pak hodiny přešlapovala přede dveřmi, lomcovala klikou a naříkala děsivě neměnným žalostným hlasem: „Já chci domu, já chci domu, já chci domu...“ Chlápek seděl v zamčeném bytě a mstivě naslouchal jejímu vytí.

I my jsme seděli a poslouchali. Ubožačka rumplovala klikou. Drásala dveře. Syčela a prskala. To už jsme věděli, co přijde. Dřív nebo později se na té chodbě, zrovna vedle naší kanceláře, zechcala a zesrala. To byla její msta. Jakmile jí otevřel, nářek přestal jako když utne. O minutku později jsme slyšeli, jak si v klidu povídají, to jest rytmicky hýkají. Jak tam hraje telka, zatímco na chodbě se vznáší děsuplný puch.

Což byly chvíle, kdy jsme se modlili, aby proboha nepřišel klient. Aby se nestavil Pěkný. Uklízečka v tom domě musela být svatá – do čtyřadvaceti hodin nezbylo po sodomě ani památky.

SOUSED STÁL DENNĚ VENKU NA ULICI V PANTOFLÍCH, S VYVALENÝM ŠPIČATÝM BŘICHEM A SE ZÁŘIVĚ ŽLUTOU BASEBALLKOU NA HRUŠKOVITÉ HLAVĚ. Bez jakéhokoliv výrazu se dlouze ohlížel za každou osobou ženského pohlaví, co šla kolem. Jeho stanoviště bylo přímo u elegantní mosazné desky s logem a názvem naší firmy.

TÉŽ KOLEM CHODIL JAKÝSI JÁRYS. Na Letné ho pamatovali jako veselou máničku. Teď chodil, jako by měl místo nohou olověné trubky. Jeho obličej byl hotový katalog vrásek. Od nejjemnějších až po osudové rány jak po sekyře.

Od rána se belhal ulicemi a tůkal na víka popelnic. Poklady, které v nich nacházel, tahal v obrovské zamaštěné tašce. Jedenkrát jsem nechal na plotě viset tvídové sako, nepadlo mi a mělo propálený rukáv. Járýs zastavil, sako prosahal, zkusil si ho, bylo mu akorát. Načež ho bez rozpaků nacpal do kabely mezi zbytky kabanosů a pivní lahve. Promluvit jsem ho slyšel jen jednou. Kdosi se ho neomaleně ptal: „Prejs hele seděl? Tady máš pívko a řekni za co!“ Járýs se dlouze zamyslel. „No asi jsem činil něco, co jsem činit neměl, to ti tady na tom místě přiznávám,“ řekl, uchopil pivo malíkem, jedním tahem ho vypil a šel.

O tři ulice dál zametal chodník před Akademií Pepa Vondruška, kronikář pražského undergroundu. Zapisoval události z ghetta vyvrženců do tlustých fasciكل. Texty doplňoval fotkami a barvitými surreálně-ideologickými kolážemi. Soudil je podle toho, jak moc kdo zradil původní ideu. Jim Čert – ksindl všech ksindlů – zaplňoval mnoho kapitol. Hlavsa – s napomenutím, poslední dobou si to kazí. Bowie Unger – správně drsnej, jen trochu cvok. Umělá hmota – jednička, Knížák – génius na scestí, Magor – duch svatý, Bondy – bůh, co kouká na ostatní jako na mravence a myslí si, že může všechno.

Nejvyšší příčku panteonu ale okupovala Petruše. Vysoká bystrá zrzka v minisukni, černých punčocháčích a šněrovacích bagančatech. Vodila kolem našich oken dceru do školky a ze školky. Stavovala se na kus řeči. Většinou s Pavlíkem probírali koncert. Pavlík ždímal housle, Petruše basu. Oba hráli v souboru, pro který měl Vondruška jen slova chvály.

„Královna českýho androše!“ křičel pokaždé, když ji spatřil. „Královna de ulicí a je nad věcí!“

STÁLI JSME S PAVLÍKEM U OKNA, SRKALI GROG. Kluci někde něco vyřizovali. V rouře vavek skučelo. Přitápěli jsme, jaro bylo chladné.

„Vy jste Safírová hlava!“ povídám. „Už se o vás mluví stejně jako o Rychlých šípech!“

„Do jejich slávy nám mnoho schází,“ zněla odpověď, „chceme však být tak čestní jako oni!“

Zná to, je z katolické rodiny, ze šesti kluků, jeden brácha kostelník, druhý disident, mládí ve skautu a tak dál.

„Já jsem Bóža Krupička, vedoucí sálu!“ ťukl jsem ještě.

„Vynasnažím se, abych vám tu nepřekážel, jmenuji se Tonda Pírko! Krakatyt, rikatyt, hrnky, tácky, my jsme hoši ze šestnáctky, čingeloš, bangeloš, rozrazil, dobrá práce je náš cíl!“ dodal nadšeně a šel vytáhnout fax.

Přečetl ho, vzdychl, zmuchlal, hodil do koše a šel vařit další grog.

Stáli jsme v poryvech horkého vzduchu. Dračí dech vavek nám vyfukoval z mozku úlomky zapomenutých událostí.

„Co ženský?“ vložil obligátní otázku.

„Půl roku nic.“

„Tak zkus Petruši, je chytrá, věrná, nikoho nemá a je s ní prdel, co chceš víc.“

PŘÍŠTÍ DEN K NÁM VRAZILA A SMÁLA SE JAKO ROTA ČERTŮ. Na hlavě jí svítil zářivě žlutý chemický drn.

„Cos to provedla?“ zmohl se Pavlik na otázku.

„Nechala jsem se přebarvit,“ znejistěla, „vy myslíte, že jsem neudělala dobře?“

„Já teda nevim,“ řekl Pavlik.

Luděk zděšeně mlčel.

„Tak mi udělejte aspoň kafe, když jsem hnusná!“ zřítla se do židle.

Poprvé jsem si ji doopravdy prohlédl. Hnusná mi nepřipadala ani trochu.

TRČELI JSME S PAVLIKEM V CLAVISU A DRŽELI BÍLOU HODINKU. Sobota ráno. David s Lud'kem byli doma. Pavlik, co vím, domov nikdy neměl, bydlel vždycky u své nejnovější. A mně se domů nechtělo.

„Chuá,“ zívá jsem.

„Chó,“ nakazil se, „meche tam k ní tach nechce...“

„K zrzce?“

„Nó jo, škoda slov. Pod' někam na jedno...“

„Člověče, já bych dal pauzu.“

„A dyť já taky! Dyť je to furt dokola! Tak zkusíme navštívit Petruši, jestli bude doma, a někam jí vytáhnem.“

Motala se kolem remosky stojící na židli uprostřed místnosti, do toho ťukala na počítači a v pauzách se pokoušela utírat prach.

„To jsem ráda, že jste tady, mě tady všechno tak sere!“ máchlá k židli.
„Snězte ty stehna a někam pudem. Je to teda trochu připálený, takže

asi pak budete chtít jít na jedno a já budu ráda s váma, protože jsem už dvě snědla. Jsou trošičku převostřený, moc pikantní.“

„Pikantní, to slovo nenávidím!“ zařičel jsem, abych se uvedl.

Pavlik odklopil víko a chytil kuřecí nohu.

„Já zase nenávidím prachch!“ řekla Petruše, mrskla prachovku do kouta a zalovila v remosce.

„Ty jsou hodně pikantní,“ funěl Pavlik. „Můžu si vzít jedno na balgón?“

„Glidně, já mám na balgón degret... Von mi prachch nevadí, když je ho trochchu, ale tady je to vo strachch, a navíc je tady v zimě suchcho a v létě vlchko,“ chrčela.

Standardní zábava.

Když byla remoska prázdná, dali jsme si v Oboře pivo, koupili dvě láhve rumu Stroh, velká vzácnost tehdy, a šli na vzduch. Vzali jsme to Stromovkou do Troje a zpátky kolem sračkárny na Slamník. Tam seděli zmuchlaní muzikanti, co to táhli pátý den. Probrali koncerty, zkoušky, hudebníci odpadli a my vyrazili do soumraku.

Pavlik byl naměkko, vzpomínal na děti a zvažoval, co by jim dal k Vánocům. Měl dva kluky s Líbou, co mu dělala problémy, když je chtěl vidět, a třetího s Miluší, která mu dělala peklo za všech okolností.

„Já jsem takovej hajzl,“ opakoval užasle.

„Nejsi, seš jenom trochu uhejbák jako všichni,“ těšila ho Petruše, „já si připadám stokrát horší s tím, jak furt nevím, co chci!“

Bloudili jsme Prahou 7, drželi se kolem ramen, páčila nás žába, Petruše vlála. Vítr ohýbal špice topolů.

PŘESPALI JSME U PETRUŠE, RÁNO ŠLI DÁL. Nastal další večer. V ulici Nad Královskou oborou bouchaly dveře aut, rodiny se vracely. Zapínaly se televize, stažení králíci se dávali do mrazáků.

My seděli ve zhasnutém bytě na gauči a povídali si. Nakonec jsme kanape rozložili, padli na něj a vytuhli jako drozdi. Petruše si stihla vyčistit zuby a hodit přes nás deku.

Nad ránem ke mně doputovala její vůně. Odvážil jsem se na ni sáhnout. Překvapilo mě, že se sice nepatrně, ale jednoznačně přivinula. Srdce mi bouchalo, až hanba. Zkusmo jsem ji objal a pohladil po zářící makovici. Projel jsem prsty ten chemický skandál.

Pavlik u zdi sebou neklidně zavrtěl. Petruše jemně, skoro neslyšně vzdychla. Pavlik se otočil a koukl mi zostra do očí. Zrovna když jsem měl v jejích vlasech zastrčený nos a nasával peroxidem obohacený vzduch.

Když jsem se vzbudil znovu, byl pryč. Petruše se mě držela za ruku, na sobě květovanou noční košili, a pochrupávala. Prohlížel jsem si zblízka její lehce pokropený, ne právě malý pršák. Pusu s vykrojeným horním a klenutým spodním. Ústa jeptišky, co si to příležitostně rozdává s klášterní dogou. Čelo, obočí, víčka.

Která ve chvíli, kdy na ně padl můj zrak, otevřela.

„To vypadá, jako by ses mě bál,“ podotkla.

„Taky že jo – připadáš mi jak bílá pani.“

„To možná proto, že mám tu košili, tak se ti zdá, že jsem z cukru,“ řekla a sundala si ji. Z jejích klíčnicích kostí mě obešlo trnutí. Bradavky na mě hleděly temným zvířecím pohledem. Chtě nechtě jsem se musel jedné dotknout. Dostal jsem slušnou elektrickou pecku.

„Ty seš na elektriku,“ povídám.

„Ne. Já jsem jenom nabitá.“

Malou chvilku mě nechala, abych se díval. Pak přes sebe přetáhla deku. Strčil jsem ruce pod deku a začali jsme se opatrně seznamovat.

„TAK CO?“ ZEPTAL SE PAVLIK, KDYŽ JSEM DORAZIL, ALE NEPODÍVAL SE NA MĚ, „POSLALS ČERTA DO PEKLA?“

„Cože?“

„Jestli byl kocour v troubě?“

„No, částečně.“

„Jak, částečně, byl, nebo nebyl?“

„Byl.“

„Kurník, takže tys schramstnul Petruši se všim všudy.“

„Dyt's říkal, že to mám zkusit.“

„Jenže já nečekal, že tě bude chtít.“

„To nebude tak žhavý.“

„Bude, já jí znám. Budeš se muset začít sakra snažit.“

PETRUŠINA DCERKA TRÁVILA LÉTO NA CHATĚ U TETY, A TAK JSEM SI ZVYKL U PETRUŠE PŘESPÁVAT. Zavrtávali jsme se do sebe, pouštěli ze řetězu sukuby, inkuby a houby se starali, co bude dál. Usínali jsme až k ránu. Když nás vzbudilo slunce, skulili jsme se ke stěně. Nalepeni zády na studené omítce jsme se ještě chvíli lísali.

„Nemusíš přestávat,“ šeptala mi do ucha, „já tam mám vevnitř takovou spirálku...“

Poté jsem seběhl po schodech, urazil dvě stě metrů a byl jsem v práci. Sešli jsme se před polednem, vysypali na stůl rohlíky, vysvobodili z tašek kelímky se salátem a pustili se do snění, jaké to bude, až nám Pěkný pošle peníze.

Pavlik mě tu a tam zkusil pohledem.

Jestli tys mě do toho nenavez, říkal jsem si, abych byl na tom jako ty – srdcovej filek. Nomád. Abych neměl v hlavě nic jinýho než ten její, tu její, to její...

PETRUŠI JSEM UŽ VLASTNĚ ZNAL. Viděl jsem ji před rokem na jednom venkovském statku za Benešovem, kde probíhala merenda. Z širokého selského dvora vedly schody na filigránsky zrestaurovanou dřevěnou pavlač. Petruše na ni hbitě vyběhla, pavlač zapraskala. Když jsem kolem nesl dvě láhve slivovice, zvolala tiše: „Hop!“

Hodil jsem flašku, obratně ji chytl.

„A hop!“ křikla.

Hodil jsem druhou. Lapla ji levačkou, křikla: „Hop a hop!“ a už letěly zpátky.

Chvíli jsme metali láhve. Obsahovaly osmiletou protekčnickou trnkovicí, objednanou speciálně pro řezníky. Čili se nesměly rozbít.

Pak přivezli prase. Mělo hrát hlavní roli. Přimotal jsem se k trubkové přepravce za autem a poškrábal ho za uchem. Prase spokojeně ruchalo. Za čtvrt hodinky zastavil opodál spravovaný, základovkou ponatíraný renault s rokycanskou espézetkou. Vylezli z něj dva nevelcí chlapíci v zalátaných svetrech. Čuník na ně pohlédl a zešílel. Mlátil sebou, prosil, řval. Z lidí, co kolovali po dvoře, nikdo netušil, že jsou to řezníci. První je poznal pašík.

Petruše dřepěla u kotle, ruce po lokty v krvi, a míchala. Pak seděla na staré švestce před zápražím, houpala nohama, pila VIP destilát a s údivem si prohlížela vlastní dlaně: „Takhle jemňounký bílý ruce jsem v životě neměla...“

„To dělá ta krev, madam,“ prohodil řezník, který šel kolem s prasečí hlavou, „ta je na pleť nejlepší. Proč myslíte, že se hraběnka Báthoryová koupala v tý krvi těch panen?“

Opodál visely z větve na kladkách vepřové pülky. Odněkud přiletěl ptáček zvyklý na to, že v těch místech pro něj občas visí kousek loje. Usedl na jednu pülku. Zobl do toho, podíval se, na čem sedí, lekl se a uletěl.

NA ZABIJAČCE BYL KDEKDO. Znali jsme se z prací, akcí, výletů, ožíraček, znali jsme se z Klubu 8.

Byl tam kamarád Kratochvíl, těžký vousatý spolubrach z časů hledání identity, kterého jsem od chvíle, co mě spolkla reklama, neviděl.

S ním tam byla malinká barová zpěvačka, šansoniérka, do níž se po létech celibátu krvavě zamiloval, a ona mu za to neodvratně ničila srdce.

Byl tam David, ten s ní měl cosi předtím těž, pokud nekecal. V tu chvíli už ale žil s Janou. Do Jany jsem se krátce před ním zakoukal já (makali jsme vespolek v Plukovníkově reklamce), ale když jsem se jí vyznal z citů, řekla: „Já bych i ráda, ale víš co – muj osud jsou

hubený sóloví kytaristi, to tak prostě je.“ David cvičil na sólovku, kudy chodil, a vážil pětasedesát kilo.

Byl tam i Pavlik. S ním jsem se poznal v informační službě. Fungoval, než mi došlo, že sebevražedné chlastání po konspiračních bytech není nic pro mě, jako můj řídící důstojník.

Byl tam Antonín, Tomáš a Teryna, o nich později.

Klub 8 vymyslela jistá Nanda, s níž jsem předtím osm let žil. V Osmičce se scházely existence s tvůrčími sklony. Jednu dobu tam docházel i Pavlik, jehož sice tvořivé sklony odpuzovaly, zato ho přitahovala Maggie – Britka, která pálila za Nandou.

Nanda byla na zabijačce se svým novým mužem, kovářem. Kovář koval meče a dokázal si strčit do huby kulečnickovou kouli.

Nebylo z toho úniku.

PETRUŠINA TVÁŘ VYKAZOVALA JEMNÉ, ALE ZŘETELNÉ ASIJSKÉ RYSY. Seděli jsme na zídce v zatáčce před Královskou oborou a pili rum, když mi prozradila, proč to tak je. Před časem dělala u matky doma pořádek po malování a vypadla na ni krabice plná fotek. Prohrábla polámané snímky. Nic zvláštního, kromě jedné nenápadné fotečky. Byla na ní její matka stojící v květovaných šatech na nějakém nábřeží a opírající se o dvoumetrového machometána s operetním šátkem kolem krku. Úzké čelo, široké lícní kosti, úskočně přičísnutá ofina. Rusák jak poleno.

V Petruši hrklo. Šla a šoupla fotku mámě před nos.

„No,“ vzlykla matka do kafička, „to je asi von... To bylo v sedmašedesátém v Oděse, já byla na podnikový rekreaci a von hrál v hotelovém orchestru na pozoun.“

„A pročs mi to nikdy neřekla?“ namíchla se Petruše.

„Protože to není jistý. I když si často říkám, že čím dýl seš na světě, tím víc seš po něm. Von byl taky hned do všeho hrr. Já ho pak už nikdy neviděla. Ani nevím, jak se menoval.“

JEJÍ MATKU JSEM POPRVÉ SPATŘIL, KDYŽ JSME ŠLI PROCHÁZKOU PO BŘEHU OD PELC-TYROLKY DO TROJE. Petruši napadlo, že se skočíme podívat do zahrádkářské kolonie, zda tam máti není. Prošli jsme systémem úzkých pěšin mezi pozemky napěchovanými zelení, bělobou, červení.

Petruše štouchla do branky. Pod angreštem seděla na židli stárnoucí, tak trochu těstovitá paní s naondulovanou hlavou. Když nás viděla, věcně pozdravila, zvedla se, šla do chatky a vytáhla z mrazáku načatou vodku.

Nalila nám i sobě. Rozhovořila se o místních intrikách. O pivoňkových podrazech a kapustových aférách. O tom, jak předsednictvo tlačí na lidi, aby pěstovali užitečné plodiny. Jak brojí proti zbytečným begóniím. O tom, jak teda vysázela červenou řepu, aby byl klid, ač řepu nesnáší, poněvadž má hlinito-bahnitej ocas. Pak jsme probrali možnost globálního zamrznutí Země s tím, že to tu pár hajzlů, co včas zalezou, zaručeně nechá řádně vychcípát.

Stran mé identity neměla žádné dotazy.

„Je to tu příjemný,“ podotkl jsem, když si paní odskočila.

„My sem chodily, už když jsem byla malá,“ odušila Petruše, „to byl muj ostrov svobody. Jinde jsem byla cukrová víla, ale v mámině partě drsná holka, co každýho utře. Chodilo se do hospody, pak se eště u někoho rozdělal voheň nebo se hrály karty. Mohla jsem přijít ke komukoliv do chatičky a dělat buď dítě, nebo chytrou. Taky jsem chodila s převozníkem k Šoukalům na pivo, já teda na kofolu. Slíbil mi kytaru se stříbrnou želvičkou, jenže než mi ji stih dát, utopil se. Plaval přes řeku z putyky a praštil se hlavou vo kámen.“

„Pěkná smrt.“

„Jenže mi tím pádem nestih vysvětlit španělský akordy, což mohlo změnit celej muj život.“

„Co mohlo změnit tvuj život?“ ptala se matka od zápraží.

V tu chvíli klapla vrátka. Po cestičce přicházel kosmatý endorfinový brunet balkánského ražení v neposkrvněných montérkách.

„To je milej mý matky,“ šeptla Petruše, „teda jeden z nich.“

„Vona jich má víc?“ zašeptal jsem.

„Jasně.“

Muž usedl a žertoval. Matka si dolévala vodku. Vzala z talíře krajíc chleba, uhnětla ze střídy kuličku a hodila ji po něm. Uhnětla další a hodila. Elegán sypal z rukávu neohrabané historcky, ona hnětla kuličky a házela.

Napřed předstíral, že je pobaven. Když ho ale jedna tůkla do čela a druhá mu spadla do sklenky, povídá: „Co blbneš, Olino? No tak, přestaň dělat čurbes...“

Paní nepřestala. Pila, hnětla a házela. Samec vstal a šel. Ona za ním házela chlebové koule zvíci holubího vejce.

NESPOLÉHALI JSME ARCI JENOM NA PĚKNÉHO. *Nově založená pobočka nadnár. firmy Savannah Rose hledá rekl. agenturu ke stálé spolupř. Kontakt: Mrs. Manon Mruvková-Heinzdorff, přečetli jsme si.*

Pavlik vytočil číslo. „Dobrý den, četli jsme váš inzerát a měli bychom zájem o bližší informace a o eventuální spolupřáci,“ odříkal ukázkově solidním altem.

„To je pro nás welmi zajímavá nabídka,“ zaskřípěl v odpověď přízvukem kontaminovaný soprán. „Mhůžete nám nabídnout něco khonkrétního?“

Týden jsme vymýšleli návrhy. Rose rovná se růže, řekli jsme si. A vyrobili řadu materiálů, založených na warholovsky barevných variacích. Na jedněch pochodovaly růže do útoku, na jiných se točily jako pestrobarevné mlýny, na dalších se na velké ploše krčila jediná osamělá růžička. Ke každému návrhu jsme prdli slogan a pod něj sloupek, kde se říkalo: TOTO JE ZATÍM SLEPÝ TEXT, KDE BUDOU PREZENTOVÁNY VAŠE BENEFITY, TOTO JE ZATÍM SLEPÝ TEXT, KDE BUDOU PREZENTOVÁNY VAŠE BENEFITY.

Pavlik nám nahlížel přes rameno, pil kafe z obrovského hrnku a opakoval: „Mruvková, Mruvková... Já už to někde slyšel, kde já to jenom slyšel.“

SBALILI JSME NÁVRHY DO DESEK. Pavlik oblékl šedý oblek, který mu koupila u Marks & Spencera televizní zrzka. Já na sebe hodil proužkované sako, jemuž Pavlik říkal podnikatelské.

„Zastrč si, proboha, tu košili,“ řekl.

Zastrčil jsem košili, přešetili jsme botky a šli.

Zazvonili jsme u naleštěných dveří. Otevřela nám kost s velikonočním vejcem místo obličje.

„Pojďte, prosím, dál, paní ředitelka tu bude hned,“ řekla šupinatým hlasem. Uvedla nás do haly, kde byly dvě chromované židle a nízké sedací těleso, podobající se ne zcela splasklému horkovzdušnému balónu, nic víc.

Modelka zmizela. Vzápětí se vrátila s ředitelkou. Ta nám na vteřinu dala podržet ledovou hmyzí ruku s višňovými drápy.

„Phrosím, pánové, posad'te se,“ ukázala k balónu.

Ve chvíli, kdy jsme se s Pavlikem probořili skoro k podlaze, si přistavily židle. Hodily nohu přes nohu. Ukázaly špičatá kolena v punčochách. Měli jsme hlavy v úrovni těch kolen.

„Phrosím,“ řekla ředitelka.

„Ano, takže,“ řekli jsme.

„Posloucháme,“ odtušila.

„Tak tedy,“ řekl Pavlik.

„Máme pro vás několik konceptů kampaně,“ navázal jsem.

„Na tom jsme se dohodli,“ udrolila.

Vytáhli jsme návrhy.

„Ano, to později,“ kývla. „Mohli byste mi nejprve na sebe dát reference? My jsme nadnárodní firma, chápete. U vás není zvykem dávat reference?“

Chvíli jsem plácal názvy agentur. Cítil jsem, jak si první vydatná kapka potu hledá cestu k bradě.

„Stačí, děkuji,“ utála mě. „A teď, prosím, návrhy!“

Podali jsme jí desky. Málem jsme se přitom ztratili v záhybech té věci, v níž jsme vězeli.

„Welmi, welmi zajímavé,“ řikala do ticha.

Modelka bez přestání psala elegantní tužičkou do stříbrného diáře.

„A ta růže, to je jednak symbol vaší firmy, jednak univerzální symbol ženství, takže...“ snažili jsme se. „Navíc podle sociologických výzkumů je růže co do oblíbenosti na prvním místě, takže...“

„Well, já myslím, že si to tady necháme a do čtrnácti dnů vám dáme vědět,“ řekla.

„To jsou zatím koncepční skici,“ vymrštil se Pavlík a decentně jí vyškubl desky. „To bychom se vám tu styděli nechat – vyrobíme ostrou verzi a pošleme.“

Při usedání ztratil balanc, skulil se na záda, vyhodil kopyta. Jeho polobotka minula koleno Mrs. Mruvkové o vlas.

Vyhrabali jsme se ze zajetí pohovky, pozdravili a šli. Na ulici se nám vrátila řeč.

„Co si vo tom myslíš?“

„Těžko říct.“

„Nevypadali jsme jako blbci?“

„To jo, ale pocit převahy těmhle typům někdy imponuje.“

„To jo, ale musej mít dojem, že vítězej nad někým, kdo je na jejich úrovni.“

„Dyt' to byly evidentní štětky.“

„No právě.“

VEČER JSME HODNOTILI DEN U PAVLÍKOVY TELEVIZNÍ ZRZKY. Při každé příležitosti nám opakovala, že první rok bývá nejhorší, pak se to zlepší. Držela nám palce. Sem tam nám něco uvařila. Špagety, kulajdu.

„Tak jak jste dopadli?“ volala z kuchyňky.

„Celý to bylo divný... Šéfuje tomu taková pizule vychrtlá, mrkla na návrhy a hned je chtěla stopit...“

„Jaká pizule?“

Vytáhli jsme vizitku, každý svou, a přečetli: „Mrs. Manon Mruvková-Heinzdorff.“

Zrzka kecla na židli a dlouho se nezvladatelně smála.

„Mruvková-Heinzdorff!“ neslo se na nás z kuchyně. „Chá! Ta známá provařená mrcha! Ta se už nejmíň desetkrát vyhnula stíhání pro zpronevěru díky tomu, že si vzala Amíka, kterej tu dělá právníka. Já ten její přízvuk znám! Víš, vodkud' ho má? Z bijáku! V Americe žila přesně devět neděl, než jí úředně vykážali kvůli sérii podvodů! Tu vyrazili i z Kavčích hor! Chá! Mruvková! Vona toho furt nemá dost!“

„A jo,“ řekl Pavlík a úplně bylo znát, jak se mu v mozku otevřel šanon. „Mruvková-Heinzdorff! Já věděl, že jsem to už zaslech.“

VLASTNĚ ANI NA TĚ ZABIJAČCE JSEM PETRUŠI NEVIDĚL POPRVÉ. Poprvé jsem ji spatřil na podzim roku 95 na Žižkově, kde do sebe klopila panáky. Trýznil ji jakýsi novinář. Byla daun. Poté, co zničeně odešla, jsme s Pavlíkem, neb ten tam byl rovněž, šli nahoru do kvartýru, od něhož měl klíče. Doprovázely nás dvě slečny – dlouhovlasá lenivá krasavice, s níž se srdečně bavil, a ospalá blondýna, která mi celý večer opakovala: „Jak uvidim postel, tak vomdlim.“ Ale neomdlela, protože jsme v tom bytě seděli ještě několik hodin a pokoušeli se vypít všechno, co jsme našli. Spát jsme šli až ve chvíli, kdy se to zdařilo.

Ráno jsem musel vstávat, Plukovník už čekal na recepci.

Posadil jsem se na molitanu a uviděl nezapomenutelnou scénu. Lenivá krasavice oddychovala na proutěném sofa, oděna etno šatem, vrstvami korálků, náhrdelníků, náramků. S ní spal v objetí její miláček – lesklý dámský dobrman. A na zemi pod pohovkou chrněl Pavlík, objímaje něžně a pozorně její bambusové nožky. Věrný otrok, zvyklý bez odmluv sloužit věčně hladové bestii vztahů.

Když jsem ho překračoval, pohnula se ve mně bezbřehá závist.

V ČECHOVCE ŠLO VŠECHNO JAKO PO DRÁTKU. Vařili jsme kafe, čaj. K tomu jsme si předčítali z časopisů zbyvších po komsi, kdo ten

prostor obýval před námi. Byla jich plná skříní. Četli jsme Soulož s hermafroditem, Novinky české bizarr scény, Klub masturbantek, Listárnu madam Sandry, Mázdra ze mě poteče proudem a jiné. Nejraději jsme měli Intimní schránku Sabriny Black.

Měsíc co měsíc dychtivě čekám na každé číslo časopisu, abych se co nejrychleji dozvěděl, co je nového ve vašem podzemním království, psal Sabrině Kamil z Rokycan. Zprvu jsem v jeho existenci nechtěl věřit, ale když jsem sledoval výchovu mladičky otrokyně Karo, pochopil jsem, že něco takového není možné bez hlubšího vztahu. Sám se už dlouho toužím podrobit přísnému výcviku. Při pohledu na fotky silně toužím být otrokyní a snášet všechny způsoby mučení, které provádíte. Je úžasné vidět Karo v popruzích, jak jí dráždíte bičíkem pohlaví. Zajímalo by mě, jestli své otrokyně masturbujete i uvnitř, chtěl vědět Kamil. Tedy v pohlaví...

Tady se Pavlik pokaždé zasmál.

Jestli používáte jenom rukojeť důtek a nebo jestli máte i nějaké speciálnější zařízení? Můžete zveřejnit jeho foto?

Sabrina odepisovala: *Jsem šokována tvou drzostí! Chtít, abych vyprávěla o tom, co je určeno pouze mým očím. Někdy si říkám, že jsem neměla vůbec připustit, aby se o mém podzemním království psalo. Ale když už se tak stalo, necht' je tvoje zvědavost ukojena. Samozřejmě své otrokyně trápím i tam, kde ukrývají své tajemství! Dívky se musí takovému dráždění podrobit, ať chtějí nebo ne. A mám samozřejmě i odpovídající ilustrace. Právě pracuji na výcviku otrokyně Agnes. Poslušnost, povolnost a připravenost k perverzním praktikám zahrnuje i trénink zlepšení průchodnosti jejího pohlaví. O tom se však nedozvíš dřív než v některém z příštích čísel. Proto ti ukládám první trest – pokorné čekání...*

Byla přísná. Musela být, jinak by to nikam nedotáhla. Měli jsme pro ni pochopení. Byli jsme v podobné situaci jako Kamil z Rokycan. Museli jsme čekat.

Pěkný volal co týden a ujišťoval nás, že se spása blíží. Měl výdaje, ale v brzké době očekává úspěch. Těší se na spolupráci.

V MEZIČASE LUDĚK MELANCHOLICKY VYTÁČEL ČÍSLA, POSLOU-
CHAL OBSAZOVACÍ TÓN A OBČAS OZNÁMIL KLIDNÝM HLASEM:
„ŘEDITELI, MÁŠ HOVOR.“

Pavlik nasadil seriózní obočí a hovořil: „To my umíme, ano, ve
středu v deset, budeme se těšit.“

Inzerát pro Oční optiku například.

„Musí to být jednoduché, stupidní!“ řekl David a stáhl fotku
manažerů stojících kolem konferenčního stolu a tleskajících do
objektivu jakože oslavenci – čerstvému šéfovi. Následně rozostřil
tleskače tak, že byli k nepoznání. Pod to jsme napsali: NA CESTĚ
K ÚSPĚCHU SI NEZAPOMEŇTE BRÝLE!

Půl hodiny jsme se tomu smáli. Kampaň měla být dvojdílná, na
další fotce měli být manažeři ostrí. „To jim snad ani nebudem uka-
zovat,“ bručel skepticky Luděk.

„Bingo!“ jásalí zástupci Optiky, když jsme jim to ukázali. „To je
ono – berem!“

OBĚD VAT JSME CHODILI KE KARLOVI IV., NA SPARTU NEBO
K OBOŘE. Všude nás znali a tykali nám.

Nejradši nás ale měla Síma. Měla bar v ulici, kde jsme sídlili.
Omylem nás považovala za jednoduché bouchače, kteří si z nudy
založili eseróčko. Milovala prostinkou recesi: „Helé, de mi ženich,
tak kdy do toho praštíme? Vod revoluce jsem neměla pořádnýho
chlapa!“

„Jak vydělám na dům s bazénem, bude svatba,“ kontroval Pavlik,
protože to bylo na něj. Připomínal toho herce.

Bez ptaní nám přinesla aperitiv: „Včera se mi tu vožrali, chtěli
se prát, a já povídám: Jestli nebude do minuty klid, volám policii,
znáš mě. Když měli platit, přišli na to, že jim schází šestadvacet
tisíc! Šestadvacet – slyšíš dobře! To di do prdele, povídám. A voni na
mě, že zaplatěj nanukama! Neblbni mi hlavu, jakejma nanukama?
Prej Símo, Kryšpín má v Dejvicích ávii plnou nanuků, do hodiny

je tu máš. Blbci vožralí, povídám, zaplatěj, až vystřízlivěj... Jenže voni přijeli a tady prej to máš. Vylezu ven a tam stojí ávie, taková ta mrazírna. Kouknu dovnitř – tam bedny magnumů! Ted' co s tím! Tak volám švárovi. Ale jó, prej, není problém. Hele! Tak švára nespál, páč rozvážel nanuky! Já nespála, páč jsem z toho byla úplně pitomá! A ta ávie tam je doted' – mrkni, že nekecám! Vim hovno, komu patří! Tak co si, milánkové, dáte?"

PĚKNÝ HLÁSIL, ŽE SE ÚSPĚCH POZDRŽEL. Ať se ale nebojíme, je to otázka týdnů. V dohledné době bude vše jinak.

Kdyby to chtěl hrát do autu, říkali jsme si, přece nebude furt volat.

„Máme na tři nájmy,“ pronesl David. „Možná by nebylo vod věci zkusit chodit na voběd jenom každěj druhej den.“

„Ale kdyžtak až vod zejtrka,“ zděsili jsme se a pelášili k Símě.

„Co to bude?“ halasila.

„Stačí polívka s houskou.“

„Polívku mám gulášovou, ale hele! Po polívce mám pro vás scho-vanej telecí řízeček!“

„Símo, my ted' ale nemáme moc chechtáků.“

Síma důvěrně snížila hlas a řvala nám do ucha: „Hele – vy máte podnik, já mám podnik, tak vo co de? Dáte, až budete mít! Jsme vrstevníci, ne?“

„Tak jo,“ kapitulovali jsme, „tak čtyřikrát řízek.“

„S dvojitym salátem, jak vás znám, a k pití?“

„Čtyři pivka.“

„A fernýtek? Že by nebyl fernýtek?“

„A tak jo,“ jihli jsme, „tak taky.“

Dole se opírali o bar valibuci v šustákových kombinézách a přežvykovali párátka. Naše místo bylo nahoře, na vratkém plechovém polo-patěrku nad jejich hlavami, kam se muselo vystoupat po houpajících se točitých schodech. Tam bylo naše hnízdo. Tam si nás Síma pěst-

vala, krmila a napájela. Seděli jsme na plastových židlích a přetřásali, z které strany na Pěkného zatlačit, aby se hnul. Sto, stopade by stačilo.

„Máte nahoře všechno?“ zaduněl tuří hlas.

„Dáme si bažantí koktejl s ananasem,“ vzal to Pavlik.

„Bažanta mám akorát pod postelí, skleněnýho!“ ochotničila. „Tak aspoň fernýtek?“ mrkala na valibuky, pro které jsme byli vzduch, měli nás přečtené.

„Tak pětkrát!“

„Pro koho ten pátej?“ zajímala se strhaná osmatřicátnice. „Snad né pro mě? Ale jediné, když si se mnou ťuknetéé!“

„Tak počkej, Símo, my sejdem dolu!“

„Sed'te, já za váma vyběhnu, dyť jsem eště úplně mladá,“ dupala po schodech, až se patro třáslo.

„Nesu vám něco ukázat, abyste si nemysleli,“ křičela a třepala pikslou, z níž vysypala na stůl hromadu účtenek. „Tak hele – to jsou sekery, co mi tady dlužej... Vosum tisíc za večer! Jo? Dvanáct litrů! Sedum a půl, jen to fikne! Rozumíš – za večer! Dvacet litrů, hele! To ani nevím, jak to dokázali! Takže vo co de?“

Kývali jsme.

„No,“ uzavřela. „Takže si dáme eště fernýtek a neni co řešit, nemám pravdu? Až budete mít, dáte!“

Byla z té první podnikatelské vlny. Neotesaná, vychcaná, strašlivě hodná dryáčnice.

Stíny se prodlužovaly, po střechách se plížil podvečer a my si začali u Símy na patře tahat hejly z chobotu, jak to roztočíme, až Pěkný zacvaká. Do čehož David jednotvárným hlasem oznamoval, co mu zase vyvedla Amálka.

S PETRUŠÍ JSME BEZ USTÁNÍ BYSTŘILI. Brousili verbální kudly, hýřili legráckami, situačními gagy. Klauniáda se zubní pastou, skeč s okurkou. Smáli jsme se a smáli. Málokdy jsme se vzájemně pustili ke slovu. Když s námi byl někdo třetí, neměl šanci se chytnout.

Občas jsem s ní jel na chalupu k tetě. Navštívit její pětiletou dceru. Nebyly to snadné zájezdy. Holčička si viditelně nebyla jistá mojí rolí v řetězci. Petruše nechala logicky na mně, ať tomu dám tvar. Teta to stabilně sabotovala. Byl jí sympatický ten přede mnou, ten novinář. Ráda mluvila o tom, jak jí jeho názory imponovaly.

Jindy se Petruše rozjela za dcerkou sama a chodily od ní dopisy:

ČAU PUSINKO, ty secvokovanej modrokošiláči! Teta tvuj dopis otevřela, ty vtipálku bramborovej. A buďto rozeznala jenom tvé duté NAZDAR, ty jeden zkracovači pracovní doby s imagí kamaráda poctivejch barmanek, nebo považuje napětí mezi životem, který začíná, a životem, který končí, za napětí téhož, což proč ne. A nebo, ty jeden zakuklenej táto vod rodiny, udatně nese obsah všech čtyř stránek. Asi jo, protože jsem měla za dveřma kávu na stříbře. Karlička se líbala s Honzou Kahavkou a nesměla spát u Švarců ve stanu, protože pionýrku zabil strom. Zastavila jsem se u Antonína a ten mi předváděl Kadu-37 bodů s cukem a důrazem na Maešídó džos, málem mi zlomil zápěstí. Na aikidistickým výcviku, ty jedno dobrý srdce s imagí hovada, co všechno furt vodsuzuje, se hrozně vycajchnoval u vohně (200 lidí), kde předváděl vtipnou coververzi na 40minutovou japonskou divad. scénu „Řezání klády“. Udělal českou desetiminutovku s opravdovou běžící motorovou pilou, ty jeden Adame ze Stromovky, chachá.

P. S. Hlady snad neumřeš, v lednici jsou vejce, karbanátky a další... Tvůj archetyp matky a zároveň dcery, Petrušenka.

PAK SE VRÁTILA A CHODILI JSME DÁL NA NÁVŠTĚVY, NA PROCHÁZKY, NA PIVO, PŘÍPADNĚ JEN TAK LEŽELI, OBJÍMALI SE A POVÍDALI SI.

Tu a tam jsme vyrazili do kina Oko. Šli jsme podél parku, já ruku v její kapse, ona svou v mé. Před Akademií nás potkal Pepa Vondruška, loureedovec a ultrapravičák, přísný kovboj úzkého kníru. Mánicka k padesátce, klobouk, kožený křívák, prudce špičaté boty.

„Kam deš, královno?“ zeptal se.

„Do bijáku,“ odvětila.

„Na co?“

„Na ňákej jugošskej film.“

„Nejlepší basačka světa de do bijáku!“ volal za námi. „Královna de volnym krokem po ulici a je v absolutní pohodě!“

Film věrně zobrazoval šrapnelový efekt balkánského konfliktu, jak psali na plakátě. Cestou z kina jsme se stavili na panáka, pak jsme šli domů, lehli si a zhasli. Její hlava fosforeskovala jako pampeliška. Dnes a denně jsem nacházel na košili, na strništi a na rukou zlatý prach. Zarejdlil jsem v pampelišce nosem, zafučel, zaňuchal.

„Co to je za pakárnu?“ hlesla nepřítomně.

„Co?“

„Tohle vraždění.“

„Těžká věc...“ dýchl jsem do kysličníkem vonících vlasů. „Muj fotr se narodil v Záhřebu. Sousední dům patřil rodině ňákýho architekta, nóbl lidi. A ty měli kluky, dvojčata. Všichni je milovali, měli vychování, byli samá sranda. Fotr s nima kamarádil, hráli si s nim, ačkoliv byl vo dost mladší. Učili ho potápět, strílet z luku a tak. Furt hráli tenis a furt se smáli. Pak přišla válka a ty bráchové byli ve věku, že narukovali. Tak vodjeli a za dva měsíce vod nich přišel dopis, že se maj výborně, nic jim neschází a všechny pozdravujou, nejvíc mýho tátu a jeho rodiče. Že se těšej, až se zase uviděj. K dopisu byla přiložená fotka. Byli na ní voni dva v uniformě, zubili se a každej držel v rukou dvě uříznutý hlavy – chlapa a ženskou, chlapa a ženskou. To je zkrátka Balkán.“

Když jsem skončil, zjistil jsem, že Petruše sladce chrupe. Přikryl jsem ji a chvíli zíral z okna. Stromovka se vlnila v hliníkovém světle úplňku. Jestli nebyl úplněk, scházela do něj maximálně jedna noc.

LEŽELI JSME NA ROZKLÁDACÍM KUCHYŇSKÉM KANAPI. Po stěnách byly nalípaný desítky fotek a plakátů, za nimi zastrkané suché listy, pířka, pohlednice, dětské malůvky. Nad kanapem visel

zarámovaný krabatý pergamen, který si Petruše přivezla z Nepálu. V soustředných kruzích na něm dováděla hejna temně fialových démonů s vyvalenýma očima. Vypadalo to jako sraz špatně vyřezaných zubatých Hurvínků na dně špinavé jámy.

Petruše krátce mroutala, vzdychala, pošťekávala a šátrala kolem sebe. Mívala neklidné sny.

Mně se v té době nepřestajně zdál sen o tom, že mám nový byt.

NĚKDY ŠLO O POHODLNÝ KVARTÝR, KTERÝ SE ŽEL BOHU NACHÁZEL V PODZEMÍ. Musel jsem ho vždy znovu hledat. Cesta domů byla složitá. Bloudil jsem vlhkými prostory garáží, sklepů, kanálů, říčních doků, přelézal hromady sutě a nahlížel do kdejaké díry v touze najít, odemknout a vejít.

Jindy představoval potíže sám vchod – bylo třeba se k němu protáhnout úzkou šterbinou. Prodrat se, natočen bokem, mezi plesnivými loupajícími se zdmi. Svrchník jsem musel nechat venku, protože bych se sem nevešel. Ani tak nebylo jisté, že se stěny nezúží natolik, že to budu muset vzdát. Jakmile se mi podařilo dostat se ke dveřím (které byly občas tak nízké, že jsem se jimi musel protáhnout po břicho), byl jsem doma – v útulně zařízeném bytě.

Ještě jindy bylo vše v pořádku. Přišel jsem domů, shodil hadry, natáhl se na postel, otevřel knihu. Tu se rozletí litačky, vběhne zablácený občan s aktovkou, nevšimavě mě mine a zmizí dveřmi na druhém konci. Po něm další. Pak celá skupina. Bydlel jsem v průchodu. Ve špičce mezi čtvrtou až osmou proudil mým obývacím nepřetržitý dav.

NAROHU ULICE, KDE BYDLELA PETRUŠE, BRUMLALA RESTAURACE NAD KRÁLOVSKOU OBOROU. Věčně se střídali majitelé, pinglové, měnila se zavíračka, nestarali se o trubky a podobně. Mně se tu však líbilo. Kalně nazelenalý vzduch, tiché brčení lednic. Nálada jako v ponorce. Byla to první hospoda, kam jsem si zvykl chodit sám.

Seděl jsem u podrápaného stolu, za oknem rotoval kaleidoskop rozmanitých individuí. Pootevřenou větračkou pronikalo dovnitř huhlání hrdliček, promíšené s technem od kolotočů z Fučíkárny. *Pod'te nahoru k nám, bude to hezkej flám, a vemte sebou syna, aspoň bude psina*, neslo se parkem.

„Nazdar, co tady děláš takhle sám?“ plácl mě kdosi do zad.

Jirka Vokurka, neklidný debatér, akademický malíř. „Pod' se projít,“ lákal mě, „ve Šlechtovce je v půl osmý akce, fůra času.“

Cestou mi hustil ucho jakousi teorií: „Když se soustavně připravuješ na určitou eventualitu, tak si můžeš bejt tutově jistej, že zrovna ta nenastane! Takže co je nutný? Nikdy se na nic nepřipravovat! Bejt otevřenej i tomu, co se ti z duše hnusí! No ne? Co má člověk jinýho než ten patos, vo kterej nikdo nestojí? Vo kterej především von sám nestojí?“

Nad Letnou letěl boeing. Zvuk motorů naplňoval podnebesí velebným varhanním hukotem. Nad námi se tyčilo zaprášené cihlové pueblo, plné otlučených štuků, zfušovaných soch, mříží, lodží, antén, sušících se hadrů, skleněných odlesků.

„Nejvíc energie mě totiž stojí furt se na ně usmívat, abych měl vod nich svatej pokoj, nemám čas nechat se zdržovat ňákejma...“

„Já vim,“ říkala moje huba, „jasně, dyť jo...“

Kolem chvátala Katarína, čupr ženská, jakkoliv už dost vyřízená, a hvízdla: „Téda, vy už jste takhle brzo vodpoledne vožralý!“

„Ta má co mluvit!“ bručel Jirka.

Na zídce seděli mladoši, pili tequilu a klábosili. Stranou stál s vodkou v ruce středostavovsky vyhlížející muž. „Kdybych se tak, jak mě tady vidíš, Vendo, pozlatil, tak stejně nevyhovim,“ říkal, druhý s ním solidarizoval a připíjel mu.

Na trávníku pár metrů za jejich zády souložili dva chlapi. Neschovávali se, šoustali uprostřed otevřeného prostranství. Supěli, hekali a pracovali.

Jedeme, jedeme, jedeme, ať se trochu svezemé, todle je poslední jízda, tak ať to tady hvízdá! neslo se od zábavního parku.

„Viděls to?“ povídám Jirkovi.

„Pahejl s Karafiátem, nalitý jak prasata. Přitom maj voba rodinu.“

PETRUŠE BYLA NA ROZTRHÁNÍ. Nepřetržitě jí volali muzikanti, režiséři, produkční. Lákali ji na kafe, zvali na pracovní schůzky. Petruše věděla, co jsou zač, ale odolat jim neuměla. Předě mnou žila s novinářem, co ho teta obdivovala. Před ním se zpěvákem. Před ním s klávesákem. Táta Petrušiny dcery – herec, uhrančivý zelenooký krasavec, hvězda pražských divadel, pravidelně vylézal v tomhle bytě oknem na římsu, držel se hromosvodu a hlásil, že skočí, jestli Petruše okamžitě neřekne, aby proboha neskákal.

CHODILI JSME PO NÁVŠTĚVÁCH. Například k Olze do Čechovky, kousek od nás. Olga byla Petrušina důvěrnice. Rády spolu kecaly. Žila s režisérem, co se v té době stával známým. Podkroví bylo plné lidí. Rozvalovali se v lenoškách, dolévali si tekutiny a glosovali. Padala jména, zasvěcené narážky. Režisér působil plašším dojmem než ostatní. Seděl stranou, zahlížel zpoza brýlí a mluvil, jen když ho někdo oslovil.

Petruše se ihned zapojila. Zbožňovala to. Byla rychlá, břitká, sebeironická, znala se s kdekým, uměla vypíchnout pointu.

Mě přijali s blahovolnou vstřícností, což mě zneklidnilo. Ve světle pozornosti člověk nejčastěji nevyhoví.

„Voni maj dole na rohu s Pavlíkem reklamku,“ představila mě hostitelka. „A jsou to teda vyložený kočičky, vypadaj spíš jako bigbítová kapela než reklamkáři. Akorát nák furt nemůžou sehnat slušnej kšeft.“

„Jasně,“ zahalekali, „nic není nemožné! Kdo vás živí?“

„Inzeráty, polepy,“ odvětil jsem.

„Polypy, jo?“

Kývl jsem.

Olga se nervózně zasmála. Ten, co s ním Petruše žila předtím, sem chodil taky. Jistě teď proti němu vypadám jako vůl, což vrhá

stín i na ni. Neumím zaujmout. Ne na povel. Chvíli se ve mně, pravda, nadýmá jakási konverzační kobra. Chce se vztyčit, zasyčet, uštknout mejdáněk. Nazvat věci pravým jménem. Pak si ale uvědomí, kde je, a zaleze. Zbude usměvavý mamlas.

Vstal jsem a vydal se na obhlídku bytu. Pod točitými schody byla novotou vonící hala. V rohu jsem objevil papundeklovou karikaturu bombardéru B-29. V trupu byl výřez pro pilota. Navlékl jsem na sebe čtyřmotorák a prošel se. Slabota, chtělo to větší nasazení. Přidal jsem kolísavé mručení, rozeběhl se po špičkách a udělal okruh. Správně. To je moje role. Kroužit po hale, sledovat, jak se pode mnou posouvají kabřincové desky, špalíky, kombinačky, izolační dráty, a odříkávat: „Cíl zaměřen... Pumovnici otevřít... Deset, devět, osm, sedm...“

Nahoře vtipkovali a neúnavně se pochechtávali. „Pět, čtyři, tři...“

Tu jsem si všiml, že pod schody stojí režisérův synek, inteligentní brýlatý blondáček, a zkoumavě mě pozoruje.

„Trochu vám to tady bombarduju,“ povídám.

„Já vim, táta má tudle scénu ve filmu.“

„Tak mu to, prosimtě, neříkej. Von by se zlobil, že jsem si nevymyslel nic svýho.“

„Já mu to neřeknu,“ odvětil klučina, „protože kdybych mu to řekl, tak by se dozvěděli, že v tuhle dobu nespím,“ a zmizel.

Vysoukal jsem se z bombardáku, sešel dolů, prošel Čechovkou a vstoupil brankou do Stromovky.

PARK SE NADÝMAL PTAČÍM HVIZDEM. Obešel jsem ruinu letohrádku, vyšlápl svah, opustil hranice složitě šumícího parku, přešel ulici, vytáhl klíč, otevřel domovní dveře, vystoupal po schodech, odemkl a byl jsem v Petrušíně bytě.

„Pročs na mě nepočkal?“ ptala se, když dorazila. „Byli celý nesví, jestli tě něčim nenasrali nebo co.“

„Ale ne, prostě jsem se tam necejtil.“

„Blbci, jo?“

„Mně ty manýry vaděj.“

„Protože?“

„Protože je druhéj zajímá, jenom dokud jim vydrží dělat chechtací komparz.“

„Hm, mně je s nima dobře.“

„Mně ne.“

„Jestli to nebude tím, že něco dělaj, vo něco jim jde.“

„Těm jde akorát vo to zůstat za každou cenu VIP.“

„Zelenka maká na scénáři deset hodin denně a eště stihne dělat byt. Co děláš ty?“

„Nic.“

„Tak vidiš. Ty se ale hlavně ani nesnažíš si s někym rozumět.“

„Jsou lidi, se kterejma si rozumim bez keců.“

„Kterýpak to jsou?“

„Ne tak přefouknutý jako tyhle famáci, damáci, televizáci – elita, co si navzájem líže řitní otvory a nic jinýho je nezajímá. Rozmazlená prázdná verbež.“

„Chudáčka sere, že něco znamenaj.“

Na parketách se válel tlustý zelený anglicko-český slovník. Kopl jsem do něj. Letěl vzduchem jako střelený tetřev, rozplácl se o stěnu a zapadl pod postel. Tím jsem to potvrdil.

„No tak tam nechod, když ti neseděj,“ ubrala zčistajasna. „Na ně se můžeš vybodnout, ale byls tam se mnou, ne? Mně záleží víc na tobě.“

„To nemusí,“ zahučel jsem a ucítil elektrický výboj na špičce žalu. Jemné prsknutí – přímý důsledek jejího nelogického zjihnutí. Signál, že to přebírá vyšší moc. Ne nadarmo demonstrují boží sílu na chrámových fasádách Východu tisíce šukajících lidiček.

„Jak, nemusí, dyť tě mám přece ráda.“

Řekla a odhodila bundu, rozšněrovala křusky, shodila sukni, triko, další triko a ještě jedno triko, všechno na jednu hromadu, z níž vystoupila jako z kráteru a šla do sprchy.

Pustil jsem si za trest Patti Smith. Petruše ji zbožňovala, hermafroditku falešnou, zubatou.

O čtvrt hodinky později mě překročila čapím krokem a složila se ke zdi. Podrbal jsem ji v palici, pohladil po čele. Chvíli se rozhodovala. Pak se ke mně pomalounku přisunula. Vzal jsem ji zezadu za špulky a cítil, jak tuhnou. Jak mi plní dlaně. Prsa, co už prošla kojením. Probuzená, živá. Smysluplná. Osobní. A tím ohromně přitažlivá, aspoň pro mě.

„Potřebuješ konflikt, potvoro,“ zašeptal jsem jí do ucha. „Přeješ si cejtít ozón, chceš metafyzickou krev!“

„Jo,“ vzdychla a převalila se na záda.

NOVINÁŘ JÍ ČÍM DÁL ČASTĚJI VOLAL. Její bývalý. Ona si s ním čím dál častěji povídala a pak mi o něm vyprávěla. Jak po ní, opilý, hodil židli a netrefil se, a jak ji po něm mrskla zpátky a zasáhla. Jak ležel doma se zafačovanou hlavou, chlatal ze žalu a na záznamník nahrál celému světu: *Omlouvám se, Petruše po mně hodila židli, ležím a nemůžu vstát, nechte mi vzkaz...*

Líčila, jak ji svinsky podváděl. Jak měl nonstop tři ženské a všem sliboval vztah až za hrob. Jak ji, když ho vyhodila, začal obratem zavalovat dlouhatánskými, bezbřeze upřímnými vyděračskými dopisy.

Vytáhla šuplík zavalený papíry. Byly pokryty písmem vyhlížejícím jako seismografický záznam tepu pterodaktyla. Zřetelně mě zamrazilo.

„To přece nemůžu číst,“ namítl jsem.

„No to nečti, jenom se koukni, jak mě furt vomotává,“ vzdychla a zvrhla do sebe frankovku. „Na chlapy mám štěstí, to jo – jeden rozesranec za druhým.“

Dolil jsem jí a vytáhl namátkou list.

Pořád se mi vrací ten tejdén, kdy jsem přijel ze Švýcarska a tři dny jsme se bez přestání milovali. A já věděl, že to nesmí skončit, protože ty

seš muj život a bez tebe jenom přežívám... vod začátku vim, že k sobě patříme, protože když jsme spolu, tak nás nic nezlomí... a vim, že ten muj chlast... možná jsem udělal chybu, ale nakonec jsem tě celou noc hledal... a všude se váleli nějaký ožralý hrůzové a já musel myslet na to, že kdyby se ti něco strašného stalo, tak bych si snad... a moc dobře vim, jak je pro tebe důležitá ta tvoje svoboda, ale taky vim, že tě v sobě nemá nikdo tak moc jako já, a na tom nikdy nic nezměníš...

Co to je za parafrenika, zhnusil jsem se. A za pičuse, takhle se chovat. A úplně mi uniklo, že skrze něj promlouvá k Petruši sladká minulost. Byli spolu na Pamíru, v Kašmíru, byli spolu kdovíkdě. To za prvé. A za druhé mi nedocházelo, že se ten pičus o ni kromě jiného soustavně staral. Že má auták a byt přes celé patro, protože maká ve Svobodné Evropě.

U SÍMY JSME MĚLI HROZIVOU SEKERU. Problém jsme vytěsnili. Změnili jsme trasy pochůzek. Cíl byl neprojít kolem jejích oken. Však až Pěkný zaplatí, všechno vrátíme, říkali jsme si. Uděláme pro Símu trachtaci. Chlebičky, rostbíf, rychlý špunty. Musíme mu cinknout, jak to vypadá.

Jednoho dne zařval zvonek.

„To je naše vrstevnice,“ oznámil Luděk. „Zahlíd jsem jí voknem, a s ní sem jde nějaké vobrovskej čurák...“

„Já tam skočím,“ vzal to ředitel.

Seděli jsme a naslouchali útržkům: „Tak se sakra stavim a řeknu na rovinu – Símo, poslouvej, je to tak a tak, no né?“

„Símo, poslouvej...“

„Jakýpak poslouvej, hele, už je to dlouho! Měli jste na to půl roku! Takže jsem tady!“

Pavlik se zjevil ve dveřích, šel ke stolu, otevřel šuplík, vytáhl naši poslední zálohu a zmizel.

„Tak – to – je – vopravdu – moc – fajn,“ řekl Luděk a vylovil z tašky kapitální dvojitý chleba se sádlem.

Dívali jsme se stranou, aby neměl výčitky. Jenže on vytáhl nožík a rozdělil krajíc na čtyři stejné díly. Luděk byl z nás čtyř největší charakter.

NEŠLO NEVIDĚT, JAK PETRUŠE ZVAŽUJE PRO A PROTI. Jak v ní, zatím teoreticky, vítězí ten veselejší svět. Ženská s pětiletou rozmazlenou vědmou se musí otáčet. Já pro holku mohl leda vymýšlet pohádky. Které jsem jí vyprávěl, během čehož zívala na celé kolo, obracela nádherné modrozelené oči v sloup a říkala pomalým hláskem: „Tó je blbá pó-há-dká...“

Byla zvyklá chodit za tátou na natáčení, vidět ho ve zlatém kostýmu slunečního prince, přičemž ji obletovaly kostymérky, cpaly jí fidorky a vrkaly: „Líbí se ti táta, Karličko?“

Hrával jsem s ní takzvaná slovíčka. Šlo o to, naklonovat ze stanoveného základního výrazu v daném termínu maximum slov. Například KRTONOŽKA – kožka, nožka, katr, karton, kraton, tok, nota, žok, kat, trn, rok, rak, nok, krok, trnož, akt, kokta, rota, torna atd. Karlička v tom byla sakramentsky dobrá. Její mladý, starostmi nedotčený mozek cvrkal na plné obrátky. Často nade mnou vítězila i proto, že při závěrečném sčítání uváděla s velikou samozřejmostí slova jako krtož.

„Co je krtož?“ zajímalo mě.

„Krtož je to, co zbude po krtkovi, když umře,“ řekla a automaticky si připsala bod.

Pěstovali jsme i jiné hry. Seděli jsme na lavičce v Letenských sadech před Technickým muzeem. Tam jsme na různá místa nenápadně rozmístili několik pětikorun; jednu na chodník, druhou do trávy, třetí na okraj desky vedlejšího stolu. A čekali jsme. Když někdo búra uviděl a hnal se po něm, Karlička vystartovala a s velkým křikem „Ta je našééé!“ ho sebrala šťastnému nálezci před nosem. Ne vždycky to stihla.

Ještě víc ji těšila jednoduchá hra spočívající v tom, že jsme vysypali na zem veškeré drobné, co jsme měli. Když jsem šel pro pivo

a limo ke stánku, zahrabala mince do prachu, zamaskovala kamínky, listím, starými žvýkačkami. Měli jsme zakopaný poklad. Když jsem chtěl jít pro další pivo a limo, musel jsem hledat. Při téhle hře byly vyšší ztráty než při předešlé – občas i sama Karlička zapoměla, kde všude ten náš poklad ukryla.

Jinak trávila většinu léta na chalupě u tety. Užívala si poslední rok předškolní svobody, to jest poslední rok svobody vůbec.

KDYŽ PRÁVĚ NA CHALUPĚ NEBYLA, STAVILA SE NA SKOK PETRUŠINA MÁMA. Petruše jí líčila události ze školky. Já seděl u stolu, hrabal se v nějakých papírech a litoval, že jsem nestačil vypadnout. Holčička si hrála. Vybarvovala omalovánky.

„Vona jí ta úča říkala... A vona na to, prej...“

„Nepovidej,“ řehkala se matka. „A co na to naše Karlička?“

Karlička čárala pastelkou, dívala se do gauče a pozorně naslouchala.

„No a vona jí prostě řekla: Já vim, pani učitelko, ale já si myslím, že Ježíšek existuje stejně jako tydle moje botičky!“

Obě se pyšně rozesmály.

„Tak si někdy říkám, jestli není fakt úžasná!“ přiložila Petruše pod kotel.

„Vo tom snad doufám nikdo nepochybuje, že je úžasná!“ řekla paní zničehonic tvrdým, útočným tónem.

Holčička čmárala pastelkou a špicovala uši. Viděl jsem jí na nose, že i ona ví, že nemám šanci. Neznám heslo. Neumím se vpravit do role fotra. Přitom na tom nejspíš nic není. Bývalé ženy, dívky, kamarádky mají děti, ségry mají děti, Pavlík cvaká troje alimenty, David má dceru. Luděk ne. Luděk je stejný nekňuba jako já.

Navíc mám děti rád. Ten jejich rituálně překomplikovaný, divotvorný svět. Nemám rád jenom to, co to udělalo z jejich matek. To: Tak povidej, co je novýho, fakt jo? Lukášku, vyndej to z pusy! Mluv, já tě poslouchám. Lukášku, kolikrát jsem řekla, že na to nemáš

šahat! Aha, takže voni už spolu nejsou? Jak vůbec žiješ? Lukášku, já vstanu!

Jeden zrovna cítí, jak ho to odfukuje pryč. Jak se mu otevírá země pod nohama. Čili je mu k ničemu, že by rád v klidu zkusil vychovávat dítě. Se vším, co k tomu patří, spalničky, hyperaktivita, školka, aquapark, teploty, revolty, piplačky, nervy, nestíhačky. S jedinou podmínkou – nesměla by u toho být jeho matka.

Nebo možná i mohla. Možná ze mě mluví závist. Závidím jim to absolutní, byť často oboustranně zmatené propojení. Tu nerozbornou obyčejnost.

JEDNOHO DNE SE PAVLIK BEZE SLOVA NASTĚHOVAL DO KANCELÁŘE. Nacpal do skříně kabát, tašku, batoh, molitan, pár košil, futrál s houslemi. Přihlížel jsem, jak si skládá pět švestek. Jak rovná na ramínko svůj Marks & Spencer.

Vybalil to sám: „Víš, co mi dala včera k večeři? Po tom, co jsem konečně natřel ty vokna? Rejži s tatarkou.“

„Rejži s tatarkou, a co k tomu?“

„Nic.“

„Jak, nic?“

„Rejži s tatarkou, nic víc.“

„Aha.“

„No... To není zrádlo, to je vyhazov.“

Od té doby bývala ráno na dveřích cedulka: SPÍM, PROSÍM NEBUDIT PŘED 10:00.

Naštěstí jsme měli dvě místnosti. A chodbu. A kuchyňku. A koupelnu. A hajzlík.

Čekávali jsme, až se nám ředitel vyspí. Luděk zíval, David drnkal nasucho na sólovku a já se díval, jak před brankou do Stromovky žvaní dvě odkvétající křepelice, zatímco jejich dcerky obracejí oči v sloup a žvýkají. Vzduchem víří suché červené listí, které se chová, jako by nesmělo dopadnout na zem. Těsně před dotykem s dlažbou

se vymrští vzhůru, stoupá ve spirálách a mizí ve výšce nad prázdným dětským hřištěm.

Ve dveřích Karla IV. naproti na rohu stál rozcuchaný pingl a kvrdlal si malíkem v uchu.

Odvedle zazněl třaskavý výbuch.

Zvedli jsme se a běželi tam.

V přetopené místnosti seděl ve spacáku Pavlík a vyděšeně na nás zíral.

„Co je?“ chtěl vědět David.

„Já nevím.“

„Něco ti tu docela slušně bouchlo,“ hlásil Luděk.

„Aha,“ řekl ředitel, „já nechal na vavkách vomylem položený dva plynový zapalovače.“

„Proč dva?“

„Poněvač jsem je měl v kapse.“

„A proč zapínáš v létě vavky?“

„Nevím.“

Koberec byl poset rubínovými střípky. Sebral jsem jeden a podíval se skrz. V duté bublině se kymáceli dva nízcí, zhurta rozkročení vlasatí hajdamáci nad přímo strašidelně nízkým a širokánským satanem, který jako by vyrůstal rovnou z podlahy a měl místo hlavy dělovou kouli.

„A řediteli,“ řekl jeden, „nedal bys mi špinku?“

Pavlík vyklepl z krabičky startku a Luděk vdechl první ranní kouř.

PETRUŠE JEZDILA NA KONCERTY, NA ZKOUŠKY, VRACELA SE Z KONCERTŮ. Mezitím se mořila s překladem. Lila do sebe čaj, vyhledávala slovesa, luštila fráze, hledala amerikanizmy. Vymýšlela, jak to říct česky. Trýznily ji pochybnosti, zda vůbec slova mají význam. Někdy mi nadšeně předčítala celé pasáže, vzápětí propadala černému zoufalství.

„Já bych si někdy vod toho všeho tak hrozně potřebovala vodpočinout,“ práskla stohem papírů o stůl a sesypala se do opěradla.

„No tak si vodpočiň, panebože, co ti brání.“

„Jak se to dělá?“

„Projdeš se třeba.“

„Když já mám zakódovaný, že to musí frčet dopředu,“ sekla dlaní. „Já to jinak neumím! Procházky jsou na hovno, není to můj styl!“ žalovala a zase brala do ruky slovník.

Namasíroval jsem jí záda a šel do Clavisu.

NÁSLEDUJÍCÍ DEN JSEM JÍ VĚNOVAL, ABYCH JI POTĚŠIL, SVOU MILOVANOU KUDLU. Ručně kovanou dýku s oboustranně broušenou čepelí. Nůž na prd, čirý talisman. Petruši se nicméně líbil.

„Tos mi ale udělal vopravdu radost,“ rozzářila se, vzala dýku, dýchla na ni, otřela ji o břicho a mrskla s ní do dveří od bytu. Kudla je probodla jako nic a zůstala v nich trčet.

Bylo to tím, že průběžně cvičila na basu. Měla dlouhé štíhlé prsty. A v nich sílu a švih.

Jakož i cit, pokud momentální okolnosti nebránily tomu, aby mezi námi úřadovala něha. Její ruce byly nadány přímo křováckou jemností. Genetickou moudrostí mitochondriální pramáti. Kdežto její nátura obsahovala koňskou dávku chromozomu Y po pozounistovi z Oděsy.

PŘÍŠTÍ DEN SEDĚLA U OKNA, HLEDĚLA SKRZ VYSOKOU KUMULOVITOU OBLAČNOST A BYLA SMUTNÁ. Smutná být uměla. Dokázala tou svojí chandrou naplnit kvartýr. Marnost se rozlévala po podlaze, stoupala k myokardu. Se mnou se nikdy nikdo nesral, čišelo z ní, tak proč bych to měla někomu ulehčovat.

Napadlo mě, že by nebylo špatné rozervat pár slovníků. Napasovat židli do kredence. Vyhodit televizi oknem. Vylézt na římsu. Protože jsem jí rozuměl. Právě proto. Ze solidarity.

„Co ti je?“ optal jsem se.

„Hm, přemejšlim vo tom, že vodjedu do ciziny... Možná do Ameriky nebo někam. Hůř než tady mi nikde nebude. Nemám vo co přijít, protože mě tu vůbec nic nedrží,“ oznámila mi s odzbrojující přímostí.

RÁNO LEŽEL NA STOLE VZKAZ. ŠLA JSEM SE Z. DO A. KVŮLI V, MÁ SE TAM POTKAT S H., POČKEJ TADY NA MĚ, PŘIJDU VE 13:00, MÁM TĚ MOC RÁDA, P.

Sedl jsem si do okna a čekal. Popíjel jsem a díval se, jak metr pode mnou na římsce samička křížáka balí do pavučiny nějakou drobounkou chudinku, zatímco volným, kovově bzučícím prostorem poletují tučné kuchyňské mouchy. Naproti, v areálu ruského velvyslanectví, natírali kostel. Skrz větve probleskovala ohnivě zlatá bář. Kostel zářil bělobou a sytou modří a čím dál víc se podobal fungl nové německé pračce.

Ulicí se belhal postarší chlápek. Přímo pode mnou si stoupl ke stromu, podklesl v kolenou a vypustil pleskavý, přerývaný čúrek. Na závěr vypustil hlasitý pšouk. Kradmo se ohlédl, uviděl mě sedět v okně.

„Chcaní bez prdu je jak láska bez mrdu,“ poznamenal.

Přikývl jsem.

Vedle v okně sousedka zalévala kytky. Bylo na ní vidět, co si myslí. Chlapi hnusný, smradlavý, myslela si.

Hodiny ukazovaly dvě, čtvrt na čtyři, za deset pět.

Vracim se do zahrady lehkosti a do zahrady vzplanutí, / do zahrady nenápadnosti a zahrady ticha... / Neptej se proč, odpověděl bych ti mlčením, / nahý slova vrhaný proti zdi – nesar se s tim! deklamoval z přehrávače zpěvák kapely, v níž hrál můj ředitel s mojí holkou.

S příšerně nedochvilnou Petruší. Zase se někde zakecala. V pozadí záznamu ržály, skučely a žalovaly Pavlikovy skřipky. Zdroj všech jeho průserů – že umí takhle hrát.

Hleděl jsem přes koruny Stromovky na vzdalující se vysokánské nebe a uvažoval, co s nedotaženým podvečerem.

Když jsem pohlédl dolů, stál na chodníku Pavlik a mával na mě pětistovkou. Možná Optika zacvakala brožury. Nebo si někde půjčil.

Nelze se vracet, nelze spočinout, pokračovala píseň.

Vzal jsem z věšáku bundu.

Nelze se vracet, nelze spočinout...

Kudla pořád trčela ve dveřích.

„Pod' na pivo a vo víkendu s náma pojed' za Ferdou,“ řekl Pavlik.

„S kym s váma?“

„Mám novou známost.“

JMENOVALA SE BAŇKA. Známost to byla spíš staronová, znali se ze struktur. Seděli jsme ve vypůjčeném autě, Pavlik s gusem řezal zatáčky v protisměru a vzadu spala jako dřevo jeho krasavice, kterou dřeli z kůže v nějaké nadnárodní korporaci.

Sjeli jsme serpentínami k Loděnici, odbočili na Malé Přílepy a zastavili v Železné před širokou barokní farou, rozvalující se na pahorku za vsí. Vedle fary se opíral o houf lip kostelík. Kolem se leskly louky. Otevřeli jsme rozeschlou branku a vstoupili do kamenné chodby, kde to vonělo zkyslým vínem a kadidlem. Ze dveří vykoukl statný padesátník v prošívané vestě, s fialovým baňatým nosem, s nestříhanými řídnoucími vlasy.

„Ferda – muj bráchanec a katolicej farář,“ představil ho Pavlik.

Sedli jsme do pokoje. Ferda vytáhl ze skříně dokrápaný kazeták a bez rozpaků pustil třicet let staré Zeppelinů. K tomu jsme pili borovičku. Ferda vyzval Pavlikovu dívku k tanci. Když hráli ploužák, posouval se s ní po místnosti. Při rychlejší skladbě se odpojil a docela slušně trsal.

„Chtěl mi dát pusu,“ svěřila se Baňka na zahradě, když jsem jí připaloval, „takovou tu, co dávaj chlapi po šedesátce, víš. Já ucukla a von se stáhnul. Nejradši bych si nafackovala.“

„Proč, prosimtě?“

„Protože ten člověk má hovno život, copak to nevidíš?“

Otevřeným oknem se neslo do noci: *Havran se nebojí, má silný dráp, havran se nebojí, umí se rvát... Krá, krá, krá, krá krá!*

Pobesedovali jsme, popili a šli na kutě.

Dostal jsem komůrku vprostřed chodby, napravo byl pokoj pro hosty, vlevo farářovo doupě.

Z pokoje pro hosty vylétlo zachichotání. Zapištění. Výkřik. Pavlikovo pššt. Ticho. Ostříží naslouchání. Po chvíli se počalo stavením šířit slabé, ale jednoznačné vrzání.

Ferda se pohnul na kanapi. Vrzání přestalo. Pak zaznělo znovu. Přidaly se tlumené vzlyky.

Ferda vstal, usedl, otevřel blok. Napsal vzkaz. Vytrhl list. Obul pantofle, přešel chodbu a vsunul jej pod dveře.

PROMIŇTE, ALE TOHLE OPRAVDU NE! stálo na papíru tlustou tesařskou tužkou.

Žádná změna. Ferda si přetáhl peřinu přes hlavu. Protože však měl tenký spánek samotáře, vzápětí ji shodil, sedl a psal další list: UVĚDOMTE SI, KDE JSTE!

Šoupl ho přes práh dovnitř. Neslyšně za sebou zavřel. Po chvíli otevřel a nesl třetí ceduli: ZNOVU VÁS ŽÁDÁM, ABYSTE PŘESTALI! Následně začal některá slova podtrhávat červeně: OMLOUVÁM SE, ALE TOHLE NEMOHU TOLEROVAT! NAPOSLED VÁS UPOZORŇUJU, ŽE SE CHOVÁTE NEMÍSTNĚ! MYSLETE NA TO, KDE JSTE!!!

Nakonec to vzdal, sešel dolů, ustlal si v kuchyni a vytáhl z kredence láhev rumu. I tak k němu pronikalo nejméně dvacet procent zvuků, které ti dva teď už v bezbřehém amoku produkovali.

PO RÁNU JSEM ROZHRNUL ZÁVĚS. Po louce chodil dlouhými kroky obr v kabátě s vyhrnutým límcem a zmijovkou na hlavě a trhal sedmikrásky. Držel jich v ruce už slušný pugét. Po chvíli se pootočil a já viděl, že je to Ferda. Strčil pugét do úst, rozvážně kousal, dlouze žvýkal, polkl.

Dveře za mnou bolestně zaskřípěly. Do místnosti se všoural Pavlik, šel ke dřezu, pustil vodu a strčil hlavu pod kohoutek.

„Ferda žere sedmikrásky,“ povídám.

„No, to von dělá... Poněvač je nemocnej na srdce... Vono mu to – ech – pomáhá,“ hekal a voda mu pleskala po strništi. „Vona je v nich ňáká látka... Ááá, která...“

Pak sedl ke stolu a dal si hlavu do dlaní. Jakmile se totiž probudil, uviděl cedulky na hromádce pode dveřmi a teprve si je přečetl. Jednu po druhé.

PETRUŠE S NÁMI NEJEZDILA. Cvičila na basu, nahrávala, zakecávala se s Olgou, vozila malou od babičky k tetě a od tety k babičce. K tomu překládala z angličtiny román Marka Vonneguta. Autor odešel z univerzity rovnýma nohama do lesů, kde se potkával se Šivou, Buddhou a Ježíšem. Brali ho jako mladšího kolegu. Probírali s ním minulost a budoucnost světa, morálně-ekologické aspekty, tripy, stav duše Marka Vonneguta.

Nad plotnou se loupala omítka od toho, jak si Petruše bez ustání vařila čaj. Všude se kupily slovníky. Občas mi četla, co právě přeložila. Její styl byl mnohem živější než originál. Tím pádem to nesedělo. Musela se krotit a přibrzďovat, ubírat plyn. Viděl jsem, jak ji to nudí a sere.

Chodil jsem do firmy a užíral se, jak jí s ničím nepomáhám. Kdybys uměl opatřit prachy, kokote, nemusela by překládat, říkal jsem si.

PŘIŠEL DEN, KDY TO PAVLIK NEVYDRŽEL, NASADIL SI KRAVATU A JEL ZA PĚKNÝM OSOBNĚ. Ten ho uvítal jako ztraceného bratra a nalil mu vzácnou whisky. Omluvil se – měl spoustu problémů. Měl je každý, začínal hospodářský propad. Omezovaly se investice, propouštělo se. Slíbil, že si rozmyslí, kolik do nás vrazí. Že už to nebudeme protahovat. Zavolá zítra dopoledne a konečně se dohodneme.

NAZÍTRÍ KOLEM DESÁTÉ ZVONIL TELEFON. Nechal jsem ho prozvonit, aby bylo jasné, že jsme v kalupu. Pak jsem jarým tónem nahlásil jméno firmy.

„Nazdar, tady Antonín,“ ozval se hluboký skeptický bas, „tak jak se tam v tý matičce máte?“

„Ále, jak nudle v nose.“

„No tak řekni tomu svému řediteli, vemte s sebou někoho a přijďte mě trošku navštívit. Uděláme si lečo, to je ideální žrádlo, když jsou ty vedra, a popovídáme si trochu vo životě, ne? No!“

„A kdy tak?“

„Ale no třeba hned, já jsem tady furt.“

„Tak třeba v pátek?“

„Pátek je ideální. Co firma, máte co jíst?“

„Zatím jo.“

„Tuhle jsem si vzpomněl, jak chutnaly dřív ty jogurty, víš. Ty hustý, s tím džemem na dně. Tak jsem šel, že si koupim jogurt, no... A když jsem viděl, kolik za něj dneska ty svině chtěj, tak jsem si řek, že si ho radši vyrobim sám. Takže mám v lednici dva hrnce jogurtu a vy kupte nějaký rohliky a něco k pití, no.“

VE ČTVRTEK JSEM ROZLEPIL OČI U PETRUŠE. Zjevila se ve dveřích s houskou: „Hele, já mám teď' nějakýho spicha a nevím, kdy se vrátim, tak čau!“

„Kterým jdeš směrem?“

„K trafice.“

„Tak počkej, já tam jdu taky.“

„Jenže já tam mám spicha s Michalem, jestli ti to nevadí,“ řekla do lina a hlas se jí na zlomek vteřiny zachvěl. „Kvůli počítači, von má nějakej apgrejdovej program, kterej mi nainstaluje.“

„Nevadí,“ řekl jsem a pocítil prudkou potřebu ji obejmout, jak mě dojalo to provinilé holčičí kníknutí.

Nešlo to ale. Stála obutá u dveří. Michal byl ten novinář, co jí bez přestání psal dopisy.

Opíral se o zábradlí a čekal. Ačkoliv bylo třicet nad nulou, byl v saku. Půl obličeje mu zakrývaly sluneční brýle.

„Honza, Michal,“ řekla bezradně.

Podal mi odtažitou ruku. Překvapilo mě, že tu ruku znám. Tohle ostražitě pánské podání.

„Tak já běžím,“ oznámil jsem Petruši.

A šel jsem, protože jsem cítil, že bych něco vyvedl. Co je v nepořádku? Já? On? Ona? Nemám se vrátit a dát jí symbolický pohlavek? Aby se jí musel zastat? Abych mu mohl dát do zubů? Píćusovi? Popřípadě on mně? Jenže za co? Potřebuje dát do kupy počítač. Dáš jí ho do kupy ty? Tak se uklidni!

Eště bys to stihnul, radil druhý hlas.

Uslyšel jsem tiché mručení. Nad plání plula stříbřitá vzducholoď. Kývala se, jako by se nám všem ukláněla. Siemens, stálo přes celý trup.

V ten moment mi došlo, odkud tu jeho ruku znám. Přesně takhle podává ruku můj x-krát rozvedený otec, který je ochoten poskytovat full servis nejprůšernějším mondénám. Takhle podávají ruku chlapi, co nemají v lásce jiné chlapy, ale ženská pro ně znamená všechno na světě.

OBEŠEL JSEM BLOK A ŠEL DO CLAVISU. Od Stromovky šlo hučení, jako by dole pod svahem začínalo moře. Před naší kanceláří stál soused, alkoholický skřet, a vyvaloval břicho. Civěl přímo na mě. Pod baseballkou měl neměnný katatonický škleb.

„Dobrý den,“ povídám.

Neodpověděl. Skřet nepozdravil nikdy nikoho. Na chodbě bylo bohatě nachcáno. U počítačů seděli Luděk s Davidem a stříleli po sobě z tanků.

„Něco novýho?“ zeptal jsem se.

„Síma zkrachovala, tak to s ředitelem zapíjej, klidně se tam zastav,“ odvětil Luděk a dostal zásah.

V PÁTEK JSME DORAZILI DO KUTNÉ HORY. Pavlík, David a já. Šli jsme vyzvednout Antonína do té jeho čajovny.

Antonín je bubeník. Léta tloukl do škopků v Babaletu, Vltavě, MCH bandu a dalších kapelách. Jenže ho zmáhala nicota. Jednoho

dne koupil za poslední peníze polorozbořený, lískami zarostlý statek v Perštejnici u Hory a odstěhoval se tam. Ve městě si zřídil čajovnu. Nechal si zhotovit nápojový lístek, na němž sám sebe označil titulem Mistr čaje. Měl přes metrák a jitrnici si dal kdykoliv rád, ale z nějakého důvodu měl dojem, že by to takhle mohlo jít.

Nechtěl to tak, ale následky příčin ho nasměrovaly do opukového stavení na kraji ztracené vsi. Tam ho pak navštěvovala vidění. Už když si to tam zařizoval, když kytoval a brousil staré kredence, vstoupili do místnosti dva našedlí muzikanti. Vyskočili na stůl – nebyli větší než králíci – a zahráli mu smutnou, přesmutnou píseň. Jeden vrzkal na skřipky, vyrůstající z levého ramene. Místo pravice měl smyčec. Druhému rašil zpod nosu klarinet. Zahráli mu. A jak hráli, dostávali barvu. Pištec byl náhle bledě purpurový, houslista namodralý. Tak to prrr, řekl si. Vyšel na vzduch, dal si hlt tramínu, protáhl se, oddechl si. Vrátil se dovnitř, vzal do ruky štetec – a hop! Byli tu zas a zase mu hráli truchlivou melodií. A tak to šlo až do večera.

Čajové mistrovství Antonínovi moc nevynášelo, díky čemuž se vypracoval na mistra minimalizmu. Vařil si polívky z kopřiv a pampelišek, vyráběl pomazánky z droždí, jedl špagety s taveňákem.

NAŠLI JSME ČAJOVNU, VSTOUPILI. Antonín v pestré kazajce se točil kolem okresních mániček, na hlavě hranatou tubetějku, a bručel: „Maté si nedávej, to je pro prostatiky, dej si oulong nebo Zelenej vítr, no! Nech si poradit... Máš první světlej nálev, vychutnáš ho, nikam nespícháš. Můžu ti k tomu dát čočkovej salát, jestli to jíš. A až po druhým přelití to ucejtíš, rozumíš... Co ucejtíš – to je to, co se ti pokouším vysvětlit! Pro to nejsou slova. To je právě ta cesta čaje – v klidu, bez komentáře.“

„Tak mi to dej.“

„No tak vidíš. Čočkovej si dáš? Cesta klidu, rozumíš... Chlastat umí každej.“

Přitočil jsem se k němu, poodhrnul cíp bundy. V kapse se hřála láhev bushmillky.

„Hele, pod' takhle kousek, voni by zbytečně měli, znáš to... nevhodný řeči,“ vlekl mě skrz korálkový závěs dozadu. A tam, mezi kýbly a násadami od smetáků, si zavdal.

„To jsem potřeboval!“ řekl nejhlubším možným hlasem. „Počkej, než to schováš... Co je u vás nového?“

Pohovořil jsem o firmě.

„Já si říkal, že vy s tím Pavlíkem asi taky zvolíte nákou klidnější cestu, ne hned mercedes a barák,“ přikyvoval. „Tak ještě do třetice svlažíme chuťový pohárky?“

Poté jsme mířili mezi řepkovými poli do Perštejnce, podávali si láhev a užívali prostoru.

Antonín vyprávěl, jak ho onehdy posedla chuť na bramboračku. V celém stavení nenašel tak velký hrnec, aby jí navařil tolik, kolik chtěl. Ponořil se do zahradní vany s ledovou vodou, což byl jeho zvyk, a pak prohledal dům. V garáži objevil vyhozený buben od pračky. Zavařil veškeré otvory, zchladil, vydrhnul. Šel zadem na pole, opatřil si brambory, mrkev, celer, a za hodinku bublalo na plotně pětadvacet litrů bramboračky.

„Sněd jsem tři talíře. Dalo se to vzít, no... Mohla bejt majoránka, ale tu jsem holt neměl. Dal jsem další dva. Začal jsem se potit, leh jsem si, vodpočinul, pak jsem vstal a sněd ještě dva. Večer dva talíře a k snídani zase dva. Pak byla k vobědu, to mi ještě chutnala... Bylo jí zkrátka moc, no! Zbytek jsem nalil do sklenic, stejně jsem musel do Prahy, a tam jsem to rozdál. Radomil mi málem utrh ruce, když jsem mu dával tři sklenice, s tou jeho vanou, znáš ho! Copak je to dobrého? povídá. Co by, mrkni se sám... A von sundá víčko a jednu sklenici rovnou přede mnou vypije na ex. Studenou, rozumíš!“

Večer jsme se šli koupat do rybníka. Plaval jsem k protějšímu břehu a hnal před sebou obraz zapadajícího slunce, když mi pod břichem projelo něco živého. Ohlédl jsem se. Jediná možnost byla,

že jde o jeden z Pavlikových vtípků. Všichni však pluli opodál a chechtali se. Pavlik předváděl „leknín“.

Pod pupkem se mi znovu protáhlo cosi dlouhého, studeného. Otrělo se, kluzce zavlnilo. Rozum mě opustil. Nejvyšší rychlostí jsem dokrauloval ke břehu, prodral se rákosím. Vyšplhal na křivou vrbu. A z ní jsem to uviděl. Voda byla plná temných stínů. Převalovaly se a mýjely, pluly v kruzích, vynořovaly se z bahna jako zlovlní duchové.

„Voni si vymysleli, že budou pěstovat tolstolobiky,“ řekl Antonín, když jsem doplaval zpátky. „Jenže to nikdo nechce žrát, je to mastný, no. Tak se to množí a množí a nikdo vo to nestojí. Já to taky nemusím.“

Pak jsme se vraceli. Kukuřičná pole chrastila ve tmě. Orion blikal. Pavlik šel poslední a mlčel. Po chvíli mě dohnal a povídá: „Všim sis?“

„Fuj tajksl,“ říkám. „Tolstolobici, to si dám radši zavináče.“

„Já taky, ale všim sis, že má David z nás ze všech daleko největší brko?“

SEDĚLI JSME V CLAVISU A SRKALI ČAJ. Dopil jsem bryndu a odskočil si za Petruší. Pryč z té nehybnosti. Podrbat ji v palici. Štípnout do věčně nasrané pusinky.

Když jsem se blížil k jejímu domu, spatřil jsem, jak vychází ze dveří ve společnosti Michala, co po ní kdysi hodil židli. Šli vedle sebe a hovořili. Petruše se něčemu hlasitě smála.

Počkal jsem, až zajdou, zacouval k Oboře a vstoupil dovnitř. Klid, říkal jsem si. To je stará situace. To jsi už zažil. Čím je kouzlo silnější, tím dřív pomine. Klid. Dej si černýho šviháka, zazdi ferdiho, kopni tam dech mrtvý milenky, dej si mačkaný štěnice, to přejde.

Pingl donesl štok. Otevřely se dveře, vešel Pavlik. Jakmile mě zahlédl, nevesele se pousmál. Aha, tak zase všichni všechno vědí, jenom já jsem za hejla.

„To víš,“ povídá. „Vona má holt ráda takový ty úspěšný chlapíky.“

„V pořádku – je to ženská.“

„Právě! Potřebuje někoho, vo koho by se mohla vopřít... Bud' nad věcí!“

„Nikdy jsem po tobě nechtěl nic osobního, ale řekni mi jako kámoš – jak dlouho to víš?“

„Hansi, to je její a tvoje věc. Vona za mnou přišla a chtěla se radit, že neví, co má dělat, a řek jsem jí to samý.“

„Radit vo čem?“

„Znáš to.“

„Platim!“ oznámil jsem pinglovi.

„Sed' na zadku a neblbni,“ řekl Pavlik a ukázal mi pod stolem hrst stokorun. „Já kvůli tobě vybral železnou rezervu. Kamile, hod' nám sem dva kousky! Máš tam eště guláš?“

„Ne,“ ozvalo se zpoza závěsu.

„Stejně mám chuť spíš na něco menšího... Ženská za to nestojí!“

Za závěsem zachrchlala špatně nahraná kazeta.

„Jéžiš, už zase ty zasraný Art Zoyd,“ vzdychl Pavlik. „Tak nám dones dvakrát domácí tláču! A nešetři voctem, ať máme pořádně bílý pysky!“

„NO KDE SEŠ? JÁ TADY NA TEBE ČEKÁM, A TY NIKDE!“ VOLALA V DESET VEČER. Sebral jsem se a šel. Beze slova jsme se pustili do sedmibolestného mrouskání. Objímali jsme se, až kosti praštěly. Usnuli jsme v objetí.

Zdálo se mi, že šoustám stíhačku. Šlo o typ F9F-8 Cougar. Letoun byl kupodivu měkký, poddajný. Velký asi jako šimpanz.

Mám letadla rád, což o to. Vysloveně intimní poměr mám k nočnímu stíhači P-61. Fantasmagoricky tvarovaný těžký dvoutrupý zabiák se vynořuje z horní vrstvy oblačnosti nad studeným Atlantikem. Po černě natřeném trupu putují rychlé kapky sražené rosy. Pod kabinou malba rozcapené pin-upky. Výfuky plivou krátké modré plameny. Lopatovité vrtule zabírají v řídkém vzduchu. Stroj stoupá. Radar sebou vrtí pod poloprůhledným krytem. Operátor slzí do tubusu, na jehož dně se třepetá drobounký bledý bod – nepřítel.

KDYŽ JSEM VSTAL, PETRUŠE BYLA FUČ. Než jsem se oblékl, klaply dveře a byla zpátky. Smála se, až se točila. Oči jí plály malachitovým světlem. Byla tak nádherná, až se mi zhouplo lino pod nohama.

„Hlavska mi nabíd místo v nový kapele!“

„Sláva.“

„Menuje se teda hrozně.“

„Jak?“

„Nó, s názvem je to blbý,“ mávla rukou.

„Řekni.“

„Radši ne.“

„Jo.“

„Šílenství.“

„To je v prdeli,“ řekl jsem.

Chtěl jsem říct skvělý, nádhera, to ti přeju, konečně pořádná kapela, gratuluju, to jsem rád, ale řekl jsem tohle.

„Možná, ale je to aspoň něco! Von totiž kromě tebe každej něco dělá a vymejší a snaží se. Kdežto ty se akorát užíváš, furt někde lítáš. A mě už to pěkně sere!“

Světla ramp, šňůry, život ve stínu legendy. Proto jí to tak sluší – dočkala se.

„Mě taky leccos sere,“ řekl jsem.

„Snad nemyslíš Michala?“

„Vidiš, že to víš.“

„Ten mi akorát pomoh s počítačem.“

„A na tý zastávce to podle tebe bylo v cajku?“

„Ale dyť sis to tam vyrobil sám! Dyť sis tu samotu zařídil dřív, než jsem stačila říct slovo! Dyť to tak děláš vždycky – vodpojíš se a zmizíš! Dyť jsme mohli jít ve třech na jedno a mohlo to bejt v klidu. Dyť se, prosimtě, zamysli.“

Nezamyslel jsem se. Místo toho jsem natočil vodu do konvice, zakloktal mastným spínačem sporáku a škrtl sirkou.

Chtěl jsem říct: Kafe, nebo čaj? Místo toho jsem řekl: „Mám se teda vodstěhovat?“

„Hm, jak chceš, stejně tady nic nemáš.“

A TAK JSEM SE NASTĚHOVAL ZPÁTKY DO ČECHOVY ULICE. Stáli jsme u okna a kouřili. Ulicí táhli fotbaloví fanoušci, převraceli kontejnery, vyli, házeli dělbuchy a povykovali refrén: „Mengelé, Mengelé!“

„Spartanství, to je někdy víc než láska,“ nadhodil Luděk.

„Fanouškovství, to je někdy víc než falešný kamarádství,“ řekl Pavlik.

„Vlajkonošství, to je někdy víc než ligoznalectví,“ pravil David.

Interní humor. Bylo to na mně.

Čekali.

Mlčel jsem.

Čechovkou se nesla vyparáděná Dajána zvaná Puška v rakvi.

„Děvka babylónská, která se udělala šestkrát,“ zarecitoval Pavlik.

Měl jsem reagovat libovolnou frází z repertoáru jejich kape-ly – rozlitý vody nelze sesbírat, před jasným prorockým slovem se plazej jazyky křivý. Znal jsem to z nahrávek, co věčně šumlaly u Petruše.

Mlčel jsem. Nebyl jsem s to se přinutit splnit základní rituál. Přitom to je hlavní, o co v práci jde. Ať se maká na druhé, nebo na sebe, vždycky to drží pohromadě společná lamentace. Kancelářské spiklenectví. Vnější kostra. Zazpívej!

„Nelze se vracet, nelze spočinout,“ houkl jsem chtěně falešným falzetem.

Pavlikovi až poskočil ohryzek radostí.

Na noc mi přepustil jeden ze svých molitanů.

REPUBLIKA VSTUPOVALA DO OBDOBÍ RECESE. Do doby krachů a platebních neschopností. Jeden nezapltil druhému, třetí čtvrtému. Kšefty začaly drhnout. Oční optika si nechala vytisknout tunu

propagačních brožur, aby vzápětí zjistila, že na ně nemá. To už byly v tiskárně, my je museli zacvakat a teď jsme měli chodbu obloženou do výše pasu plonkovými tiskovinami.

Každý se staral, jak se dalo. David se nastěhoval k nějaké grafičce a sháněl si přes ni kšefty bokem. Luděk přespával a jedl u matky. Já jel z posledních úspor.

Pavlik si v té době pořídil krásně vyřezávanou třešňovou špičku. Zprvu z ní kouřil startky bez filtru. Jednou jsme seděli u Karla, s námi nějaký jeho známý, který se potil, vyprávěl vtipy, vypil dvě piva a šel. V popelníku po něm zůstalo osm špačků. Pavlik se pohoršil: „Takhle dlouhý, jo?“ Žertem jednoho zasunul do špičky a dokouřil. Načež se zamyslel. Bylo zrovna vidět, jak mu to docvaklo.

Je fakt, že vybíral jenom větší kousky. Pod určitou úroveň nešel. Naučil se sbírat vajgly s neuspěchanou lázeňskou elegancí, k jaké se jiní dopracovávají léta. Dělal to ten jeho charakterní profil.

„JEDU NA VÍKEND DO RÁJE, POJEĎ SE MNOU,“ NAVRHL JSEM MU.

„Co v Ráji?“

„Osmička tam má akci, slaví se konec sezóny.“

„Jéžiš, to zas bude samý umění.“

„To jo, ale má tam bejt sud piva a špízy.“

„Špízy?“

„Prej jo.“

„FAMU, JAMU, DAMU, HAMU,“ ODPOVÍDAL HOSPODSKÝ LACHMAN NA DOTAZY MÍSTNÍCH ŠTAMGASTŮ, CO JSME ZAČ. „Pražáci, něco mi tu voslavujou.“

Na ceduli, která se houpala nad vchodem strohého stavení s opadanou omítkou na zapomenuté asfaltce u potoka v Kokořínském údolí, stálo: TREMPSKÁ HOSPODA NA RÁJI.

V sále se pilo pivo, víno, kořalky, kávy, tu a tam někdo vstal, stoupl si před lidi a drkotavým hlasem cosi četl. Kamarád Oscar

Ryba s kamarádem Paynem se pokusili osvěžit náladu divadelní jednoaktovkou, ale že se z nervozity nadrátovali jako kominíci, omezili se na monotónní předčítání replik, přerušované hihňáním. Odpoledne se slibně rozvíjelo.

Vpředu u výčepu seděli stálí hosté, poslouchali to dopuštění a kroutili hlavou.

Před domem stál spáleným olejem očazený gril. Na roštu žhnulo dřevěné uhlí. Na ose poháněné elektromotorem se trhaně otáčely špízy s podivně rudým masem prokládaným cibulí a špekem. Vůně česneku se šířila údolím.

Viděl jsem na Pavlikovi, jak ho to autorské blouznění irituje. Vyzval jsem ho k výčepu na dva kousky. Druhé pivo jsme si šli vypít ven. Stáli jsme u grilu, mlčeli a hleděli do lesů.

Když jsme se vraceli výčepem do sálu, zahalekal pan Lachman: „Tak co, mladý, vokoštovali jste?“

„Dyť to eště nemůže bejt hotový,“ řekli jsme.

„No, eště to chvilku chce. A dáte si? Vokoštujte!“

„Nebudem užírat,“ odvětil Pavlik a poskočil mu ohryzek.

„Ale jakýpak užírat, dyť to dělám pro vás!“ řekl hospodský, vyšel ze dveří a uřízl dva kousky. Žvýkali jsme. Výčep nás pozoroval.

„To chutná jako pes,“ povídám.

Muži hleděli do püllitrů. Dva se zaraženě napili, třetí zabublal do piva. Kolem dokola propuklo tiché pochechtávání. Postupně se rozveselili až k slzám. Chechtali se, plácali do stehen. Nesmál se jenom zarudlý, osudem ošlehaný dědeček v koutě. Zabafal z fajfky, pošoupl čepici a poznamenal: „Von to zná, to jinak není možný.“

Neznal jsem. Mínil jsem to jen jako žertík, kvůli sblížení.

O hodinu později jsme vzadu v sále špíz snědli. Porce nebyly nejlevnější, ale společnost byla hladová.

„Co je to za maso, je to ňáký tuhý,“ zakňoural sem tam nějaký literát zvyklý na máminy karbanátky, ale když viděl, jak to do sebe ostatní perou a jak se olizují, dal se do jídla též.

Štamgasti si samou radostí poroucheli dokola hopsinky¹. Z výčepu do sálu vedly úzké dveře, a tak se u nich střídali, aby se na každého dostalo. Nemohli se nasytit pohledu do zahulené ratejny, kde Pražáci s chutí dojídali špíz.

VEČER JSME ZÍRALI DO OHNĚ NA LOUCE ZA HOSTINSKÝM DOMEM. Pavlik hrál na kytaru, dvě nány bušily do bubínků. Naproti seděl na kusu klády kamarád Kratochvíl. Pod ním dřepěla na bobku malá barová zpěvačka a hlubokým hlasem mu cosi vykládala.

A byl tam s námi jeden čerstvě propuštěný vrah, nevelký bledý počez s upřímnýma očima. Šel kolem s batohem na zádech, a když slyšel zpěv, vkročil na louku, usedl a zůstal.

Vrah nad ránem, když už všichni jen hypnotizovali řeřavé uhlíky, vytáhl z ranečku malou, jakoby dětskou sekyrku.

„To je moje kamarádka,“ představil ji Pavlikovi, „tu sem si sám udělal pro případ.“

„Pro jakěj?“ ptal se Pavlik.

„Pro případ, že by se něco dílo... Já sem dobrej kluk a mám rád přírodu, ale to ti říkám, a věř mi nebo ne, mě už tam zpátky nikdo nedostane. Já sem tulák, rozumíš, spim v lese, dokud' je teplo. A tohle je moje kamarádka. Zkus, jak je vostrá.“

Pavlik si sáhl, já si sáhl. Byla ostrá.

„Vona je šikovná i na dálku, dívej,“ řekl a mrsknul sekyrkou do pařezu ležícího opodál, ale sekyrka se odrazila a spadla do trávy.

„To se mi nepovedlo,“ omlouval se, „ale teď mě sleduj.“

Sekyrka se zase odrazila. Zkusil to ještě asi desetkrát, načež se ho Pavlikovi zželelo: „Hele, to je ta nejšikovnější sekyrka, jakou jsem kdy viděl, ale na házení potřebuješ něco většího, třeba tohle.“

Vzal důkladný pantok, s nímž jsme předtím štípali polena.

„Myslíš?“ řekl smutně vrah.

1 Dobový název broskvové vodky.

„No jistě, dívej!“ hodil Pavlik pantok do pařezu, ten se zasekl a dlouhé topůrko se natrčilo proti měsíci.

Zkusil jsem to po něm. Pantok se zasekl. Pak ho vzal do ruky malý pořez. Hodil, sekera se odrazila do trávy.

Zamířil jsem k ohni.

„Kam deš?“ zeptal se udiveně.

„Vohřát se.“

„To přece nejde,“ zaprosil, „dyť tady házíme. Hele, nikam nechod' a buď tady s náma... Jestli seš dobrej kluk, tak to pochopíš. Dívej se.“

A hodil a sekera se opět nezasekla. Hodil Pavlik, sekera se zasekla. Pak já, sekyra se zakousla do pařezu. Hodil vrah, sekyra se odrazila do kopřiv. Tak jsme pokračovali čtvrt hodiny. Z trávy se zvedl syrový chlad. Zachtělo se mi k ohni.

„Nikam nechod,“ zastoupil mi cestu vrah. „Nebo snad nejseš muj kamarád?“

„Já se za chvíli vrátím.“

„Ne,“ řekl nápadně měkce a přistoupil mnohem blíž, než k sobě lidi běžně stoupají. „Ty s náma musíš házet, protože seš dobrej kluk... Snad se mnou nepohrdáš?“

A bylo to tak blízké a snadné, že jsem úplně viděl, jak se v něm a z něj odlupují jalové žvásty učitelek, vychovatelů, kurátorů, naučené zvyky, a jak zůstává on, takový, jaký je. Malinký a široký a vážný jako dítě. Bezmocný proti tomu, co se má stát.

„Zůstaň tu s náma,“ povídá, „ať je klid. Chceš to taky, ne, aby byl klid? Seš muj kamarád?“

A tak jsme házeli a házeli, a zatímco nás to s Pavlikem dávno nebavilo, vrah se vytrvale ukájel nadějí, že se mu nakonec zadaří. Jenže se mu za celou dobu sekera zasekla jen párkrát.

Zívali jsme, kousali nás komáři, ale my házeli a házeli. Nastoupilo modré jitřní světlo. Lidi kolem ohně spali. Nějaký mládenec opatrně držel v náručí miminko zamotané v dece a zařezával. Jiný držel kytaru, jako by vzpomínal na správný akord, a spal taky.

Šel jsem se vymočit do hluchavek u zadní zdi domu. Až teď jsem si všiml, že je k ní přilepená kůlna a v ní dvířka se dvěma výřezy. Horním že mě upřeně sleduje bílá koza, kdežto spodním mě pozoruje modrooký čuník.

V tu chvíli vyšel hospodský s prádelním hrncem. Došel ke chlívu, vchrstl obsah dovnitř. Zaznělo spokojené funění, chroupání a mlaskání.

„Pane Lachman,“ povídám, „co ta koza s tím prasetem? Ty máte na maso?“

„Ale kdepak... Ta koza s tím prasetem tady zustali po minulým hospodským, voni jsou na sebe zvyklí. Voni jsou kamarádi a chtějí bejt porád spolu, tak co mám s nima dělat... Voni maj nejradši, když je parta u vohně, to vydržej čumět a poslouchat celou noc. Když přijedou trempi, to je jejich nejlepší zábava.“

Odpověděl mi hospodský Lachman v zadním traktu Trempske hospody Na Ráji začátkem července 1998 uprostřed svítání v kořínských lesích.

„STAČÍ VEJÍT DO KTERÉKOLIV REKLAMNÍ AGENTURY, ABY SI ČLOVĚK OZŘEJMIL, PROČ JSOU REKLAMÁŘI TAKOVÍ OSLOVÉ, PÍŠE MÁG MÁGŮ,“ PŘEDČÍTAL NÁM LUDĚK ZE SVÉ OBLÍBENÉ PŘÍRUČKY. „Vejdete do vykobercované hi-tech haly, kde vás úchvatná dívka upozorní, že dircom klienta a DA jsou bohužel na meetingu, kde pilují headline nebo layout, případně že se nacházejí na externím brainstormingu. A vám hned dojde, že dotyční šli na panáka.“

„Takže děláme několik chyb,“ shrnul David. „Děláme málo meetingů, nemáme úchvatnou dívku a chodíme na panáka bez keců.“

„Tak já jdu uhánět Optiku, aby začala aspoň ty storyboardy,“ řekl Pavlík, „a pak pudem na externí brainstorming.“

NEHRÁLI JSME SI, PRAVDA, NA REKLAMKU. Nestáli jsme o to, aby nás měl na gumě někdo, jehož heslo je nic než rabat. Udržet se v téhle branži předpokládá mít sebevědomí hraničící s rozpadem

osobnosti a specifický typ intuice. Intuici jsme měli. Takovou střední, obyčejný rozum. Zkušenost, co někdy zabere a jindy ne. Mysleli jsme, že by to mohlo stačit.

Nestačilo by, nebýt faktu, že se nám ředitel vypracoval v telefonního magnetizéra. Ovládal žargon ulice i obchodní komory, znal řeč železářství i parlamentu. Sám se divil, kde se to v něm bere. Nejspolehlivěji zabíral tón, jež si osvojil ve státních službách. Šlo jen o takové sršní zabručení. Pár slov, která nám nedávala smysl, ale tomu na druhém konci zřejmě ano, neboť vzápětí pustil chlup.

Půlku jsme dali na firmu, zbytek do kapsy. Jedenkrát se stalo, že to každému hodilo majlant kolem třiceti papírů.

„Já si vodskočím,“ oznámil David. „Kdyby mě někdo sháněl, vrátím se za hodinku.“

Otevřeli jsme okna a hleděli ven růžovými očima. Mezi zaparkovanými auty se vynořil Járýs, belhal se v sešmačchaných křampech a něco sám sobě vyprávěl.

„Ten dopad taky,“ podotkl Pavlik a ustaraně si zapálil.

Po chvíli jsme spatřili Davida, rázujícího podél plotu s futrálem v ruce.

„Von si koupil kytaru!“ vydechl Pavlik nevěřícíně.

David otevřel pouzdro, vyňal žlutočerně žíhanou elektrickou gibsonku, hodil ji přes rameno a začal jen tak nasucho preludovat.

„Kolik stála?“ optal se s hrůzou v hlase Luděk.

„Devětadvacet, z bazaru,“ odvětil David nepřítomně a hrál s naprostým zaujetím minimalisticky klouzavou melodií.

„Mrtvej muž?“ tipuju.

„No jasně.“

„A kolik ti zbylo?“ zeptal se jménem všech Pavlik.

„Dvě stovky, neskočíme na voběd? Já mám votřesnej hlad.“

PÁTEK VEČER. Trčíme s ředitelem v kanclu. On se baví házením šipek do nástěnky, já dumám o vztazích. O tom, že si nekonkurují. Nedají se srovnávat. Každý je od základu jiný.

„Sobota,“ povídám.

„Já vim dobře, Hansi, jak ti je... Nevěš hlavu, bude líp.“

„Kdy.“

„Zejtra, protože zase jedeme k Ferdovi.“

„Dytš mu zhanobil faru.“

„Zrovna píše, že mi vodpustil.“

A TAK JSME JELI. Pavlik s Baňkou a já. Zase tím půjčeným fárem. Už z dálky bylo vidět, že se kostel opravuje. Z vegetace se vysouvalo lešení sahající až ke špici kopule. Kličkovali jsme mezi loužemi, blížili se. Na lešení balancovali tři chlapíci. Nahazovali otlučené zdi. Střecha byla rozebraná.

Z fary se vynořil Ferda.

„To jsou Ukrajinci,“ řekl, když jsme vystoupili. „Teda tvrděj to, ale bavěj se mezi sebou dost divnou řečí, chvílema přecházej i do češtiny. Pojd'te dál, něco vám naleju. Jsou to hodný kluci, já ani nemůžu vyslovit, kolik jim platím. Kdybych měl, tak jim dám ze svýho.“

Předsíní zaznělo plaché pokašlávání, oklepávání podrážek. Někdo zaťukal, dveře se otevřely a v nich stál čerstvě učesaný si-vooký chasník v kalhotách, které měly místo opasku špagát.

„Pojd'te dál,“ řekl Ferda. „Tohle jsou mí kamarádi.“

„Kolja, Sláva, Olech,“ představili se. Pak se stáhli do přístěnku za zdi a o něčem se dohadovali. Do toho šuměla sprcha, vyl bojler. Za půl hodinky se objevil rozpařený chasník a oznámil, že se rozhodli připravit nám na uvítanou večeři.

Otevřeli šest masových konzerv, hodili na pánev, do toho halabala pokrájenou cibuli a tlustě krájený špek. Konzervy pustily načervenalý olej.

Seděli jsme nad pánví naplněnou tukem, v němž plavaly klišky a šlachy.

„Dejte si,“ řekli srdečně. „My už jedli!“

Přípili jsme jim.

„No, dejte si maso!“ pobídli nás. „To je jenom pro vás!“

Vzal jsem lžící, nabral, okusil. Pavlík mě bedlivě sledoval, Baňka si usilovně prohlížela ekumenický kalendář.

„Óčeň vkusnoje,“ pochválil jsem.

„No tak,“ rozzářili se. „Jezte!“

Polkl jsem a zapil, což ocenili. Pavlík vzal lžící a statečně ji ponořil do pánve.

Když jsme dojedli, zaplnil kuchyň hovor. Kolja do mě štouchal a vykládal vtipy: „Máme takovou anekdotu – v kriminále je kápo, a ten povídá mladýmu kriminálníkovi: Dneska budeš dělat ženskou. Fajn, povídá mladej, pokud nevadí, že mám kritickej den. Jak, kritickej, ptá se kápo. No protože jsem včera jed jabka!“

„Rozumíš?“ ždůchl mě. „Víš, co znamená kritickej den?“

Kývl jsem, že vím.

„Ukrajina je země, který vládne někdo, kdo se tam nenarodil, napřed ten, potom ten,“ přešel k historii.

„My víme,“ na to Baňka, „u vás přece byli i Češi.“

„Dokud byli Češi, byl pořádek, dokud byli Židi, nechcípalo se hladu. Ted' se tam žít nedá. Kdo může, jede pryč. My to máme dobrý. Kam nám řeknou, tam jedem, vyděláme si. Ale co je to platný, když nám to pak vezmou.“

„Na daních?“ optala se Baňka.

„Jak, na daních?“ užasl Kolja. „Pracuješ, šetříš. A když našetříš, počkaj si na tebe a prachy ti seberou. Tak děláš další rok a doufáš, že tě příště nechytanou. Jenže voni to znaj, je to jejich džob.“

„A proč neodjedeš tajně?“

„To nejde. Ty vědí na minutu, kdy jedeš. Počkaj na autobusáku a dávej prachy! A ty seš rád, že jim je můžeš dát, protože žiješ. Jo, to jsou takový srandy.“

„Tak bych držela hubu a nikdo by se nedověděl, kdy jedu.“

„Není to možný, říkám ti. Jeden chlapík se rozhod, že jim prachy nedá. Zabalil je do gumy a spolkl je. Řek o tom jedině svému bratrovi,

potřeboval, aby mu kryl záda. Spolk to, šel na autobus. Byli tam. Vzali ho stranou, vůbec ho neprohledávali, akorát mu dali sklenici oleje, ať ji vypije. A když ne? ptal se. Tak se ti prej do břicha podíváme jinak. Tak vypil. Dobrý, řekli, teď si sedni a zakuř si. Než dokouřil, přišlo na něj sraní, že si ani nestačil sundat kalhoty. Oni se zvedli a řekli jednomu ze svejch, ať prachy vytáhne a přinese je, že si je přepočítaj. A ten chlap mu je z radosti, že to má za sebou, z těch hoven sám tahal. Tak je to – to jsou takový srandy.“

PAVLIK DAL K LEPŠÍMU HISTORKU Z BEZPEČNOSTNÍCH ČASŮ. Byla o tom, jak si jeden kolega vpálil do hlavy kulku ze služební pistole. Hodil do sebe panáka a zmáčkl to. Po chvíli zjistil, že je nejspíš naživu, protože mu zvoní v uchu, vidí svůj obývací stůl, na stole flašku. Tak chvíli seděl, pak ho napadlo zkontrolovat zásobník, náboj chyběl, a tak dál seděl a bál se jít podívat do zrcadla. Nakonec si nalil repete na kuráž, šel do koupelny a zjistil, že má v hlavě dvě díry, v pravém a v levém spánku. Protože ho nic nebolelo, zalepil díry náplastí a šel spát. Když ráno dorazil do práce, lidi se ptali: Co to máš na hlavě, to vypadá, jako by sis jí prostřelil, cha, cha. A kolega říkal: No dyť jo, cha, cha... A teprve když se mu před polednem udělalo zle a zvracel, doklaplo jim, že je možná v šoku. Sanitka, špitál. Když ho propouštěli, doktor povídá: Vy byste teď správně měl jít na psychiatrické vyšetření, ale já nevidím důvod – z mého pohledu jste zdráv a nic vám nechybí, přeju mnoho štěstí!

Ferda se smál, až se poslintal. Cizozemci se nesmáli. Pozorně naslouchali a pokyvovali hlavou.

„Jaká to byla ráže?“ zajímali se. „A proč to udělal?“

„Sedum pětadesát, prej kvůli ženský.“

„V tom případě připíjím na jeho zdraví!“ pronesl vážně Sláva.

„Ať je šťastnej a spokojenej a ať dlouho žije!“ přidal se Olech.

„Ať je do smrti veselej a ať chodí po zemi sto let!“ navázal Kolja.

Vyprázdnili jsme sklenice a zjistili, že došla vodka.

„Já dojdu,“ vstal jsem.

„Já jdu, ty sed!“ zdvihl se Kolja, obličej rozrytý vráskami, šedivou čupřinu do čela, přední zuby kovové, zadní žádne.

„Sed, to je dobrý,“ já na to.

Vstali jsme oba, sešli do předsíně.

„Tak kdo půjde, aha?“ protáhl, zamrkal a nečekaně se na mě vrhl. Chvilíčku jsme se pasovali. Bylo mi, jako bych se potýkal s přátelsky naladěným tygrem. Šlo čistě o to, aby mi nic nezlomil.

„Tak já jdu,“ zasípal jsem, když mě přimáčkł ke zdi a pustil.

„Jdu já,“ na to on, „už jsem řek. Jsem mladší.“

„To těžko.“

„Kolik ti je?“

„Čtyřicet jedna, bude.“

„Nu,“ žďuchl do mě a vítězně ukázal tři prsty. „I mně tylko tridcat' dva – budět!“

VZBUDIL MĚ ZNÁMÝ POCIT. Rychle jsem polykal řídké sliny. Chvilí jsem zjišťoval, kde jsem. Vše nasvědčovalo tomu, že v nějakém chrámu. V kruchtě. Že se krčím v koutě zhovadile obrovské modlitebny na nepatrném kanapátku. Ze zdi se na mě naklání křečí zkroucený sinalý Ježíš.

Spustil jsem nohy na zem a dal se do hledání. Nahoře nic, dole nic. Lomcoval jsem klikou hlavního vchodu. Zamčeno. U kliky to přišlo poprvé. Pak na schodech, třikrát na chodbě, v kuchyni a znovu na chodbě.

Když jsem se znovu probral, panovalo polosvětlo. Okna dokořán. Na zdi podél kanape se táhl dlouhý naučný plakát. Zahýbal přes roh a končil nad mojí hlavou. U palce nohy jsem viděl australopitéky žrát pomeranče, nad kotníkem neandrtálce a huňaté mamuty. Minojskou hadí bohyni. Kousek od ní stály pyramidy a jesle s miminkem podobajícím se zvápenatělé larvě dávného živočicha. Schematičtí železní panáčkové píchali bidly do stejně blbě

nakreslených panáčků s turbany na hlavách. Následovala veřejná exekuce, zpoza které na mě upřeně hleděla odporně nazelenalá Mona Lisa. Dobývalo se Mexiko, vyvražďoval Nový svět. Napoleon na poskakující kobyle marně doháněl Stephensonovu Raketu. Bratři Wrightové se chystali nahodit vrtuli. A už to jelo. Útok na Zimní palác, Josephina Baker, junkersy nad Varšavou, zlatočervený atomový výbuch, spokojeně se usmívající Mao.

Opět se mi zvedl žaludek. Tentokrát jsem našel zařízení včas. Bylo na konci chodby ve výklenku, který jsem v noci přehlédl.

Fara byla nepěkně poznamenaná. Vzal jsem kbelík, hadr, jar, sešel do přízemí a začal drhnout prošlapané kachle, fošny. Z kříže na mě hleděl další tesařův syn. Chodil jsem vylévat kýbly a vracel se s čistou vodou k dalším zasaženým místům. Pokračoval jsem v patře.

Z pokoje pro hosty znělo zívání, šeptání. Chichotání. Vrzla matrace, cosi bouchlo. Po chvíli se vrzání zpravidelnilo.

Za oknem se houpala prkna lešení. Tři mládenci dávno pilně pracovali. Ozývalo se rytmické mlaskání zednické lžíce.

„V Jižní Americe je kmen,“ křičel Kolja, „kteřej umí změkčovat kámen!“
„Chujovina!“

„Jak, chujovina? Maj na to takovou vodičku, do tý kámen potopěj, počkaj, a von za chvíli změkne uplně na sračku! A voni ho pak tvarujou, jak chtěj. Pak zase počkaj – do hodiny je kámen tvrdej. Tisíc let stavěli touhle metodou kostely a dělali tak i různý pěkný sochy. Problém je, že je ta vodička tajná a recept na ní znaj jenom šamani a nikomu se nepodaří jí z nich dostat, protože šaman by radši zhebnul, než by tu vodičku prozradil.“

„Pověz radši anekdotu!“

„Nad Ruskem letí letadlo, kontrolní věž volá: Pilote, hlaste se! Ozve se odpověď: Škyt, pilot napityj...“

Nad krajem se vznášela prozářená studená mlha. Vršky zubožených kaštanů ožehlo rudé světlo.

Lžíce mlaskala.

„Kakaja to děvůška jechala v gorod i kakoj to chlop...“
„I znaješ etu o malčikovi, u katorovo byla tolko adna ruka?“
„I medvedškasal: Vot, u meňa uže takoj seksualnyj apetit...“
„Uchuchú, chu, chú!“

PETRUŠI JSEM NEVOLAL, NEPSAL JÍ A NEVÍDAL SE S NÍ. Nejspíš bych něco z toho udělal, kdybych neměl na paměti toho novináře, co ji zasypával celý čas, co jsme spolu byli, seabemrůskačskými, beznadějnými, z pantů vyvrácenými litaniemi. Bylo jasné, že kdyby cinkla a řekla přijď, sebral bych se a šel. Pořád jsem musel myslet na to, co jsem za ventru, že nedokážu uživit ženskou s dítětem.

Když dorazily opožděné peníze za inzerát, nakoupil jsem dvě igelitky masa, zeleniny, jogurtů a donesl je tajně Petruši za dveře. Položil jsem je na zem. Skoro jsem nedýchal. Dveře se zprudka otevřely, v nich ona. Zírala na mě jako na zjevení.

„Jídlo,“ řekl jsem a odešel.

DO FIRMY SE ZVOLNA VPLÍŽILA NOUZE. Docházeli jsme jakoby nic. Předstírali jsme, že máme jakousi neodkladnou prácičku. Zatěžovali síť faxy, maily, nabídkami. Pili čaj, mazali chleba lipnem. Lidi za oknem začali nosit svetry.

„Je tu zima jak v tulení prdeli,“ povídá Luděk. „Nezahájíme, řediteli, topnou sezónu?“

„Ňák to dopadne,“ usoudil Pavlik, „zapni to.“

Ohrátý vzduch nám dýchl do tváře a my vyfoukli kouř proti sklu.

„Měli bysme si umejt vokna.“

„Hm.“

„To jo.“

„Ty kokot, co je to za ptáka?“ podivil se David.

Na hranolu rozvodné skříně za oknem seděla sojka.

„To jsem nevěděl, že tu sojky zustávaj přes zimu,“ řekl Luděk.
„A už vůbec ne, že jsou starorůžový.“

V NOCI SE MI ZDÁLO, ŽE STOJÍM VE FRONTĚ NA KUŘE. Postupoval jsem podél pultu, snažil se minimalizovat tělesný dotyk s nakupujícími a prohlížel si vykuchanou drůbež. Žádný z vystavených kousků nebyl větší než pěst. Když na mě přišla řada, povídám: „Dejte mi ty záby rovnou tři.“

Lidi za mnou se zasmáli.

Seš dobrej, řekl jsem si – dokážeš rozesmát frontu v samošce!

PAVLIK HONIL KONTAKTY Z ÚSPĚŠNĚJŠÍCH DOB. Jeho bývalý nadřízený, teď hlava mediálního kolosu, mu slíbil, že něco vymyslí, ať se stavíme.

Dali jsme si sraz v devět v centru, že tam půjdeme spolu. Byli jsme sehraná dvojka, Pavlik navodil uvolněnou atmosféru a já upoceným hlasem prezentoval možnosti.

Přešlapoval jsem před domem, kde na nás už čekali. Padal déšť se sněhem. Lítačkami čile rotovali zaměstnanci. Chodil jsem od rohu k rohu a při každé otočce zkoukl hodiny. Po půl druhé hodině jsem se vrátil na Letnou.

Pavlik se v Clavisu objevil až večer. Bylo znát, že ho něco žere. Šel ke stolu, zvedl telefon a cinkl exšéfovi, že se moc omlouvá.

„Je mi to jasný, tys někde nasával,“ hartusila šajba do sluchátka. „Co dělá Baňka, vídáš se s ní eště? Moc jí vode mě pozdravuj!“

„Tu jsem neviděl, ani nepamatuju,“ řekl Pavlik.

Přesunuli to na příští den.

„Promiň,“ řekl mi po hodině.

„Dobrý.“

„Já teď eště někam jedu, ale ráno tam budu.“

„Fajn.“

V devět jsem postával před barákem, kde na nás čekali. Sněžilo. Po hodině jsem to vzdal a jel na Letnou.

Pavlik dorazil navečer. Toho dne jsme se poprvé vzájemně poslali do prdele.

PÁR DNÍ NATO JSME SPOLU ZAŠLI DO POKROKU. Scházeli se tam muzikanti a jejich adoranti, bigbítová honorace a od ní odvození frajeři, polofrajeři a čtvrtfrajeři. Veškerá konverzace se zakládala na tom, kdo s kým hraje.

Vpředu u pultu potkal Pavlík o půl hlavy vyšší známou a dal se s ní do řeči. Já usedl do starého křesla a nevšímavě upíjel pivo.

Vstoupil Jirka Vokurka. Ač přesně nevěděl, odkud se známe, po každé se ke mně hlásil. Oslovoval mě Vildo, Jožane, Kráto. Zamával jsem na něj. Obsadil s kabátem, deskami, dvěma balíky a pivem v pravici vedlejší fotel.

„To nemyslíš vážně, blbče,“ ropotil mi do ucha. „Nevidíš, že je pod tvou úroveň, přidávat se k nějakému pofidérnímu *prohlášení*? Asi ne, jinak bys to neudělal, povídám mu... Mě už tak zoufale nudí žvatlat vo sobě a poslouchat, jak jiný žvatlaj vo sobě, řeknu ti! Je to trapný – dyť se na ně podivej. Problém celého tohohle androše – puberta až do smrti!“

„To jo.“

„Co že tu sedíš tak sám? Nedáme šachy?“

Rozestavěli jsme figury. Jirka postrčil pěšce. Udělal jsem totéž. Pak přišli na řadu koně. Pak do toho šli střelci.

„To jsou nějaký tahy z Tahiti, co na mě zkoušíš,“ hučel.

„Todleto ale ne, Jirko!“ povídám vprostřed hry. „Takhle nemůžeš dělat rošádu, nehledě na to, žes už hejbal s věží!“

Jirka do mě zabodl černé oči: „Známe se?“

„Jo.“

„Víš, co je letenská šlechta²?“

„Snad jo.“

2 Pojem se obecně odvozuje od existence fotbalového klubu Sparta na Letné. Literární historik Radko Pytlík (* 1928) však tvrdí, že se úsloví užívalo už v dobách jeho dětství, což dokládá mj. existence trampské osady Letenská šlechta Praha ve 40. letech. Undergroundový básník Andrej Stankovič (1940–2001) píše: *Už prostějovskou starorežnou / letenská šlechta pije s peněženkou prázdnou / a já jdu na exkursi pustou elektrárnou...*

„Tak mě snad nebudeš votravovat s takovou kravinou, jak se dělá rošáda! Já to teď udělal takhle, tak to ber!“

„Dobrý, seš na tahu,“ povídám, šoupl jsem koněm a šel se vymočít.

Muselo se přes vedlejší sál. Bylo v něm nevelké, kobercem potažené pódium. Pro případ hudební produkce. Na pódiu seděl Pavlík se svojí známou a objímal ji. Mrkl jsem na něj, on mi bleskově obouruč zasalutoval. Privátní fórek.

Poté jsme s Jirkou přešli na bavoráky. Situace na šachovnici tím získala hlubší rozměr.

Při dalším průchodu sálem jsem zahlédl, jak ředitel té vyčouhlici delikátně kontroluje tukové polštáře. Jak jí preparuje sádýlko. Jak ona kouká, jestli to někdo nevidí.

Z bavoráků jsme přešli na tequila, kterou nám sponzorovala Jirkova láska, paní s našpicovaným nosíkem a bodrým sestřihem. Vrazila mu litr, pusou, pohlavek a opustila nás.

To už jsme se honili se sedmi figurami. Zničehonic jsem ztratil koně. Rozčarován jsem se zvedl a šel opět s pískem.

V zadní místnosti panovala od základu jiná atmosféra. Příliš dlouho a nešikovně si zapalovali, hovořili strojeně. Otočil jsem hlavu k pódiu. A spatřil ředitele, jak té své známé s plným nasazením mastí kožich.

Nakonec se jedna starší ženská slitovala, vzala z věšáku chlupatý červený kabát a přikryla je. Moc jim tím neposloužila. I ti, kdo si do té chvíle ničeho nevšimli, najednou zírali na rytmicky se pohybující temně mručící nachovou obludu obalenou nedopalky, ze které trčely Pavlíkovy nohy v polobotkách a rozhozená lýtka v křiklavě zelených punčochách s obrovskou dírou na patě.

JÁTRA JSME SI RYCHTOVALI VŠICHNI, O TO NIC. David chaoticky, Luděk systematicky a bez emocí, já nárazově, zato na doraz. A s námi značná část Letné. Převrat ještě docela neodezněl. Lidi kašlali na budoucnost a užívali domnělé volnosti. Respektive se

začínala vydělovat vrstva, která bude užívat volnosti už pořád, protože ji nic lepšího nečeká.

Ale u Pavlika tam bylo něco navíc. Když ho to raflo, pil řadu dní v tahu. Tvrdohlavě, neodvratně, zarytě. Hrál na kytaru, tančil, tím to obvykle začínalo. Ženská část osazenstva z něj byla víceméně paf. Tím to obvykle pokračovalo. Nemělo smysl pokoušet se ho zastavit. Buď bylo možno se zlinýrovat s ním, nebo naslouchat ústním legendám, šířícím se po Letné.

„Neviděls našeho ředitele?“ ptali jsme se lidí procházejících kolem našich oken.

„Ten vám spí už třetí den v Pokroku a nemůžou ho probudit, tak aspoň na střídačku kontrolují, jestli dechává.“

Šli jsme si pro něj. Ležel vzadu na upatlaném koberci, aby nepřekážel provozu. Hlavu měl podloženou balíkem starých Reflexů. Jednu botu obutou, druhou si držel na prsou.

„Pavle,“ řekl David.

„Vzbud' se, dem domu,“ zatřásl jsem s ním.

„Je tady smrad jako na psí svatbě,“ odříkal Luděk. „Řediteli, nespi...“

„Hrál mi tady v pondělí celej den šipky,“ oznámila nám majitelka podniku, „pak se do půl čtvrtý bavil s Kačákem vo smyslu bytí. Pak dvě noci protancoval, Ivaně slíbil dítě a manželství, mně teda taky, a když ho Katarína učila tango, prokop reprobednu. Tak ho snad radši nechte, ať eště spí...“

Po tahu vždy na pár dní zmizel. Když se vynořil, jarý, svěží, nikdy ani slovem nezmínil, kde byl. A hned vyřizoval, zařizoval, řediteloval. Doháněl to. Kál se. Sekal latinu. Lámal to v sobě. Bojoval. Dusil nečistého. Jenže pak d'as opět zavyl, řetězy pukly, Godzilla v hoře otevřela oko, zem se zatřásla, Pavlik vstal, oholil se, vyčistil si zuby a šel znovu padnout hubou na chodník.

NEDIVIL JSEM SE MU. Co v sobě nezničil sám, to v něm dorasovala státní služba. Baňka tvrdila, že před časem někoho zastřelil. V se-

beobraně sice, ale vzalo ho to. Čtrnáct dní brečel, během týdne zešedivěl, tvrdila Baňka. Nevím. Neptal jsem se ho. Jen jsem viděl, jak má plnou kedlubnu něčeho, na co se úporně snaží zapomenout.

Co já v té službě hledal, měl bych říct. Zadání znělo, že je nutno bojovat proti nástupu neostalinizmu. Že jsou po celé republice zakládány ultralevicové buňky. Školené, řízené, organizované. Prý. Podle mě nebylo v Čechách nikdy míň stalinistů než po roce 90. Mně se aspoň, ač jsem byl na ně přímo nasazen, žádného potkat nepoštětilo. Potkal jsem leda sobě podobné blbouny, co se rádi picnou a sem tam si zalžou, aby si dodali na zajímavosti.

ZIMA SE PŘEKULILA, NASTALO JARO. Z firmy se zvolna stávala poustevna. V čím horším marazmu jsme vězeli, tím usilovněji jsme seděli u svých stolů. Přihlíželi jsme, jak mříže na oknech zarůstají svlačcem nebo čím. David drnkal na kytaru, Pavlík poslouchal obzazovací tón, Luděk vypouštěl kouř a celé týdny nepromluvil.

Začali jsme rozeznávat různé typy ticha. Čas od času se naše psychické aparáty bez jakékoliv snahy odpoutaly, provázaly, proluly. Nachlup přesně zazněl čtyřhlasý povzdech, smích, jemuž ten konkrétní den nepředcházal žádný podnět.

„Nemá někdo cigáro?“ optal se David, nohy na stole.

Pavlík uchopil startku, vrhl ji filtrem napřed, cigareta rotovala pět metrů vzduchem, načež přistála Davidovi na rtu.

„Taky bych si jednu dal,“ řekl absolutně klidným hlasem Luděk, „ale neházej jí, řediteli... Já bych neunes, kdyby se ti to napodruhý nepodařilo.“

S NIKÝM, KDO NEBYL Z LETNÉ, JSEM SE NEVÍDAL. Výjimku tvořilo sročení známých v šestém patře paneláku ve Vysočanech, kde měl být Šutek. Spolubydlící z dob tak dávných, že jsem si nebyl jistý, jestli se vůbec poznáme.

Měl speciální poměr k realitě. Když jsem s ním měl sraz v půli 80. let, byli jsme domluveni, že se sejdeme v šest nad Flórou, u sousoší šťastné rodiny. Chodím kolem sochy dvacet minut, Šutek nikde. Tu si všimnu, jak se rodinka obludným způsobem rozrostla. Šutek stál mezi otcem a matkou, jednu ruku kolem jejích bronzových ramen, druhou na hlavě dítěte. Sledoval, jak přecházím, prskám, nadávám, a celou dobu se na mě nehybně usmíval.

Kvůli němu jsem vlastně do těch Vysočan jel. Poznali jsme se hned. „Šutku, tebe rád vidím,“ povídám.

„Jéje, nazdar!“

„Jak žiješ?“

„K povídání je toho moc, hele, počkáme, až to trochu vyšumí, a pak si v klidu sednem, jo?“ na to on.

Ťukli jsme si a šli do obýváku. Někdo vykládal, jak byl v Mongolsku a jak mu říkali: Dal byste si naši specialitu? To, co my jíme nejraději? Jistě, souhlasil, a oni zabili berana, vyřízli mu žaludek, do žaludku nacpali krvavý hrtan, kus plic, játra, pajšl, vymačkaná střeva, celé to zalili krví, vycpali lojem a dali to do kotle vařit. Za hodinku byla věc hotová. Host dostal obrovský kus, který obsahoval, jak jinak, zmíněný hrtan.

Vedle mě listovalo pohublé děvče v knize založené pohlednicí. Pokaždé, když obracela stránku, přemístila i pohlednici.

„Mariánky,“ povídám.

„Mý rodný město,“ řekla. „Znáš to tam?“

„Moc ne. Kdysi jsme tam s jednou partou četli.“

„Co jste četli?“

„Verše, povídky. Jenže jsme se hodinu před produkcí dozvěděli, že se to má konat v dětském sanatoriu pro astmatiky. To už měl každé nachystaný co nejvostřejší pasáže.“

„Proč?“

„Abysme nebyli za básníky. Tak jsme šli do káfirny a tam jsme se během čtvrt hodinky s'tali na plech. No, a děti se při čtení smály, až

padaly. Každou chvíli se některý zvedlo a uteklo. Toho si nevšímejte, šeptala nám ošetřovatelka, skvěle se baví, bohužel když se takhle smějí, tak se nám dusí a musí na chodbu, kde máme v pohotovosti dýchač.“

Děvče se divně dravě uchechtlo a povídá: „A to nevíš, kolik kašle se z toho baráku vozývá, když je pylová sezóna. Jinak – muj fotr má realitku, matka je poslankyně za KSČM, mladší brácha píše texty pro kapelu, starší je u hasičů a vedle toho má šikovnou fabričku na nábytek. A já nedělám nic, protože mě všichni serou,“ dodala a zabrala se opět do knihy.

Přesunul jsem se k jiné skupině. Tlustá dívka líčila, jak ji její hoch vzal do sportovního letadla nad Mácháč a jak řekl: Hele, pouštím to.

„Idiot se tlemil jak hovado a vybral to těsně nad zemí!“ ječela a smála se.

Šutek byl vyložený v okně a díval se do noci. „Ty, já se asi taky proletím,“ povídá.

„Prolet' se, je to super,“ řekla rozesmátá.

„Jenže já to těsně nad zemí nevyberu.“

„Ty to vybereš vždycky!“ kejhali jsme a čekali další z jeho srandiček.

Šutek přehodil nohy přes parapet. Hezky se na nás usmál. Pak vyskočil.

Koukali jsme na prázdné okno. Bylo slyšet, jak v kuchyni bublá voda. Ozvalo se kolísavé, pak čím dál jasnější hvízdání. Pára vystřelila píšťalu na zem. Bylo slyšet, jak se kutálí.

PŘÍŠTÍ DEN JSEM KOUKAL U SEBE DOMA DO ZDI A MYSLEL NA DÁVNÉ ROKY VE VRŠOVICÍCH, KDE NÁS PŘEBÝVALO V MANSARDĚ POD STŘECHOU OSM AŽ DESET, PODLE SITUACE. Na Šutka, na Šebka, na Danu, na Jančárka, na Jirku, na Standu Šubrta.

Na boje vlajkonošů Bohemky s hostujícím klubem a posléze s přivolanou zásahovkou, jež jsme sledovali z balkónu s hrnkem

rumu v ruce. Vzpomínal jsem na ten do sebe zabalený, hotový a vyexpedovaný čas. Na proflákaná léta.

Na to, jak Šutek s Šebkem chodili celý večer na střídačku dolů do hospody, protože ráno někam vyráželi a věděli, že kdyby si sedli spolu, nalijí se a nikam nepojedou. Jak vždycky jeden čekal nahoře, druhý šel dolů, dal si panáka, vyjel výtahem, další se sebral a šel si dát on.

Na to, jak tihle dva někde sbalili zamlklou snivou studentku s vlasy až ke kostrči a přemluvili ji, ať s námi bydlí. Jak se u nás po týdnu objevil její fotr a chtěl volat bezpečnost. Řval, že nám to zavaří, že se zná s tajemníkem a že to šeredně odserem, poněvadž holka je pod zákonem.

Na to, jak ho ti dva chlácholili, až ho opili tak, že nás plácal po zátylcích a volal: „Helé, vy ste fajn kucí, to se divím, helé... Mně je s váma dobře, věřil bys tomu? Já teda ne... Víte, kdo sem? To máš fuk... Seš dobrej chlap, ty s těma fousama, proč máš tak blbý fousy? Seš příživník? Směr přímý, znáš to?! Nevadí, tak mi dolej!“ Když nás opouštěl, zapomněl, že si přišel pro holku, tak za ním Šutek vyběhl a volal: „Pane, máte tady dceru!“ A funkcionář mávl rukou: „Já se s ní trápit nebudu... Ať tu s váma je, bua! Kde je doma, ví! Ale počkej, holčičko! Já ti dám akadémií! Žádná akademie! Pudeš makat!“

Vzpomínal jsem na Šutkův vynález, řečený musí minet. Spočíval v tom, že se chytila statná moucha, utrhla se jí křídla, lehlo se do vany, z vody se vystrčil žalud a nebohá moucha se umístila na tento zoufale živý ostrov. „Je to krutý, ale jedinečný,“ doporučoval nám. „Ženská se s tímhle vůbec nedá srovnávat!“

Na kocoura, který se z toho nepřestajného magoření pomátl a naučil se lízat pivo vycmrndané na zem, případně packou sám zvrhl sklenici, aby měl co pít. Když byl vykáván do vedlejšího pokoje, bušil hlavou do dveří tak dlouho, dokud jsme neotevřeli. Dožadoval se moku. Došlo to tak daleko, že ho Standa musel odvézt k venkovské babičce na detox.

Na Šebka, držícího mi urputné přednášky o tom, co je utrpení a že je třeba se mu vyhnout dřív, než se do něj jedinec zamiluje. Zatímco já ve vleku mlhavé ambice být výtvarníkem kreslil pořád dokola na kus baličáku jeho dovnitř propadlý, nalomený obličej.

DALŠÍ DEN JSEM DORAZIL NA LETNOU. Seděl tam jenom Luděk a zasmušile kousal do rohlíku. Sdělil mi, že David vyspává koncert a Pavlik že jel do tiskárny. Sedl jsem na židli, přečetl několik faxů. Žádosti o zaslání ceníku, o zaplacení faktur, o předběžnou kalkulaci.

Luděk zpracovával rohlík.

Zaslechl jsem šplouchání. Šel jsem do koupelny. Ve vaně ležel David a díval se na mě nepřátelskýma, krví podlitýma očima. Přes okraj vany přetékala voda a rozlévala se po dlaždicích. O vanu byla opřena zmáčená a podrápaná žíhaná gibsonka se dvěma přetrženými strunami.

„Co je?“ ptám se.

„Byli jsme do rána v Pokroku.“

„A nechceš udělat kafe?“

„Až budu chtít, tak si ho udělám sám.“

Přestávalo to být mezi námi v pořádku.

SEDEĽ JSEM U POČÍTAČE A VIDĚĽ OKNEM, JAK CHLAPCI CHODÍ NA ZAHRÁDKU KE KARLU IV. A HNED ZAS OD KARLA IV. Nejsou tam ani čtvrt hodiny, pak někam jdou, cestou něco řeší, tváří se ustaraně, přicházejí z druhé strany bloku, tentokrát zapadnou dovnitř do lokálu. Co se děje, říkal jsem si, kam furt lítaj a proč nic neřeknou.

Poté jsem spatřil, jak svorně míří k našim dveřím. Náhle jsem to věděl. Klaply dveře na chodbě, pak se otevřely ty za mými zády. Koukal jsem do počítače. Na obrazovce trčela řádka sloganů pro klienta, který ještě ani nezaplatil zálohu.

„Hansi,“ začal přiškrceně Pavlik. „Dohodli jsme se, že bys měl z firmy vodejít, protože pro čtyři tady není práce.“

Nebyla ani pro tři. Někým se začít muselo. Krom toho možná nemohli vystát ten můj stav. Lehkostí jsem poslední dobou dvakrát nehýřil.

Vypnul jsem počítač a jel domů. Cestou jsem dostal hlad. Na Národní prodávali happy chleba s crazy omáčkou. Dostal jsem pytlík s kusem veku a kelímek s kečupem.

DRUHÁ KNIHA

POŠTOVNÍ SCHRÁNKA JE NARVANÁ VYÚČTOVÁNÍMI, PŘÍPISY, OBSÍLKAMI. Elektřina jde. Z kastlíku však vypadne tři neděle staré oznámení, kde se sděluje, že pokud do týdne nezaplatím, budu odpojen.

Lehám do vany, pravidelně připouštím levou nohou horkou. Za zdí rachotí talíře. Větračkou sem táhne vůně vepřového na kmíně. Cihlami, kovem a v posledku vodou se mi přenáší do míchy: „Zabijačkovej, ano... Knedlíček? Rohlíček, ano. Pán? Krkovičku, knedlíček? Čtyřicet šest dvacet, děkuji... Mladá pani?“

Po třech hodinách vstanu a jdu se podívat do lednice. Je tam pekáč. Odklopím poklici. Hledím do dutiny vyplněné po okraj plísni. Drhnu kastrol drátěnkou, pouštím televizi. Dávají jugoslávský psychologický film. Představitelka hlavní role se jmenuje Jelena Mrdak. Poznamenávám si to do bloku. Psát poznámky je můj zlovyk.

VOLÁM DO FILIÁLKY MCCANN-ERICKSON V RIEGRÁKU. Tamní textař se obvykle dvakrát ročně hrouť a dává si oraz v nervové léčebně. Trefuji se do jeho pauzy, беру šestinedělní brigádu. Vyzvednu si zálohu, zaplatím upomínky. Potom nezbývá než každý den vstát a jít do práce.

Nic těžkého, rutinní textařina. Něco však není v pořádku. Často mě přepadá rychlý ledový třas. Většinou tenkrát, když mi nějaký předák pouští video, cosi nastiňuje a ležérní formou se táže, zda je mi to jasné. Když mě chce náznakem plácnout po rameni, spatří, polekán, jak mi po hubě jezdí prachdivný jedovatý škleb.

Konverzace na dvorku během pauzy – vtip, mám reagovat přiměřeně hurónskou replikou. Místo toho se mi rozklepou pysky, jako když startuje mopeď. Abych to zlehčil, přetluču to smíchem. Jenže to není smích, nýbrž skřek mandrila. Koukají na mě. Textaři, myslí si, banda cvoků.

Desetkrát denně musím odejít na hajzl, zalígrovat se, sednout na zavřené prkénko a dívat se oknem, jak se kymácejí větve. Jak se listí ožrané od housenek ztěžka třepetá.

V NOCI NESPÍM. Když se mi podaří usnout, zdá se mi sen, v němž provádím sex s pečenou ženou. Je upečená jako krůta, úplně se při tom rozpadá.

KAŽDÝ DEN SE SOUSTŘEDÍM JEN NA TO, ABYCH HO DOTÁHL DO KONCE. Když se mi to podaří, pokládám to za nevšední výhru. Místo oběda se chodím projít. Nechám kroky, ať mě vedou, kam chtějí. Jdu končinou kolem Viktorky k Bulharu, narazím na prázdný bar. U stropu rotuje zlatě eloxovaná vrtule. Barmanka si lakuje nehty. Dávám si presu.

Jak sedím, vidím na vedlejší židli fascikl složených papírů přepásaný gumou. Chvíli si jej prohlížím. Barmanka nanáší druhou vrstvu. Sundám gumičku, rozevřu pečlivě poskládaný papír. Prázdný. V něm další prázdný. Teprve desátý obsahuje modrým inkoustem napsaný text. Písmo je úhledné, neuspěchané.

Svatý Otec, Papež Jan Pavel II. (výhradně do vlastních rukou)

Svatý Otče,

celým svým srdcem Vás prosím o pomoc pro diecezi Strahovského kláštera, který je zasvěcen Panně Marii (Praha 6). Jak je možné, že Opat tohoto kláštera neplní vůli Nejvyššího a pronásleduje Vyvolené? Jedná se o kněze Daniela Babáka, u kterého nyní již s jistotou mohou říci, že Duch Svátý (i přes jeho hříchy mládí) se na něm projevil. Právě kostel sv. Norberta v Praze 6, Střešovicích je velice napadán nečistými. Zde je nesmírně zapotřebí asi 5 velice odvážných kněží, zasvěcených do zápasu se Zlem, které se tu velice projevuje. Pozorovala jsem zde dilatace času a vstup do nižších dimenzí. (Brána do Pekelných planet.) Věřící v tomto kostele jsou duchovně, ve dne i v noci, ubíjeni. Jsem velice nešťastná, že právě já musím žít se Sutechem (Satanem)

v této oblasti. Prosím vraťte nám našeho statečného kněze Daniela. Posilte tuto diecezi.

Vaše utrápená Eseta B.

Pod podpisem je načrtnuta rybička, pod rybičkou had, pod hadem židle. Skládám dopis, vracím ho na místo, platím. Je čas vrátit se do budovy v sadech, kde na mě čeká šest let starý, věčně padající macintosh.

Když se setmí, vypnu ho, pronesu pět šest pozdravů, projdu recepcí, projdu parkem a sedám na zahrádku U Bohouše. Tam se napiju, najím a jdu domů.

TÁHNE NA PŮLNOC. Přede mnou klope podpatky ženská v minisukni. Sukně je dost ostrá – stěží jí kryje zadnici. Ty se s tím, holka, nemažeš, říkám si. Zrovna teď. Noviny hlásí, že se v okolí odehrála série přepadení. Jakousi děvuchu našli po částech v popelnicích právě tady, kolem Riegráče.

Maně na ni civím. Figuru má jako baletka. Kdybych byl ten, kdo to dělá, chytanu ji za chřtán a vtáhnou mezi tamty keře, tam by nás nikdo nerušil. Má, pravda, malinko nabouchaný pas. Vlasy do culíku. Už trochu šedivé, zdá se. Řidší, dá se říct. Klasika, říkám si, bláznivá baba nějaká. Ale nožky má. Když ji minu, krátce se ohlédnou. Spatřím staršího chlápka. Vypadá jako prodavač v železářství. Jako někdo, kdo se dávno zabydlel v té sedí. Až na to, že má svetřík s výstřihem. Sukni, korále, lodičky. Pod neforemným alkoholickým nosem rtěnkou nakreslenou falešnou hubičku.

Nemám dojem, že by se ze mě stával nevratný pošuk. Ale i kdyby, vidím, že to s sebou nenese žádný dramatický předěl. Že je spíš na druhých, ať se s tím vyrovnají.

PO TŘECH NEDEĹÍCH SI VYZVEDNU ZBYTEK PENĚŽ A NECHÁM TOHO. První, kdo pozná, že něco neklape, jsou známí. Nezvykle často se mě někdo fyzicky dotýká. Jako by se chtěl ujistit, že jsem hmotný. Co se děje, ptají se. Dávám pauzu od chlastu, říkám ně-

kterým. Drobátko mě rozhodil rozchod s Petruší, naznačím jiným. Dalším líčím, že se ve mně probudil někdo, kdo se chce jakoby osamostatnit, zbavit se tohohle flinka (ukážu si na břicho), abych mu nebránil v rozletu. Ti se, pane, loučí. Děti, koncert, basketbal.

„Tuhle jsem se věšel,“ přiznávám některým, ač je jasné, že si tím do budoucna v jejich očích nepřidám.

„Fakt, jo? Až takhle... Celkem hustý.“

VĚC MĚLA POČÁTEK V BLÁTIVÉM LOŇSKÉM ODPOLEDNI, KDY JSME ČEKALI, JESTLI SE NEOZVE PĚKNÝ. Pro ukrácení chvíle jsem zkoušel uplést z kusu lana oprátku. „Deš na to špatně, puč mi to,“ řekl rozšafně Luděk. „Musíš takhle založit uzel, ted' ho pevně vomotáš, ale ne moc, aby to nedrhlo, pak jednoduše protáhneš a hotovo. Doporučuje se namazat mejdlem.“ A podal mi ukázkovou oprátku. Strčil jsem ji do šuplíku. Když jsem si pak stěhoval věci, vysypal jsem obsah šuplíku do batohu.

Špagát jsem tedy měl. Nacpal jsem ho do kapsy a šel se bez přesnějšího záměru projít. Koněvova – Krejčárek – Hrdlořezy a dál podél potoka Rokytky. Líně tekoucí břevka mě dovedla k dvojmostí, za nímž se potok přimyká k rybníku zvanému Hořejší. Kamenný viadukt, vedle něj železný.

Sem jsem jezdil na kole, když mi bylo deset. Čekali jsme tu s klučkem zvaným Pinčula, až nám lokomotiva přejeđe mince kladené na kolej. Pinčula byl můj dětský pobratim, lampasákův syn. Spiklenec z první dekády. Tíhli jsme k sobě oslími sympatiemi bez přesahu. Neustále se provinile usmíval, ale ve skříni měl malorážku s tlumičem. Později se tu odehrávala má první rande. Zde jsem poprvé spatřil holčičí škvírku. Vyděsila mě tou nečekanou jednoduchostí. Naprosto jsem netušil, co s ní. Po viaduktu uháněly dnem i nocí vlaky k České Třebové.

Logicky jsem si vybral železný. Vyškrábal jsem se do svahu, překonal zábradlí, ne bez obtíží slezl šmírem zapráskanou konstrukcí

ke spodnímu nosníku. Usadil se na něm. Hercna v hrudníku skřípala. Rychlý mělký dech. Tělo se zřetelně bálo. Hlava ne. Hlava se soustředila na nečekaný jev – čas znatelně zpomalil. Ztuhl. Chystal se přestat existovat. Vida – čas to vzdává dřív než vědomí. Nepatřil mi tedy. Dobrá zkušenost. Škoda že nepřišla dřív.

Sledoval jsem sluneční žlutek, zalézající za obzor. Vytáhl Lud'kův provaz. Odměřil řádný kus, abych si pokud možno strhnul vaz. Uvázal ho na výztuž. Dostal chuť na cigaretu. To ty filmy, bylo jich moc. Vyndám camelky, položím je na lištu T profilu, najdu zapalovač, sáhnu pro ně. Cítím pod dlaní slizké šupiny rzi. Krabička nikde. Shodil jsem ji asi.

Tak to ne. Cigáro si dám. Otloukaje si hlavu o křížové profily, šplhal jsem zpět ke kolejišti. Vylezl po žebříku. Protáhl se zábradlím. Sklouzl po prašném svahu. Nepochyboval jsem, že věc dotáhnu. Nacházel jsem se už v tom zastaveném čase. Nepatřil jsem sem.

Rozhrnoval jsem křoviny, lezl po čtyřech blátem. Krabičku jsem našel, ne bez obtíží se naslepo domlátil na své místo na traverze.

Vdechl jsem kouř. Nasládlá chuť zmaru na patře potvrdila provozní lež, že jedinec nic neznamená. Stejně jako nic neznamená město, kraj, světadíl, soustava. Snad jenom ta temná energie je zajímavá, protože se o ní prd ví. Jakmile se objasní její původ, řekne se fajn – tak jsme jeden z lineárně se množících světů. Je to samolínoucí. Pořád se to zvětšuje. No a co.

Navlékl jsem protivně navlhlý provaz, utáhl smyčku. Proč to dělám? napadlo mě. Mám důvod? Kdybych měl dítě, ženu, kdyby to dítě – případně oba – srazil na přechodu auták, měl bych proč. Ale takhle? Mimo vztah?

SLÉZÁM Z MOSTU, JDU DOMŮ. Tu noc spím po dlouhé době dobře. Zdá se mi, že řídím kachnu. Je velká asi jako mikrobus. Sedím na sedačce v měkké komůrce, dost možná v žaludku. Po pás ve zkvašených kyselých sračkách. Rýhované fialové stěny se rytmicky

stahují. Dusno, vedro, puch. V týle mi divoce buší obrovitý srdeční sval. Ven se dá vyhlížet pouze úzkým zamaštěným průzorem, na nějž se zvenčí lepí peří. Snažím se kachnu řídit pomocí volantu a dvou pák. Kolem je spousta páček a spínačů, na ty nesahám.

Když není třeba prudce měnit směr, něčemu se vyhýbat, jde to dobře. Kráčím s kachnou přes Riegrák, dolů kolem Rajske zahrady, podél Viktorky, pak Blahníkovou na Kostnické náměstí a kolem hotelu Ostaš dolů po Husitské. Pokud si stačím všimat, nebudíme nadměrnou pozornost. Tu a tam jen tak na zkoušku zatáhnu za něco, za co nemám. Jednu chvíli kachna roztáhne křídla. Buch! Slyším, jak odhodila stranou zaparkovaný auťák. Jak pera tvrdě plácla o chodník. Proboha! Chce to se mnou letět! Rychle křídla skládám a snažím se co nejrychleji zmizet. Odbočujeme z Husitské vpravo vzhůru, stoupáme kolem Armádního muzea na vrch Vítkov. Kachna se potácí, naráží do stromů, žbluňkají v ní nějaké orgány či mechanismy, funí hydraulika. Občas nám to podklouzne na mokrém listí.

Dohrabeme se k památníku osvobození. V průzoru vidím gigantosaurí sochu Jana Žižky. Zdola vyje policejní siréna. Zdá se, že se přibližuje. Lekám se – nemám u sebe řidičák. Hýbu pákami, nemotorně obcházíme budovu památníku. Pryč odsud. Těžkopádně běžíme alejí k Ohradě.

Koukám – na chodníku před námi se cosi hýbe. Zpomalím, kráčím blíž, nakloním kachnu a snažím se zaboudlým okénkem rozeznat, co se tu děje. Na dláždění mlčky tancují dvě vařené slepice. Mávají bledými oškubanými křidýlky a točí se dokola.

NĚKOLIK DNÍ POTÉ POTKÁVÁM VLASTÍKA. Známe se od střední školy. Pochází z lékařské rodiny, čili měl v období nástupu nové vlny dvě možnosti. Buď se uchlastat, nebo se stát doktorem. Napřed se téměř upil, poté udělal zkoušky na medicínu. Stal se z něj MUDr., specialista na bujení. Krvavá řezničina v radioaktivním poli všech

možných variant strachu a beznaděje ho záhy začala ničit. Což řeší alkoholem a nepřehledným střídáním ženských.

Stabilně má na krku graviditu studované Finky, Norky, jalovou touhou zbrocené dopisy sedmnáctileté zdravotnice ze Šumperka. Do toho mu chce bez přestání neznámý žárlivec rozbít tlamu.

Když se jednou za čas setkáme, má jeden z nás rozhozené rysy, nezdravou barvu a třas, zatímco druhý drží jakž takž pohromadě. Ten, kdo je na tom líp, obyčejně poslouchá, druhý se svěřuje.

„Dneska, koukám, budu poslouchat, co je nového u tebe,“ povídá.

V KRÁTKOSTI REKAPITULUJI UPLYNULÝ ROK. Vidím, jak se těší, až skončím, jelikož má zase srdce na placku.

„To je všecko,“ povídám, „teď ty.“

Vypráví, jak se zakoukal do pacientky na ortopedii. Do líbezného děvčete z Beskyd. Z kraje u slovenských hranic. Byla úplně jiná než holky tady. Měla v očích klid a v krvi peklo. Když ji propustili, začalo mu trápení. Konečně ženská pro mě, trýznil se. Já hovado! To byla ona! Kvůli tý bych se dal do latě!

Nejedl, nespál, držel se za solar plexus a stravovala ho jistota, že bez ní nemůže být. Jednoho rána brnkl kamarádovi, půjčil si auto, sám žádné nemá, doktorský plat pravidelně prokalí. Vyfasoval chrysler, nasedl a vyrazil. Jediné, co věděl, bylo jméno vsi, kde dívka bydlí. Jel po dálnici, odbočil na státočku a vydal se k Beskydám. Pořád vlevo a nahoru. Ze státočky sjel na okresku, proplétal se neznáčenými vesnicemi, až se nakonec s tím nizounkým sportákem kodrcal po traktory rozježděných úvozech, projížděl kravskými koláči a oslovoval ujce s hráběmi a vylekané ženy s povadlymi prsisky. Ptal se po vsi, která byla tak malá, že ani nebyla na mapě.

Dojel do divokého kraje nad Odrou. Cesty se ztratily. Jezdil po lukách. Chvěl se jako v horečce. Nevěděl, kudy dál. Zastavil na okraji rozpařené pastviny. Vylezl z auta, protáhl se. A vtom ji uviděl. Stála za ohradou, v níž se pásli koně, s kořenem v maskáčích a držela se s ním

za ruku. Oba překvapeně zírali k autu. Načež Vlastíka poznala, pustila kořena, něco mu pošeptala a vydala se přes louku k Vlastíkovi. „Ahoj,“ vrkla, když k němu došla. „Ahoj,“ povídá Vlastík přiškrceným hlasem. „Přijel jsem za tebou, protožeš mi ňák scházela. Ale když tak vidim ten kraj tady, mám silnej dojem, že sem vůbec, ale vůbec nepatřim.“ Dívka koukala do země. Kořen seděl na hromadě klád, kouřil a pozoroval je. „Nepatříš, to je pravda,“ řekla. „Tak ahoj, já už musím,“ a šla.

Vlastík nasedl do chryslera, dojel lučnými stezkami na děravou asfaltku, po asfaltce na státovku. Domů dorazil pozdě v noci. Zaparkoval auťák, odemkl dveře svého 1 + 1, lehl na postel a zbytek víkendu zíral do stropu.

„Bud' rád,“ říkám, „máš členitej vnitřní život.“

„To mám. Když nám na rakovinách někdo exne, tak tam hned, jak sešoupnou prostěradlo, musim vlézt s ňákou holkou a vopíchat jí na tý eště teplý posteli. Je to v pořádku? Je mi jasný, že ne, ale neumim si to vodříct. Uklidní mě to, spadne ze mě tíha. Z tý holky taky, vid', to je většinou kolegyně, vyšťavená jako já. Pokaždý mám těžký výčítky a polejvá mě pot – až mě jednou někdo načapá, nemám páru, jak budu reagovat.“

„Pojed' na tejden na chalupu,“ navrhuje mi při loučení. „Bude tam třicet litrů veltlínu, basa jacka danielse, slivovice, pár známejch. Nikdo, kdo by rušil.“

A tak jedu na chalupu pod skalním hradem Sloup.

V DOMĚ JE JEDENÁCT LIDÍ, PŘEVÁŽNĚ MEDIKŮ, PLUS VLASTÍKŮV MLČENLIVÝ DĚD. Ten sedí v invalidním křesle a celý den upřeně hledí na portrét prezidenta Antonína Novotného pověšený na zdi. Sedí, zírá na státníka, žilnaté ruce na dece, a těžce mrká. To jest zavře víčka a nikoli bez námahy se je dlouho pokouší otevřít. Pracuje jako velká pokažená mrkací panna.

Jeden jejich stálejší známý se ho po příchodu do roubené místnosti teatrálně ptá: „Jak – se – máte?“

Po minutovém mlčení mu stařec poskytne překvapivě rozumnou odpověď: „To – já – nevím.“

Z ohledu na starého se v baráku nepije. Jinak si každý dělá, co se mu zlíbí. Možností není moc. Vlastíkova sestra, dlouhovlasá Nina, která tu trávívá léto a bývá duší každé zábavy, leží v porodnici. Má to s nějakým hercem. Trochu žárlíme a trochu se bez ní nudíme, a tak bloudíme po skalínách a nasáváme.

Kolem deváté ranní je třeba vyvést starce na procházku. Dělá se to tak, že si z každé strany stoupne jeden ochotník, nabídne mu loket, stařík se přichytí, na etapy se postaví a pomalounkým krokem se s ním jde do zahrady nebo na verandu. Tam se usadí na židli, obloží dekou. Pak se čeká, dokud se nezachvěje a neřekne: „A! Zima.“ Poté ho lifrujeme zpátky k prezidentovi.

Jednoho rána ho vedu na verandu sám, ostatní vyspávají. Kladu mu deku na kolena. Usedám vedle něj na orosenou lavici. Pod námi se rozprostírá zahrada svažující se k prkennému plotu. Za plotem se kutálejí mlhy. V dálce se šedá stavení s vytlučеныmi okny a prolomenou střechou.

Děda k budově zvolna napřáhne hůl. „Tam byl hotel!“ povídá a stáčí po mně krvavými víčky podlitý zrak. „A tam v létě... bejvaly paničky... Jo! A takhle to dopadlo.“

„Škoda,“ říkám.

„Ne škoda, nýbrž darebáctví!“

„Fakt?“ diví se Vlastík, když mu to vyprávím. „Takhle dlouhou řeč jsme vod dědy neslyšeli už hezkejch pár let.“

NÁSLEDUJÍCÍ DNY CHODÍME PO KRAJI. Po večerech končíváme v pustém sále místní sokolovny, kde štoucháme kulečník, případně v letním kině v Boru, kde běží jeden prohaný film za druhým.

Přímo nad chalupou se tyčí skalní hrad. Na strmém pískovcovém suku, vyrůstajícím z rovného dna údolí, se kupí fantasmagorická skrumáž domků, věží a bašt. Horní část hory je rozhlodána systé-

mem teras, střílen, ochozů, jeskynních místností, chodeb a schodišť. Zpoza cimbuří raší zdatné listnáče a jehličnany. Ani sám Lada by takovou pakárnu nevymyslel.

Zajímavostí hradu je původní hladomorna. V lidumilném 19. století k ní prorazili z přístupného místa šikmou inspekční štolu zakončenou mříží, aby se lidé mohli se svačinou v ruce přesvědčit, jak se žilo dřív. Kruhová kobka má profil do skály vyhloubené kádinky, klaustrofobní dlužny s rovným dnem a úzkým hrdlem. Stěny jsou beze zbytku pokryty naivními reliéfy vyškrábanými do pískovce. Hustě jeden na druhém. Pocházejí od těch, kdo zde byli drženi. Absolutně převažují dva motivy – ukřížovaný panáček a lebka se zkříženými hnáty.

Čímpak to asi ryli, říkám si, lžíci jistě neměli. Nebo že by? Že by vyfasovali jenom tu lžíci?

PÁTÝ DEN SE VYDÁVÁME NA VÝLET DO JABLONNÉHO V PODJEŠTĚDÍ. Beze spěchu šoupeme podrážkami po turistických stezkách. Obcházíme dinosaurí nohy pískovcových věží. Zavdáváme si veltlínu. Je dusno. Ptáci štěbetají ve skalách.

Vcházíme do města. V čele ospalého náměstí sedí masivní barokní bazilika s baňatou věží. U vchodu je psáno, že při dostatečném počtu zájemců se má konat v rámci jakéhosi svátku prohlídka katakomb.

Projevím přání nahlédnout do podzemí. Vlastík se oproti tomu chce mrknout na hrad Lemberk. Parta zarudlých keltofilů s ním souhlasí. Tvrdí, že se tam nacházela keltská obdoba Camelotu. Vlastík na Camelot kašle, chce vidět jednu studentku, o níž neví, jestli tam dosud dělá průvodkyni.

Domlouváme se, že se sejdeme za několik hodin v hospodě. Čekám u chrámu, sejdou-li se zájemci. Postupně se zjevují rodinky, skupina cizinců, dva obrýlení vousatí baťůžkáři dávající okázale najevo, že k sobě nepatří, tři čtyři mně podobní vyjevenci a jedna

nervní škeble, která si sem zjevně přišla řešit hádku s hochem a netuší, že se v kostele nekouří.

Trousíme se dovnitř. Ujímá se nás vrásčitý mladík v nadměrně velkém saku. Vynoří se mezi lavicemi a začne odříkávat neměnným kruchým hlasem: „Vítám vás v bazilice svatého Vavřince a svaté Zdislavy, která je typickou ukázkou... Byla postavena v letech 1699 až... Podle plánů Jana Lukáše Hildebranta... Na místě původního, který... Jako věrná napodobenina chrámu... Opraven v letech...“

Vodí nás vnitřkem kraslice. Světlo rozžihá ztuhlé prskavky svatozáří. Ze svátečních ran světců vytéká rumělka.

„Nyní se nacházíme nad vstupem do nejvyššího patra katakomb,“ říká průvodce náhle zjasněným hlasem. „Katakomby mají čtyři patra, pouze horní je přístupno veřejnosti. Když se sečte hloubka všech pater, dává tutéž výšku, do jaké sahá špice hlavní věže. Nyní tedy otevírám vchod do podzemí... Račte za mnou...“

Ovane nás suchý kamenný pach.

„V horních patrech uchováváme mumie bratří dominikánů,“ hovoří muž. „Další jsou ve spodních patrech, kam vás k vlastnímu politování nemohu zavést, neboť by to bylo nebezpečné – zdejší podzemí dosud není zcela probádáno.“

Při výkladu se ohání baterkou, ačkoliv v rozích chodeb září žárovky. Zachází s ní jako Šiva s bleskem. Ukazuje s ní sem i tam, črtá dramatické oblouky a kola.

„Zdejší lidová pověst praví, že se zde v podzemí zjevoval nehodným mnichům ohnivý muž zvaný ohnivec, žavák čili fajermon... Též zde byl těsně před první světovou válkou spatřen okřídlený had neboli prašivec, ale tyto pověsti jsou samozřejmě pouhé legendy,“ hovoří. „Přičemž skutečné dějiny zdejšího podzemí jsou mnohem a mnohem zajímavější. Včetně domněnky, že je zde ukryta pověstná jantarová komnata, která, jak jistě víte...“

Během řeči nás dovede k cihlové studni, kterou je vidět o patro níž. Na dně šachty spočívá nasvícená rakev, v ní malinká skrčená postava.

„To je dráteníček,“ sděluje nám truchlivě průvodce. „Tovaryš z Jablonného, jenž sem kdysi v mladické nerozvážnosti vstoupil, zabloudil a nenašel již cestu zpět, svíčka mu zhasla a on zde po dlouhém pláči a utrpení zemřel. Když jej bratří mnichové objevili, byl zde již tak dlouho, že jej nepohřbívali – byl uložen do truhly na místě, kde byl nalezen a na něž se díváte.“

Poté se došouráme do rozlehlé krypty, kde stojí řada rakví. Některé zavřené, v jiných leží mumie jen tak na vzduchu, v dalších jsou přiklopeny proskleným víkem.

U jedné nám pán sděluje: „Zde se nachází ubohá dívka, která z nejasných příčin zemřela v den své svatby. Proto je oděna ve svatební šat. Půjdeme dál, prosím.“

POSLEDNÍ NÁVŠTĚVNÍCI SE ŠOURAJÍ CHODBOU PRYČ. Jen já dál stojím a zírám na nevěstu. Larvami rozežraná tvář se podobá staré okopané meruně. Tam, kde bývaly rty, se bělají křivé ostré zoubky. Zpod čepce trčí bezbarvé nitky kadeří. V drápcích zkřížených na prsou svírá vyschlou svatební kytičku.

Vidím, že to, co odjakživa vnímám jako sebe, je bez ustání se měnící, odplovající povrch. Lidi kolem mě dělají, co umí, snaží se a drží zobák. Kdežto já dvacet let spoléhám čistě na to, že ze mě vyzařuje jakési vlnění. A ono to i funguje, jenže je to past. Vyzářím kašpara, zmizím. Šlus. Jdu dál. Vyzářím kašpara, zmizím, jdu dál. Nepostojím, nesplynu, neztožním se. Tudíž se mnou nejspíš nebude k vydržení. Vidím, že chlapci z Clavisu asi dobře udělali, když mě vrátili do oběhu. O Petruši nemluvě.

Dvě stě let stará novomanželka se usmívá.

„Suché prostředí zde hraje klíčovou roli,“ rozkládá v dáli věčně mladý čtyřicátník. „Vzhledem k faktu, že naše tělo se skládá ze tří čtvrtin z vody. Přesto poslední dobou některé z nich začínají podléhat zubu času...“

Otáčím se a jdu. Nechci vidět další vyschlotiny. Nevěsta mi řekla dost.

„Haló,“ volá průvodce. „Vy, pane, kampak?“

„Ven,“ říkám.

„Prohlídka ještě neskončila! Jsme v podzemí! Přísný zákaz pohybu jednotlivce!“

„Já trefím,“ ujišťuji ho a zahlédnu, jak se s tím smíruje. Prát se se mnou nebude. Určitě je pro případ selhání lidského faktoru nějak pojištěn. Navíc má to podzemí rád. Katakomby jsou jeho všechno. Takže když mu sem přibude další panák, on bude poslední, kdo by se rmoutil.

OPOUŠTÍM BAZILIKU POSTRANNÍM VCHODEM. Chodím příjemně vyhřátými ulicemi mezi hranatými německými vilami. Sem tam pačhá polední prázdnotou ustaraný dvounožec. Doháním ho, ptám se po nejbližší restauraci, nahlédnu do ní, ptám se na další. Najdu tři. Vlastík v žádné není.

Koupím tedy v rohovém konzumu láhev zteplalé vodky a vydávám se po turistické ke Sloupu.

Beru to přes Kunratice, kde hledám Skálu smrti. Má na ní být reliéf dívky pronásledované koňmo zlým rytířem, před nímž se děvče vrhá do propasti. Dílo vytesali v roce 1910 z lásky k vlasti dva místní umělci a členové Horského spolku pro nejsevernější Čechy – učitel Beckert a četnický strážmistr Bundesmann.

Skálu nenacházím, a tak pokračuji lesem do Lindavy a kolem kopce Ortel dál po žluté. Čas od času odšroubuji uzávěr, svlažím hrdlo. Vodka chutná odporně, nicméně zostřuje vnímavost vůči krajině. Cítím práchnivý dech stářím prohnutých hrázděných stavení, tisíciletých dubů, jeskynních světniček, kaplí, pousteven. Poustevníků tu bylo jak naseto.

Les, kterým procházím, světélkuje. Kmeny, větve, balvany, prázdné šnečí ulity, pneumatiky, plechovky, vše plane magickou zelení. V podrostu pučí slizáky, ryzce, rezatce, voskovky, strmělky, dřevomorky, vláknice, pavučince, kuřátka. V hloubi hnijících kotlin

planou oranžové kotrče. Zbytky mostních konstrukcí na březích potoků zarůstají býlím. Na hromadách šotoliny, navezených sem snad kvůli opravě lesní cesty, syrově šumí břízy.

Stojím při krajnici zapomenuté asfaltky uprostřed luk. Pokouším se luštit lišejníkem pokrytý nápis na kamenném soklu. V podstavci je vyžížlána svislá díra.

„Tam stál náš Pán, ale ukradli ho Rómové a dali do sběru, na shledanou,“ poznamená flekatý stařec, projíždějící za mými zády na bicyklu.

„Aha. A jdu dobře na Sloup?“ ptám se.

„Ano.“

„Děkuju.“

„Za to neděkovat!“ řekne, aniž se ohlédne.

Prázdnou láhev házím do popelnice vartující na křižovatce dvou silniček. Pokračuji směrem na Maxov. Plynule, měkce se stmívá. Zachce se mi zaplavat si v rybníku. Ze břehu na mě mrká osamělá ovce. Skloní hlavu k vodě, cudně pije. Obeplavu v louži mastňácké kolečko, lezu ven.

Silnice se stáčí k lesu. Kráčím svižně, abych se zahřál. Když se otočím, zahlédnu v zákrutu cesty břichatého chlapa s dvoukolákem. Postaví vozík pod kandelábr, lapá po dechu, chrchlá. Pouliční lampa mezi námi bzučí.

Pohůnek plivne na zem, zamává na mě. Po zednickém způsobu zahaleká. Ryčně, leč nesrozumitelně.

Mávnu mu též.

Upřeně hledí mým směrem, cosi brblá.

Otáčím se, jdu dál. Stromovím problíkne šňůra svítidel. Míjím skrumáž zhaslých domů. Omlácený roh. Jsem v osadě. Jen nevím, ve které. Ceduli jsem minul. Proto nemůžu věřit svému štěstí, když se přede mnou otevře povědomá zatačka. Proti obloze se černá strmý skalní kvádr, z jehož temene raší věže, bašty, borovice. Sto metrů a jsem u branky Vlastíkova baráku.

PADÁM POTMĚ NA OTOMAN, USÍNÁM. Ve snu znovu spěchám po noční asfaltce. Připomíná pórovitý povrch Saturnova měsíce Hyperionu. Křehká hornina se drolí pod botou. Při každém kroku se propadnu ke kotníkům. Zdá se mi, že mě někdo sleduje. Slyším hudbu. Ta ale přichází zvenčí, mimo sen. Hraje dokola tři akordy. Vlezlou, skrz naskrz protivnou znělku.

Dělá se mi z ní nanic. Zkousím usnout hlouběji, do jiné vrstvy. Jsem ale pořád na silnici. Spěchám po okresce, bořím se, muzika sílí. Ohlédnu se. Kousek za mnou se belhá polonahý tlustoch tlačící prázdný vozík. Z něhož hudba evidentně vychází. Zastaví se, popadá dech. Pot se mu řine po holém pupku. Popotáhne montérky.

Když se znovu ohlédnu, mává na mě a volá: „Udělals chybu!“

Prásk! Křupne mi v obratlích, hlava odletí.

Dostávám facku jak Brno.

MÁM HLAVU V JAKÉSI PŘILBICI. V nějaké kovové rouře. Zkousím zaostřit. Klasický pozink, tedy asi v kýblu. Pode mnou nepěkná žlutošedá kaše. Stane se. Pak mě kdosi obrátí, fackuje. Asi jsem se k něčemu připlét. Dostal jsem po hubě. Chci se pohnout, zmátořit. Tělo neposlouchá. Přesněji řečeno, zdá se, že žádné nemám.

Dostávám další bombu. Po té se mi rozjasní. Ležím na kanapi. Nade mnou se sklání unylá bohorodička s dokonale nulovým výrazem. Barvotisk na zdi. Zadělaný od much.

Fackuje mě Vlastík.

„Co blbneš?“ říkám.

„Poznáváš mě?“ táže se. Divná otázka. „Víš, kdo jsem?“

„Debil,“ říkám. „Co mě mlátíš?“

„Pamatuj si, že mám u tebe panáka,“ povídá.

„Tak jo,“ souhlasím.

„To mě poser,“ dodává někdo mimo obzor.

TŘETÍ A ČTVRTÁ KNIHA

CHODÍM PO PRAZE A NEPOZNÁVÁM MÍSTA, KTERÁ VÍDÁM OD DĚTSTVÍ. Pozorně si prohlížím vzorek dlažby, výlohy, plivance, boty, tváře. Sluncem spálená domovní průčelí. Tachovské náměstí, čtu a vidím, že jsem na velmi zvláštním, melancholicky rozvichřeném, divoce holém náměstí. Dva bloky odtud je Plukovníkova agentura. Spěchával jsem tudy do práce. Měl bych to tu znát. Mám však dojem, že jsem spíš v Temešváru, v Plovdivu, v Římě.

Občas navštívím někoho, o němž předpokládám, že mě dvě hodinky snese. Zajedu třeba za Markétou do Štěchovic. Vychovává sama tři děti, učí jazyky a zabývá se hvězdoprapectvím. O čemž se s ní snažím nemluvit. Ezoterika mi připadá jako recyklovna min-dráků, diskreditována vždy znovu samotnými svými provozovateli. Markéta je v tomhle směru výjimka. Nikomu ten binec nepodsouvá. Respektive ráda, ale když se člověk ohradí, změní téma.

Sedím v zatuchlém obývacím, mechanicky se probírám paklem tarotových karet na stolní desce.

„Sejmi si,“ hlaholí Markéta z kuchyně.

„Ále prd,“ huhlám, „dyť víš, že tomu nevěřím.“

Kradmo si sejmu. Je tam Viselec. Důkladně je zamíchám, sejmu znovu. Je tam Viselec.

„Tobě se teď do cesty připler Saturn, víš to?“ haleká Markéta, otvírajíc láhev portugalů.

„To nevim.“

„Von ti jde přes ascendent a bude to trvat docela dlouho.“

„A co to dělá, ten Saturn?“

„Saturn je Smrtonoš, Chronos nebo taky Osud,“ volá od sporáku. „Čili tě čekaj docela hustý problémy. Vono tím, jak ekliptika není kruhová, ale oválná, tak se stane, že se ve vztahu k Zemi některý planety jakoby vracej. A tobě tam ten Saturn vleze celkem třikrát.“

„To mám radost.“

„To věřím, dáš si trochu čočky?“

Jíme čočku, pijeme víno.

„Nechceš se projít s Čertem?“ navrhuje mi.

Čert je jejich pes, starý čundrák. Stává se, že zmizí. Po pár dnech někdo škrábe na dveře. Otevrou, je tam. Po čase náhodní svědkové objasní, jak to je – když pes dostane chuť na výlet, počká si ve Štěhovicích na autobus, naskočí, schová se pod sedadlo, jede do Davle, do Vraného, tam vystoupí a vandruje domů, do Štěhovic.

Příležitostně ho brávám ven. Rád si s ním, pokud u toho nikdo není, povídám. Vyprávím mu jednoduché historky, vyluzuji zvuky, citoslovce. Tu a tam se mi daří ho dokonce rozesmát.

JDEME S ČERTEM K PŘEHRADĚ. Nad městečkem visí nehybný, vodou nacucaný příkrov. Vzduchem se přesouvají pištivá oblaka komárů. V proudu zpěněné vody valčí se od výpusti se zmítá plastová bóje.

Dřepím na šikmém molu nad plavební komorou. Na místě, kde se předloni zamyslela mladá matka. Trhala ostružiny, nezabrdila kočár, ten sjel do vody, převrátil se. Dítě nikdy nenašli.

Hledím na přesně sesazený žulový chrám přehrady. Příkrým srázem protějščího kopce stoupá, tažena lanem po kolejích, plechová budka. Leze průsekem mezi smrky jako bledá veš. Uvnitř pokojně sedí dva muži v pracovním oděvu. Kabina lanovky na mě civí shůry.

Kolkolem panuje prastará němota. Ne-li dutost. Není čeho se chytit. Na přehradní nádrž se snášejí těžké mraky.

Náhle cítím, jako by teplota vzduchu klesla o deset stupňů. Jako by za mnou stál neviditelný a chystal se mě dotknout. Připadám si jako v komnatě s klesajícím stropem. Jako v lisu. Barvy jsou ostré, čerstvé. Zvedne se vítr. Hučí v kopcích, láme větve.

„Nicota umí dopadnout, když se nehlídá, víš to?“ povídám psovi.

Ve městě houká siréna. Zní to odněkud zblízka. Jde to jakoby od cesty, z lesa, z roští za námi. Dojde mi, že je to Čert. Že to mezi námi chytlo vazbu. Že mezi námi rezonuje nepopsatelná ztracenost.

Dívá se mi do očí a táhle, nepřičetně vyje. Chci mu probrat paž-díčka. Ale on přede mnou couvá. V hrůze uskočí.

Vlevo za mnou se klátí les kopřiv. Vstávám a zalézám do nich. Po jisté chvíli si uvědomím, co se děje. Dospělý člověk. Válející se v žahavých lodyhách. Klepající se. Řvoucí na celé kolo. V půl páté odpoledne. Koncem srpna. Co to znamená?

Pes mi olízne ksicht. Sděluje mi, že se mám sebrat. Postavit se. Dělat člověka. Na tohle mi není zvědav.

„Promiň,“ říkám a zkusím se ho dotknout. Znovu uskočí. Sedne si a čeká. Vidím, že mě chápe, ale že má svých problémů nad hlavu a že by radši zpátky. Vracíme se tedy.

Nevíš, co to bylo? ptám se.

To bys měl vědět ty, mručí pes.

Nevim.

Hm.

Hergot, to mám hlad.

Já taky. Dal bych si kuřecí krky, kůži, jatýrka.

Dostaneš granule a budeš rád.

Hm, cheche. Buť. Já vim.

Před mostem se dává do běhu, zahýbá na mostovku, šupajdí po chodníku. Vidím chlupatý hřbet a zdvižený praporek ocasu. Koukám, že mi na druhém břehu zrovna ujíždí autobus. Dohlédnu ještě, jestli pes přešel v pořádku přes hlavní, a беру to ke schodům do zájezdního hostince.

Sedím a hraji s anonymními chlapy karty. Hledím do dětských tváří filků a ohmataných králů. Prohlížím si medvědáře na kulové desítce. Lekám se pokaždé, když se mi zjeví žaludské eso neboli kočička, neblahý tvor, lidské zvíře. Vynáším trumfy, hlásím barvy. Přitom nemám tušení, co vlastně hraje.

PLATÍM A JDU. Je tma a prší. S hlavou ve vyhrnutém límci mířím k betonovému mostu. Jak se k němu blížím, vytane mi, jak mě před lety na tomhle místě nutil dnes už zesnulý Oscar Ryba, ať s ním přejdu most horem, přes oblouk. A sám to hned udělal. Sledoval jsem zarputile se kymácející postavičku, stoupající do strmé výše nad mou hlavou, a přiznal si s klidným svědomím, že jsem sráč.

Být sráč před přiovilým známým, budiž. Ale sám před sebou? Kladu nohu na patu oblouku, vydávám se vzhůru. Beton je pokryt slizkým mechem. Klouže. Stoupám krůček po krůčku, centák po centáku. Tisíce vodní broky ostřelují mou tvář.

Stojím nahoře. Dvanáct metrů nad hladinou. Hledím na černou zátoku bičovanou poryvy deště. Na zpěněnou vodu valící se z přehradní výpusti. Vzdor lijáku si zapálím. Držím cigaretu v dlani. Pod paží aktovku, čistě ze zvyku, uvnitř jsou jen klíče a zápisník.

Pokuřuji, zaskočen poznáním, že klouzalo-li to cestou sem, nebude to dolů klouzat o nic míň. Přemýšlím, co s tím. Možná by to šlo třífázově. Opatrně šoupat nohama, když to nepůjde, jít do dřepu a brzdit podrážkami. Když ani to nepůjde, kecnout na zadek a doufat.

Při osmém kroku mi ujede noha. Žuch, ležím na zádech, svištím do tmy. Beton mi rozdírá ruce. Nic zvláštního necítím, nejvýš lehkou zvědavost. Prásk. Jsem dole. Belhám se s naraženým kotníkem pro aktovku ležící na vozovce. Drahnou chvíli se opírám o zábradlí a sleduji, jak se ve světle výbojky leskne tráva.

Lijavec proseknou reflektory autobusu. Zvedám se, kulhavě běžím k zastávce. Fronta hulákajících výrostků našťestí zdržuje nástup.

Sedím v houpající se kastli, vyhlížím do tmy a maně vzpomínám na buštěhradskou babičku, která mi vyprávěla, jak se učila po mrtvici znovu mluvit.

„To je stůl, Fanyňko,“ předříkával jí její bratr, holič Kejmar, a klepal na stolní desku. „Stůl! Co je to?“

„Stůl,“ řekla babička.

„Výborně,“ radoval se holič a rumploval židlí, „a tohle je židle! Žid-le! Co je to?“

„Židle,“ řekla babička.

„Přesně, Fanyňko,“ smál se holič. „A kdo je tohle?“ ukázal na sebe.

„Židle,“ řekla babička.

NE PŘESNĚ TAK, ALE SKORO TAK SI NÁSLEDUJÍCÍ TÝDNY PŘIPADÁM. Saturn, Smrtonoš, Chronos nebo Osud mi zle zatápí. Spím tři hodiny denně. Nevím, co je co. Beru do ruky knihy, talíře, rohlíky a zas je odkládám. Ven nechodím. Když už musím, narazím si kšiltovku, nasadím sluneční brýle. Připadám si jako vysloužilá pornohvězda. Jako Greta Garbo. Bordel minulosti se valí přes můj sobecký, do té doby jakž takž uspořádaný svět a bere s sebou všechno, co mu přijde do cesty.

BUŠTĚHRADSKÁ BABIČKA BYLA NEVLASTNÍ. Byla to máma chlapa, za kterého se moje matka vdala. Nikdo mě neměl rád jako ona. Když mi někdo rozbil hlavu šutrákem, vstala a šla to vyřídit. Když jsem někomu rozbil hlavu já, zabila smírčího králíka, stáhla ho a šla to žehlit.

Bydleli jsme u Kladna, dvacet kiláků od Prahy. Podstata toho kraje je však dokonale mimopražská. Bramborová, řepná, slepičí, uhelná, do sebe schoulená havířská krajina plná nevlídných, mourem prostoupených vesnic. Osad vyrůstajících na troskách statků rozvalených Žižkovými vojsky. Jejich jména dýchají smolným kouzlem středověku: Vrapice, Dřetovice, Stehelčevy, Bouchalka, Cvrčovice, Středokluky, Kročehlavy, Unhošť.

Babička se podobala Mao Ce-tungovi z dob, kdy měl přes metrák.

„Hanys, ty jsi bejbl, vid,“ říkala. „Zlobíš jak fatka! Ty mi žereš na hřbitově jahody. Lidi, víte! Já se z tebe zbohním, ty syčmone!“

Její slovník byl slovníkem obyvatelů Špačkárně, hornické kolonie, z níž se po válce stala čtvrť plná věčně rozestavěných cihlových dom-

ků. Špačkárnou obývali staří předváleční bolševici. Vynahrazovali si hubená léta – stavěli a žrali. Z oken přetékali vypasení starci, mezi dřevnatými hrušněmi dýchavičně běhaly tlusté děti.

„Bude to, co by koň se vymrckal,“ říkala, když bylo něco na spadnutí. O sousedovi říkala: „To je krémon nebo taky vů!“ a ke slepicím na dvorku měla řeč: „Nuju, dyť já vás nešidim, vy čunidla!“ Televizní hlasatelce říkala: „Mlč držkou, političko, dybys rači něco dělala, krávo nabarvená! To je kecůch, to je kecůch! To je zasejc furberk ve světě!“

„Kladno, ty černé Kladno, ty město u sta komínů, Kladno, ty černé Kladno, na tebe nikdy nezapomenu,“ zpívala mi nízkým falešným hlasem před spaním a rovnou navazovala: „A do pezechu! Myl ses, Hanys? Nevrdlouhej!“

„Jo, babi.“

„Tak to ju! Poněvač jak ne, tak ti smrt volíže hubu.“

S touhle babičkou žil kocour Pepoušek. Každý večer přiběhl k posteli, byl jí zvyklý spát pod peřinou u nohou, a ona se s ním po každé dlouho vadila: „Nikam nepudeš dneska... Dyť tě rozmáčknu, pitomče blbej... Já mám trápení, lidi, víte... Helejte, ty mašloňko, nedělej na mě Gotta a víš co, támhle máš...!“

Pepoušek čekal, hlavu na stranu.

„Ale vopravdu dneska nikam nepudeš, nech si to vysvětlit,“ říkala babička z peřin. „Nečum a mazej! V kuchyni máš! Mazej a nečum na mě tak! Marjápano! Tak pod', ty kurvo fašistická!“

Babička, rozená Kejmarová, provdaná Hávová. Její bratr holil zátylky dělnické třídě, stříhal školáky, onduloval a po nedělích maloval. Většina pláten zobrazovala roztrášené, potůčky protkané kopcovité krajiny s břízami, střechami chalup. Tvořil v plenéru. Zapíchl stojan v polích a nechal se unášet inspirací. Když byla v pozadí námětu, jenž ho zaujal, kouřící halda plná žhavé strusky, vynechal ji. Maloval začouzenou havířskou krajinu za Kladnem tak, jak by vypadala, kdyby tam ty doly nebyly. Nesmrtelnosti dosáhl tím, že namaloval sánskou kozu v životní velikosti.

VEN, JAK ŘÍKÁM, NECHODÍM. Párkrát to zkusím zlomit. Jdu mezi známé. Dopadne to tak, že sedím, mlčím a poslouchám, jak ve mně tlučou jakási kladiva. V lepším případě mě nevnímají a baví se o něčem, co nedává smysl. V horším pádě hovor vázne, a když se zvednu a odcházím, vidím, jak si oddechli. Jsem zvědav, jak se to bude vyvíjet dál. Zasahovat do toho není v mé moci.

DALŠÍ FÁZE – CHODÍM PO MĚSTĚ A CIVÍM. Jakmile se ponořím do davu, je mi, jako bych zmizel. Stávám se součástí mnohočetné bytosti, která se uvnitř nepřetržitě s někým pře, vyčítá křivdy, vysvětluje, uráží se, obhajuje, obviňuje, staví někoho ke zdi, žasne, chechtá se, chmuří, dumá, plánuje, ruší plány, kleje, kupuje gyros, drží noviny a štárá se v zubech.

Zkouším číst knihu na lavičce za vestibulem metra na Národní. Kus ode mě ční do nebe zašlá plexisklová fontána, havarované le-porelo. Vzduch je nasycen vodní mlhou. Pod fontánou řady stánků, ovoce, zelenina, kytky, ponožky, hadry, časáky. Kolem se motají stánkaři.

Jeden z nich lapí hrdličku sedící na stromě a přiklápí ji perforovanou plastovou bednou. Hrdlička plácá křídly a zmatkuje, pak se zklidní. Chlap jí tam hodí nadrobenou housku.

Kolem se potlouká žlutovlasý mládenec.

„Co tam máš?“ chce vědět.

„Vidíš.“

„Dej mi jí, já jí pustim,“ říká žluták.

„Ne, to je muj pták.“

„Jak může bejt pták tvuj?“

„Chytil jsem si ho, tak je muj.“

„Hele, já jí pustim, ať letí, ne!“

„Říkám ti, že ne! Já jí chytil!“

„A co s ní chceš dělat?“

„Zajímá mě, jak se bude chovat. A dej mi pokoj.“

Mládenec se tak snadno nedá. Odbíhá, něco zařizuje, hovoří s řidičem nákladáku, shání někoho, kdo by vyložil zboží. Pak se zase vrací: „Hele, pusť toho ptáka. Pusť ho, ti říkám.“

Nakonec se stánkař uvolí zajatce pustit.

„Ať si letí, vid’!“ říká mladík.

„No jo.“

„Ale já mu to trošku ztížím,“ povídá, vyndá zavírák, chytí zpitomělého ptáka a nadvakrát mu ukrojí nohy. Hrdlička sebou plácá na dlažbě a marně se snaží vzlétnout. Potácí se na pahýlech. Pokaždé přepadne dopředu. Mlátí sebou a víří prach.

To je zaujme. Necháávají hemžení a dívají se, jak si s tím pták poradí. Část se zajímá o hrdličku, část o zavírák.

Zvedám se a jdu. Knihu nechávám ležet. Takzvané zlo od Konrada Lorenze, stejně jsem se do ní nemohl začíst.

V LAZARSKÉ VIDÍM ZNÁMOU TVÁŘ, PŘILEPENOU ZE VNITŘ NA SKLO TRAMVAJOVÉHO VOZU – VLASTÍK. Pěkně zase napučený od chlastu. Bez přemýšlení nastoupím. Chvilku trvá, než se k němu proderu. Dřepí pode mnou, zmuchlaný, bledý, a podřimuje. Spodní ret mu vlaje v rytmu odfukování.

„Čus, Vlastíku,“ povídám.

Rovná se, mne si oční jamky.

„Těbuch,“ povídá. „Co je?“

„Klidně spi. Až budeš v cajku, pudem výhledově na toho panáka.“

„Na jakýho?“

„Co ti ho dlužím.“

„Tak podme hned.“

Má to rád, nezmar. Sedáme k Bubeníčkům. Pomenší žena nosí mezi stoly pivo na hlavě. Krouží kolem hostů a její ošklivý mopslí obličej září štěstím. „Já jsem sice blbá, ale ať tohle někdo dokáže!“ křičí vítězně, „nemám pravdu, Pepíku?“ Po nekonečných minutách sundá půllitr, prohrábne si řídké mikádo a vybírá drobné. Nemá

vysloveně plochou hlavu, ale přece jen méně klenutou, než bývá k vidění.

Vlastík ji vážně pozoruje. Hodí do chřtánu destilát a tak nějak odtažitě povídá: „Já bych ti to neměl říkat, ale tys byl už hin, když jsem tě našel. Vostatní jsem klidnil, ale sám jsem z toho doted' hotovej. Vůbec jsem tě nemoh nahodit. Nakonec se to povedlo, ale doted' nevím jak.“

„Jako že už tento...“

„Jo.“

„Jak dlouho?“

„Nevím. Usnuls a vdechnul blitinu, klasika. Povidej něco ty, já tě moc nepobavím. Jsem ú-cha, ú-tahanej...“

Snažím se ho pobavit. Nedaří se. Poté se snaží pobavit on mě – vypráví, jak k nim do špitálu přišla ledově klidná čtyřicítka s vypíchnutým okem a trvala na tom, že se jí to stalo při krájení mrkve.

Platíme, loučíme se.

„Díky, Vlastíku,“ říkám.

„Mně nemáš zač, zachránil tě náš dědek. Normálně se nehne, ale jak všichni vypadnou, bafne hole a šourá se po domě. A ten otoman, na kterej ses svalil, je jeho oblíbená mezistanice. Když jsme dorazili, dávali jsme eště venku víno a kecali. Dědek bouchá na vokno, jdu dovnitř, von mě píchne holí a povídá: Tam! Leží! Chtěl, abys vysmah z jeho místa.“

Mávne na taxík, žuchne do sedadla, je pryč.

Před vstupem do placeného prostoru metra nade mnou zakrákorá: „Ve-černí Pra-ha a-nebo Sorry!“

Na nízkých štaflích omotaných šňůrou s blikajícími žárovkami se kymácí postava. Šest rukou, čtyři nohy. Obří panenky vytřeštěné za skly velkých brýlí. Pan Eremiáš – hrůzný kamelot. Zápasník o pozornost davu. Člověk-pavouk. Jeho horní ruce se jakoby vzdávají, prostřední se jakoby modlí, skutečné drží pakl novin a čile jím potřásají. Všechny jsou navlečeny do rukávů zvlášt' k tomu ušitého saka. Nejinak je tomu s kalhotami pro čtyři nohy.

„Ve-černí Pra-ha a-nebo Sorry!“

Sbíhám po eskalátoru, беру schody šusem. Rázem je mi lehko. Pan Eremiáš mě vrátil na zem. Člověk, co nemůže mezi lidi jinak než se dvěma páry rukou navíc. Lidé s běžnými ambicemi mě dener-vují, nudí, magoři přesně naopak. Jsou to vyslanci Samozřejmosti. Emisaři budoucnosti.

Kde je holohlavý vousatý ďábel z Krejcárku, co se pohyboval výhradně pomocí kotoulů?

Kam zmizel chlap, co si strkal na Můstku meče hubou do žaludku?

„HELEĎ,“ POVÍDÁ MI TÝDEN NATO JEDNA ZNÁMÁ, VĚCNÁ SEVERO-ČEŠKA, S NÍŽ POPÍJÍM VE ŽLUTÉ PUMPĚ MÓDNÍ PIVO DÉMON. „Nic mi po tom neni, ale jak tě sleduju – kdybys náhodou potřeboval Helfnout, tak bych věděla.“

„Jak, Helfnout?“

„No, nezávazně si promluvit s vodborníkem.“

„Myslíš psychiatra? V žádným případě! Za prvý jsem v pořádku a za druhý na to nemám čas.“

MÁM V PLÁNU ZAČÍT CO NEJDŘÍV PRACOVAT. Je to výsledek tý-denního záchvatu telefonování, vyzptávání a shánění. Pár známých mi dalo pár kontaktů. Na pár z nich jsem se dovolal. Někteří si řekli o CV. Prošel jsem sítím na čtyřech místech. Volali, ať se přijdu před-vést.

Vyvíjelo se to slibně, ale vždy jsem se dopustil chybičky. Řekl jsem něco příliš osobního, v nepravý čas navrhl či nepřijal tykání. Případně jsem se v rámci hladkého jednání uvolnil a ve zkratce vyprávěl sen, co se mi zdál noc předtím. Především jsem ale nemohl trefit tón, kterým se s nimi jediné dá domluvit. Vyváženou směs submisivity, drzosti, šviháckého humoru a asertivity. Kdysi jsem ho už skoro měl, a teď zase nic.

A tak nabídky odpadají jedna po druhé. Nevadí, nejzajímavější si nechávám na konec. Přes jednoho známého – nevýbojného kluka, co se dostal do ředitelského křesla tiskárny jen proto, že v té tiskárně vydržel dvacet let. Co ho zajímá, je muzika. Což je jediné téma, které je ochoten rozebírat. O sobě a obecně o lidech raději nemluví. Lehává ve svém břevnovském bytě, kde je od doby, co ho opustila žena s dětmi, sám. Poslouchá Stockhausena, Pärta, Frippa, Test Department, Siouxsie and the Banshees, Van der Graaf Generator, The Mescaleros, Public Image, Skinny Puppy, Henry Cow.

Domlouvá mi sraz se šéfredaktorem vznikajícího plátku. Jde se mnou, představí nás, ochutná minerálku a vypaří se.

Šéf rozkládá o svých projektech. Co ho zajímá – dělat to aktuálně, vostře, nepodřizovat se! Nabourávat imidžáctví! Oslovit zajímavý lidi, vosbnosti! Vydojit z nich maximum! Je to jeden z těch, co z kdekoho udělají blbce hned první otázkou. Jinak není nesympatický.

Ptá se mě co a jak.

Melu, co si myslím, že by rád slyšel.

„Tak jo,“ říká. „Vidim to tak, že tě na zkoušku beru, zapracuješ se a za dva měsíce si řeknem víc.“

„Děkuju,“ povídám.

„Vidiš, to mě nenapadlo, že díky tomu čičmundovi seženu redaktora.“

„Jakýmu čičmundovi?“

„Tomu mimoňovi, co vodešel.“

„To neni čičmunda, to je fajn člověk,“ říkám a slyším, jak mi opět v hlavě ťukají ta nepřeslechnutelná kladiva.

„No tak díky tomu tvýmu fajn člověkov.“

„Jestli je tady někdo čičmunda, tak jste to vy,“ vracím se k vykání. „A to říkám jenom proto, že jste použil slovo čičmunda, jinak bych věděl o mnohem přesnějším.“

S úsměvem mě vyprovází ke dveřím. Obdivuhodné, jak se tyhle typy umějí ovládat, jakkoli je jisté, že se vzápětí pomstí někomu, koho si pro ten účel drží.

Jedu domů. Je pondělí. Začíná pracovní týden, který se mě nadále netýká.

V ÚTERÝ ČTU STAROSVĚTSKÉ STATKÁŘE, VE STŘEDU VEČERY NA SAMOTĚ U DIKAŇKY, VE ČTVRTEK TARASE BULBU. „*Ale svlec alespoň kožich!*“ zvolal konečně Taras: „*vidíš, jak se potíš!*“ – „*Nemohu,*“ křičel záporožec. – „*Proč?*“ – „*Mám už takový zvyk: co svleku, to propiju.*“ A čapky junák už dávno neměl na sobě, ani pasu na kaftaně, ani vyšívaného šátku: všechno odešlo, kam náleží. Tlupa rostla; k tančícím se přidávali jiní, a člověk nemohl viděti bez vnitřního pohnutí, jak všechno odsekávalo tanec nejvolnější, nejšilenější, jaký vůbec někdy viděl svět, a který podle svých statečných vynálezcův nazván byl kozáčkem.

Z knihy se line uklidňující suchý půdní pach. Vydal roku 1893 J. Otta, přeložil Ignác Hošek.

Občas vyskočím, mlátím pěstí do stěn, až mi křupou klouby, a řvu: „Já tady nejsem vod toho! Svině! Se doprošovat! Mrdám vás do ucha! Kurvy zpíčený! Vyhraj supr letní káru! S námi na to máte!“

Na ulici za oknem někdo říká: „Slyšíš?“

„Jo,“ říká druhý. „Ňákej cvok.“

Roura vavek totiž funguje jako akustický vodič.

USÍNÁM S KNIHOU V RUCE. Zdá se mi, že bydlím v takové krajině. Je to vlastně jen nejbližší okolí potoka. Strmé břehy, okreska, podél ní domlácené domky. To je celý svět. Dál to nevede. Slunce praží. Jedu autem k přehradě. Není větší než tělocvična. Na břehu sundám ze střechy hromadu skříněk, pokroucených sektorových polic. Kladu je do výšky na sebe. Stavím z nich vratkou věž. Opatrně na ni lezu. Počkám, až ustane houpání. Lehám na záda, zavírám oči, opaluji se.

Přiběhne vlčák, opře se předníma o mou stavbu. Kácí se, sletím, namlátím si, ale nemám mu to za zlé. Hladím ho. Vidím, že má v kořeni čumáku mezi očima integrovaný patentní zámek. Zkousím svůj svazek klíčů, žádný se nehodí. Připadá mi nemístné, že se pokouším odemknout vlčáka. Pes však spokojeně nastavuje nos. Chce ještě.

VYTRHNE MĚ RYK, JAKO KDYŽ PODŘEZÁVAJÍ SLONA. Kdosi ze sebe dává zbytky života přímo do mého ucha. Vyletím z postele. Místnost je plná drásavého řevu. Odhrnu závěs – nad vyústěním vavek se zvenčí sklání statný pořez a zvrací do roury.

V PÁTEK CHODÍM PO SAMOOBSLUZE S KOŠÍKEM A PŘEMÝŠLÍM, JESTLI GRANDO DURO S BALKÁNEM A CIBULKOVOU NATÍ, NEBO FRANCOUZSKÉ BRAMBORY. A jak přemýšlím, nechtě žďuchnu košíkem do nenápadného šedesátníka. „Pardon,“ povídám.

Muž se vydává za mnou: „Jak, pardon? Vy si myslíte, že to stačí?“ říká nahlas. „Já vás upozorňuju, mladý příteli, abyste si dal velikej pozor! Jestli máte takhle pojatej život a prochází vám to, tak vás upozorňuju, že jste právě narazil!“

Francouzský brambory, rozhodl jsem se, takže vejce, brambor, šunku, sýr. Stavím se do fronty u lahůdek, šedesátník mi dýchá na záda.

Normálně tu obsluhuje nemytá baba s fialově strupatou, červivou rukou, a s ní jedna agresivní mužatka s koňským obličejem, které se hned všechno smrtelně dotkne. Tentokrát tu je navíc mladá bezstarostná blondýna. Aha, říkám si, lepší se to.

„Prosím dvacet čedaru,“ povídám jí.

„Dvacet –?“

„Ano.“

„Ale čeho dvacet?“

„Čedaru.“

„Já vim, ale co to je?“

„Sejra, vzádu za šunkama,“ skuhrá jí do ucha baba s červivou rukou.

„Deset jste ho chtěl?“ křičí.

„Dvacet až pětadvacet!“ volám.

„Na vašem místě bych si dal velikej pozor, aby se to neopakovalo,“ sděluje mi muž do zad. „Vy nevíte, kdo jsem, ale jestli se mě ještě dotknete, tak se to velice rychle dozvíte...“

Holka přináší skoro půl kila.

„To jste mi přilepšila fest,“ říkám.

„Nó, to já ráda, to sníte, ne?“

„Tak mi dejte eště dvacet krutí šunky.“

Nese mi třicet drůbeží tlačenky.

„Já chtěl krutí šunku,“ povídám.

„Ano,“ říká muž za mnou. „Nevíte, co byste, a zdržujete normální zákazníky.“

„No có, vobojí má křídla, né, tak có,“ směje se holka.

Seš zfetovaná, kurvo, patříš do blázince, nebo co? chce se mi zařvat.

„Díky, to je všechno,“ říkám.

Šedesátník si koupí plátek salámu a pronásleduje mě dál. Snaží se tak dlouho, dokud se ho při otočce opravdu nedotknu loktem. Bere svůj koš a zezadu mě s ním křísne do hlavy. Normálně bych nad chudákem mávl rukou. Místo toho k vlastnímu úžasu skočím a praštím ho. Kácí se na pyramidu konzerv. Plechovky se s rachotem kutálejí do všech stran.

„Volejte policii,“ křičí s naběhlým krkem. „Policii! Já jsem po operaci! Kde je vedoucí? Ať okamžitě volá policii!“

Pokládám košík s nákupem vedle něj a jdu pryč.

„Zadržte ho,“ řve a rozhazuje kolem sebe plechovky. „Vzal mi peníze! Držte ho!“

Zaměstnanci na mě zírají. Bez zájmu, bez emocí.

VOLÁM SEVEROČEŠCE, S NÍŽ JSEM SEDĚL VE ŽLUTÉ PUMPĚ.

„Klid,“ povídá. „Neni to nic oficiálního, je to normální holka, cinkni jí a domluv se s ní, můžeš se vodvolat na mě. Máš tužku?“

V SOBOTU MÁM S DOKTORKOU SRAZ VE VINÁRNĚ. Ani trochu nevím, co po ní budu chtít. Formulace, které mě napadají, jsou všední, mrzké, matné, nehledě na to, že nevyjadřují nic z toho, co prožívám.

U stolku sedí sympatická žena kolem třicítky. Naprosto nevyvádá na psychiatricku. Statné děvče s pronikavýma smutnýma očima. Její oči mi připomenou tetu Emilii z Úval, která do padesátky byla strašlivě na chlapy a po padesátce přestoupila na víru.

„Ema,“ představuje se.

„Vidíte,“ povídám. „Moje teta je taky Ema a je vám i podobná, v mladejch létech teda. Mně se vůbec zdá, že na světě žije tak deset základních typů lidí a že tam spadá drtivá část populace. Všimla jste si toho?“

„No,“ říká a nepřestává se dívat, „toho jsem si všimla.“

„Tak jo, já si jenom sundám bundu.“

„Sundejte.“

To byl teda začátek, idiote, říkám si.

„Co budeme pít?“ ptám se.

„Dám si to, co vy.“

Chce si udělat obrázek, aha. Bílé – melancholie, narušené vztahy k okolí, červené – bájeví pokrytectví, destilát – propady, mánie. Vzpomenu si na Jardu, bývalého šéfa. Na jeho počest objednáám červený svařák s rumem.

Pingl se nepatrně znechutí, ale přináší žádané. Žena na mě hledí nečitelným zrakem.

„Já vás nebudu léčit,“ upozorňuje mě. „To říkám hned na začátku, já před vámi takhle soukromě pár lidí tahala z průseru a vždycky to dopadlo špatně.“

„Asi se na vás fixovali, že jo.“

„No jistě. Naposled ňákej Žid, labilní kluk, kterej chtěl kvůli mně skákat ze střechy a eště z tý střechy mi volal mobilem, že to nemůže vydržet, tu prázdnotu těch vztahů. Když ho sundávali hasiči, volal, že ho sundávaj hasiči. Tohle já nemám zapotřebí, poslouchat v jednom kuse vo prázdnotě vztahů. Se mnou se život taky nemazal. Ovšem pokud byste se chtěl přihlásit k oficiální léčbě, což, předpokládám, odmítáte, mohla bych pro vás udělat maximum.“

Vždycky jsem si představoval, že psychiatři jsou lidi s medově ustrojenou psychikou, kteří se dvacetkrát rozmyslí, než řeknou jasné slovo. A tahle do toho sekne rovnou.

„Nepotřebuju léčit, já se dám do kupy sám.“

„Tak mi přiblížte, co se s váma děje.“

Říkám, že poslední dobou dělám věci, které bych podle svého názoru dělat neměl.

Usmívá se a míchá lžičkou Járův životabudič.

Říkám, že to takhle dál nejde.

Odpovídá, že to je pouhá interní krize, jinak bych totiž nebyl schopen o sobě souvisle mluvit. Co tam mám dál?

Říkám, že potřebuju zastavit lochnesku vzpomínek. Přestat se hodnotit. Celkově přestat hodnotit. Přestat recyklovat svoje vlastnosti. Tak trochu nebýt.

„Mluvíte jak ňákej poeta,“ povídá.

„Patřím do týhle sorty mrzáků.“

„Vy píšete?“

„Dřív verše, teď nic.“

„Řekněte ňákej verš.“

Asertivně odříkám dvojverší.

„Ta je o vás, máte tam něco obecnějšího?“

„Na ostrov kapitána Nema

vesluje další směna

(na rozdíl od něj bezejmenná)

a do tmy noci mrkají oči

v nejprapodivnějších skafandrech.

Velryba v dálce pluje,

tlustá a spokojená.

A nese ostrov na zádech.“

„Jak moc pijete?“

„Středně.“

„Vyšlo vám něco?“

„V jednadevadesátym, Hakl.“

„Vy jste Hakl?“ rozzáří se.

„Říkám si tak.“

„Honza Hakl, bejvalej muž Blanky Závorkový?“

„Ano, akorát jste přiřadila špatný jméno ke špatnému příjmení.“

„Tak já vám něco řeknu. Já jsem Blánina sestřenka a byla jsem vám v šestaosumdesátým na svatbě. Jenže jste byl tak ožralej, že si na mě nemůžete pamatovat.“

„Jo tak.“

„A potom si vás pamatuju z Orlíku, jednou jsme spolu seděli u vína, ale to jste byl zase vospalej a pořád jste usínal, víte co, tykejme si... Ema, takže z Orlíku si mě taky nepamatuješ. Já si furt říkala, vodkud ten tvůj ksicht znám.“

Hovoříme o Bláně. Vykládám, jak se tchán hádal se švagrem, že rašelina člověka jen tak snadno nepohlítí, pokud není pod obraz, že jsou to pohádky. Jak to šli obratem vyzkoušet, protože byli ve Stachách na Šumavě. Jak ho opilý švagr tahal půl druhé hodiny ven. Jak se málem utopili oba. K tomu objednávám další Jardův punč. K prázdnotě vztahů se dneska zřejmě nedostaneme.

Děvče se plácne do čela, že musí jet na Cibulku k nějakým lidem, kterým něco slíbila dovézt.

„Pojeď se mnou,“ vyzývá mě.

Venku přistupuje k bílému audi, odemyká a povídá: „Nasedni.“

„Dytš chlastala,“ žasnu.

„To nevadí, já jezdila rallye. Sedej.“

RUMPLUJE ŠALTPÁKOU, HOVOŘÍ. Řadí zhruba čtyřikrát častěji, než je třeba. Čekám, kdy mě bouchne do huby airbag. Letíme vzhůru. Na Cibulce jsme hned. Vystupujeme, zvoníme u branky. Proti nebi se tyčí obrys vily.

Klapnou dveře. Po pěšině se šourá obrovský koloděj v trenýrkách, nohy jako sloupy.

„Nazdar, Šíšo,“ řekne a zavadí o mě pohledem. „Pod’te dál, my furt eště slavíme, to je v pytli.“

Na židlích, na štokrletech, v křeslech, na kanapi a na lavici posedávají lidé. Na stole září demižon s vínem a shluk otevřených lahví. Odér hlásí – slivovice. Všude mísy salátů, salámy, okurky, řízky, chlebičky.

Paní domu sedí obkročmo na kuchyňském štokrleti a pije tuzemský rum. Je tlustá, má na černo obarvené vlasy do půli zad a živé oči.

„To jsou mý příbuzný,“ představuje nás Ema, „to je Lída, to je její muž, támhleto je Láďa se ségrou, to je Hanka s Martínkem, sousedi, tyhle dva neznám a tohle je Honza. Já vás ted’ musím opustit, jedu vyřídít ty léky, tak se tu zatím bavte!“

V koutě místnosti hraje na kytaru hubený blondák s knírkem. U nohou mu sedí macatá rusalka, objímá si velká kolena a přizvukuje. Napadá mě, jestli to na mě není nachystané. Součást terapeutického postupu. Jestli se vzápětí nezačneme zpovídat. Sypat si popel na hlavu.

„Posad’ se u nás,“ hučí koloděj.

Sedám.

„A nalej si.“

Nalévám si.

„Tak na zdraví,“ říkám.

Korpulentní paní mě dlouze študýruje. „Heled’tese,“ povídá, „já jsem přímá vosoba, nesmíte se na mě zlobit – já mám ve zvyku ptát se rovnou. Co vy jste zač?“

„Tříkrát rozvedenej, zaměstnání nemám, dělal jsem v knihovně, pak dlouho ve vodárně, pak jsem se dal na reklamu, s tím je konec,

co bude dál, nevim, čtyřicet už mi bylo a mám vyštudovanou konzervatoř, ale to mě rozhodně neuživí," povídám.

„Vy jste extrovert!“ volá. „Ó, to jsem ráda! Šíša furt chodila se samejma takovejma... Ježiš, vo tom bych neměla mluvit, ále co... Mužský, co se užírali a psali básničky, to váš případ neni, to je naprosto jasný! Nandejte si salát!“

Nandávám si.

„A přidejte si, jestli vám chutná! Hele, my jsme bláznivá rodina, na to nekoukejte, a budeme si tykat! Já jsem nějaká Lída, tak.“

Tichý koloděj mi dolévá slivovici. „Vomluv jí,“ říká a silně mu píská v nose. „Vona měla převčírem narozeniny.“

„Tak všechno nejlepší,“ říkám a přidávám si salát, „a z čehopak ho děláte, že je takovej...“

„Děláš, děláš!“

„Z čeho ho děláš, že je takovej...“

„Pikantní!“ křičí Lída. „Že je pikantní, vid'žejo? No, hošku zlatej, dávám do něj rokfór, a to hódně uleželej, makaróny, ty nakonec vidíš, trochu majonézy, aby se to spojilo, muž radši žervé, vid', a veškerou zeleninu z naší zahrádky! Chutná ti?“

„Moc.“

„Tak papej, nepapá každej jako ty. Mně se na tobě líbí, že se nežínyruješ. A řekni mi eště – je něco, co nevíš a chtěl bys vědět?“

„Nevim, kde roste mandragora.“

„Ta roste v povodí Lužnice, v deltě Úhlavy u Kosího potoka, načpak to potřebuješ znát?“

„Nepotřebuju, já to řek jen tak.“

„Chachá, ty seš dobrej! Řek to jen tak! Takže tě nic netrápí! Víš, proč piju rum? Protože je to jedinej alkohol, se kterým se blázni snášej. Já léčím blázný už třicet let, víš. My jsme doktorská rodina... A my si ted' zatancujeme!“ popadá kolohnáta v trenýrkách.

Ten se s ní chvilku točí, vyvlékne se, smrká do kapesníku a jde pro další demižón.

Tlustá paní zpívá píseň o tom, že je smutno žít bez miláčka. To probírá blondáka s knírkem. Bere kytaru a notuje: „Láska, to je nemoc zlá, každý na ni svůj lék má, poslechněte, jak jsem na to od lesa šel já-á-á...“

Načež do sebe zvrátí panáka, odloží kytaru a dá si hlavu do dlaní. Situaci zachraňují holky od sousedů. Zpívají cosi jako častušku. Obrhledí těžkýma očima na své nohy v pantoflích, prohlíží si ukoptěné zvířecí paznehty a ke každé písni se přidá nesmělým falešným mručením. Je neoholený, z nosu mu raší dlouhé, tuhé, nikdy nestříhané žíně. Když na něj přichází řada se zpěvem, řekne do země: „Už koníček pádí...“

Zpívám: „Je-li pak to pravda nebo ne, nebo ne, že plyne dudáček po vodě, po vodě. Jakkpak by to pravda nebylo, nebylo, modrooké děvče pra-vi-lo...“

Do místnosti vchází moje nová psychiatryně.

„Holka, ten je milej, toho ti chválím,“ křičí na ni Lída. „Konečně jsi potkala toho správnýho!“

„To ne, my se neznáme. Ale víš, co ti řeknu – to je ten bejvalej vod Blanky Závorkový!“

„Vod Blankýý!“ vyje paní a spíná ruce. „No tak to je úplně náš, to je vlastně z rodiny! To mě podrž! A proč vy jste se vlastně rozváděli?“ obrací se na mě.

„Chtěla rodinu, barák, zahradu, bazén, slepice, psy a kočky, všechno hned, a já si na to prostě připadal moc mladej,“ překrucuji to silně ve svůj prospěch.

„Vidiš – připadal si mladej! A dej si taky salát, seš hubená!“

„My už pojedem, eště si musíme něco vyřídít,“ říká Ema.

„No tak jo, ale jed'te vopatrně, je tam tmá,“ zvedá se paní a jde s námi do předsíně, z předsíně do chodby a z chodby mezi růžemi k brance.

„Já jsem tak ráda!“ volá, když nasedáme do audiny. „A Honziku, seš Pražák? Seš, vid', že seš z Prahy?“ volá do noci.

„Ze Žižkova, Lído!“ křičím z okýnka.

„To jsem ráda! Já se narodila v Hloubětíně, ale žiju celej život tadý, na Cibulcé! Hele, a víš, vodkud' je muj múž?“

„Né,“ hulákám do studené kotliny.

„Znojmó, někdy si tam uděláme vejlet... Jed'te opatrně a brzo zas přid'te! Papa, ahój!“

SJÍŽDÍME SERPENTINAMI DOLŮ BEZ MOTORU, ZA ÚPLNÉHO TICHÁ. Pod kopcem, když už jedeme krokem, nastartuje motor. Bělásek vystřelí a letí s námi po lesklém dláždění.

„Jak ses bavil?“ ptá se.

„Hodný lidi a dobrá slivovice, klidně bych tam eště zůstal.“

„To bys musel sám, já ráno vstávám do blázince.“

Jak to souvisí, napadá mě, ona mě někam veze?

„Chtěl by ses ted' vrátit k tomu, proč jsme se sešli?“ ptá se.

„A třeba i jo, jenže jak?“ říkám, a aniž to umím zastavit, přemáhá mě krátký vysokofrekvenční smích zakončený škytnutím.

„To je po strejčkovy slivovici normální, nejsi první. Tak třeba eště řekni nákej verš.“

Stojíme, máme červenou.

„Připadám si jak na svatbě v Káni, kde ze samýho glosování už nevím, kdo jsem a co tu dělám ani.“

Proberu kapsy, najdu tužku, zmuchlanou jízdenku, nasmolím roztřepaným písmem tři řádky. V Káni – glosování – dělám ani. Zlovyk zaznamenávat kdejakou píčovinu mě neopouští.

„Já jedu domů,“ říká. „Stavíš se na kafe nebo na čaj?“

„Pořádnej čaj s citrónem bych si dal,“ hlaholím Lídinyým hlasem.

ZASTAVUJEME V ULICI PLNÉ VYSOKÝCH TEMNÝCH DOMŮ, KOLMÉ NA SMÍCHOVSKÉ NÁBŘEŽÍ. Šlapeme po schodech do posledního patra jednoho z nich.

Jsme v bytě. Budiž. Pouští ryčnou španělskou hudbu, odchází do koupelny. Nejméně deset chlapů mlátí do kytar a ječí promaštěnými

hlasy. Jestli zdejší hudba je převážně vodorovná, tahle je ne svislá, ale přímo strmá.

„Dobrá muzika,“ volám.

„Líbí se ti?“

„Jo.“

„Někdy tě naučím tancovat flamenco,“ vykoukne zpoza dveří.

Propadám vteřinové nejistotě – nejsme svoji? Nežijeme spolu?

Maže se nočním krémem a říká: „Jedinej problém je, že se nemáš rád, tím pádem neumíš mít radost. Když tancuješ flamenco, tak jí nemusíš hledat, ta tam prostě je.“

„Jo, ale jindy,“ říkám obojetně.

„Jindy, dneska je mi blbě a potřebuju to vyležet. Udělám si zábal, tobě ten čaj a pudu spát.“

„Co ti je?“

„Chřipka.“

„Proč to neřekla, mohli jsme to vodložit.“

„Blázni se neptaj, jak je tobě, těm je blbě furt. Zavázal bys mi to?“

Dělám uzly na obkladu, který si omotala kolem prsou. Hladká, hebká záda. Přes obklad si rázně přetahuje tři tlustá trika. Španěláci tleskají a dupají jak pominutí.

„Tak já jedu,“ povídám. „Můžu se ti teda ozvat?“

„No, zavolej. Nebo jestli chceš, tak tu můžeš přespat.“

Teprve teď na mě doléhá, jaká je v tom bytě zima.

„Kamna nejdou,“ podotýká. „Budeme se muset hodně přikrejt.“

Snáší deky, přehozy. Skládá jich na sebe šest, sedm. Nahoru hází řídký háčkovaný přehoz růžové barvy. Lezeme pod to, zaléháme do skrz naskrz studené, provlhlé postele.

„Ták co s tebou je?“ povídá. „Myslím psychicky.“

„Vod jistý chvíle se motám na jednom místě a neumím z toho vyskočit, to je celý.“

„To děláme všichni... A není v tom náhodou přimíchaná taky nějaká ženská?“

„Ne.“

„Tak to pak záleží na tom, co očekáváš. Buď je to na systematický léčení, nebo si budeš muset pomoci sám, jenom potřebuješ popostrčit. Což by šlo i jednorázově chemicky, jestli je ti fakt blbě.“

Zjišťuji, že se líbáme. Že se jí hrabu pod tím obkladem. Že jí při tom lížu drsná podpaží. Jak k tomu došlo, nevím.

„Ale na léčení to nevidím,“ říká její hlas.

PÁR TÝDNŮ V TOM POKRAČUJEME. Pijeme utrejch, vyprávíme si historky (její jsou čím dál příšernější, protože z praxe) a pokaždé jen tak mimochodem zabrousíme k otázce, co se mnou.

„Já se hrozně nerad zpovídám,“ říkám.

„Jinak se nikam nedostanem.“

„A kam se dostanem, když se ti vybleju?“

„Tvůj problém je v tom, abys to dokázal. A kromě toho, abych byla upřímná, se radši zabývám tebou, než abych musela myslet na sebe.“

A tak jí vykládám o sobě.

„No a co tvý vztahy teda, furt se tomu vyhejbáš,“ vrací mě k tématu. „Co ty tvý ženský?“

„No jó,“ povídám. „Potvory, darebačky. Krákory nevychechtaný, počmáraný. Hned věděj, hned zas ne. Uperlit se pro ně k smrti, i to je jim málo! Důkazy, sliby! Hned tohle, hned tamto! Chlapi na tom ostatně nejsou ve svym ranku vo nic líp. Ženská se aspoň soustředí na konkrétní objekt, kdežto hysterickéj chlap má snahu obtěžovat pokud možno rovnou celej národ.“

„To se tě ňák týká?“

„Ne, já spíš x-krát za den hryžu skříň v předsíni hrůzou, že na chodbě někdo je, že mluví. Že možná vzápětí zazvoní. Jsem turista i ve vlastním bytě. Kolikrát trnu – má smysl tahle minuta? Není moc dlouhá? Krátká? Dělam něco?“

„Píšeš.“

„Dávno ne.“

Něco vykládá. Nevnímám co, protože mě zaměstnávají ty její zor-nice. Provrtávají se mi až do kostní dřeně. Říká něco v tom smyslu, že psaní je prima terapie – třeba zrovna Kafka.

„Ó ježiš,“ bráním se, „toho vynechme.“

„Proč?“

„Je to prázdná modla, von byl výjimečnej spíš tím, že jako úředník úrazový pojišťovny soustavně pomáhal obyčejnejm dělníkům, pro který nikdo z jeho nadřízenejch nehnul prstem.“

Oči jí tvrdnou. Vida – je nerada kárána. Kdoví proč z toho mám radost.

„Ale taky se na něm dá doložit,“ lámu hrot předchozímu, „že od určitýho prahu zvýšený senzitivity vejš se ta senzitivita navenek nemůže projevit jinak než jako naprostej formální chlad.“

„Vo tom mi něco vykládej,“ říká. „Co vztahy?“

„Jsou chvíle, kdy jsem šťastná, stejně jako existují chvíle, kdy jsem trochu nešťastná. Na jevišti jsem spíše šašek, publikum to ode mne vezme. Jsem taková i ve skutečnosti. Nedokázala bych být jiná.“

„Co to meleš?“

„To tvrdí Heidi Janků v časáku vlevo za tvou hlavou.“

Ověřuje pravdivost výroku.

„Co teda ty tvý ženský?“

„Kdybys včas vodošel a dal mi měsíc, abych měla čas přemejšlet, mohlo to bejt celý jinak, řekne jedna. Kdybys hned nevodcházel a trochu mi s tím všim pomoh, tak jsem s tebou zůstala, tvrdí druhá. Kdybys aspoň řek, co chceš, jenže ty furt mlčíš, kdo se v tobě má vyznat, řekne další.“

„To dost zjednodušuješ.“

„Moje vlastnost.“

„Jenže ty to děláš tak, aby to jednoznačně vyznělo ve tvuj prospěch.“

CELÁ MOJE ÚVALSKÁ TETA. Ta jako mladá předhodila rodině k po-souzení jednou za kvartál muže, který ji okouzлил. Vybírala si samé

žvanivé sedmilháře, slovní ekvilibristy, extrovertní kvákaly. Vzápětí je právě za to začala plísnit. Pamatuji si to z dětství. Všichni seděli a naslouchali kouskům nového strejdy, chlapi se řehtali, dámy chcaly olej, tetin šamstr se hřál na výsluní. A když byla zábava v nejlepším, teta povídá: „Kájo, to tak nebylo! Jakej Balaton, když jsme letos nikde nebyli? A měl jsi ischias, taks nemoh tancovat! Nevymějšlej si laskavě!“

TAK DÁL, PTÁ SE – CO TVOJE MÁMA?

„Nevýrazná hodná ženská. Když mi bylo osmnáct, míchala v kuchyni salát a něco mi vyčítala. Nejspíš to, že v zimě v létě chodim ve vojenskejch půllitrech a v černym kabátě, co jsem si přešil z mantlu po stokilový českobratrský farářce, na hlavě jsem nosil bábovku co nejvíc rozcuhanějch vlasů a k tomu bílej ksicht. Robert Smith zahajoval kariéru a nade mnou se tím pádem v jednom kuse houkala dvojka z chování. Až budeš mít děti, tak to pochopíš, říkala a míchala ten salát. Co jako pochopim? ptal jsem se sarkasticky, Robert mě zavazoval. Co to je, mít děti! Co jako, já na to. A matka zničehonic prohodila mísu zavřenym oknem ve čtvrtym patře ven, sklo bylo až v pokoji.“

„To měla dělat častěj.“

„Možná.“

„Je živá?“

„Ne, ale zdaj se mi vo ní sny.“

„V jakym smyslu?“

„Ležim ve svým pokoji, je mi tak sedum, vedle se bavěj dospělý, smějou se, krměj se jednohubkama. Pak někdo vezme za kliku a do místnosti, kde ležim, vstupuje máma, jde k mojí posteli a šeptá: Já se podívám, jestli kluk spí. Říká to divnym hrčivym hlasem, jako by v ní hrálo rádio nebo co. Stojí nad postelí. Vidim, že se celá drobounce mechanicky chvěje. Že v ní bzučej náký elektrosoučástky. Sklání se ke mně, chce mi dát pus. A já vidim, že matka je elektrická.“

„Hm,“ říká a zase má oči jako moje teta. „Tak to teda jo.“

Dáváme si další rundu. Obsluhuje nás stále tentýž pingl s navěky povytaženým sardonickým obočím od toho, co musí každý den vidět a vyslechnout. Vypadá jako zkamenělý výkřik.

ONA TA TETA VLASTNĚ NEBYLA TETA, ALE PRATETA. V době, kdy jsem seděl s Emou u vína, byla už pár let po smrti.

Před lety jsem šel Vodičkovou na Karlák a nějak jsem si potřeboval dát štok, tak jsem se stavil U Itala a ke štoku si dal pohár. Sedl jsem si a zjistil, že mě od okna upřeně pozoruje jako pravítka vzpřímená stará paní. Seděla u stolku a před sebou měla sklenici s ovocem a se šlehajdou. Oslnivě bílé vlasy, neuhýbající étericky modré oči.

„Ty jsi Beneš, vid,“ povídá.

„Jak to víte?“ užasl jsem.

„Pojd' si sednout sem, ať nemusím křičet. No jak to vim, koukáš jako všichni Benešové, jako tvuj táta a jako Zdeněk a jako Pavel a jako všichni – jako byste zrovna spadli z višně. Ty nevíš, kdo jsem, vid’?“

„Ne.“

„Já jsem tvoje prateta Benešová z Úval, nedávno jsme na tebe vzpomínaly se Sylvou.“

„Jo?“

„Ty nevíš, kdo je Sylva, to já už vidim – úplně mimo. Vzpomínaly jsme, jak tě jako tříletýho zavedla u nás do kukuřičnýho pole a nechala tě tam, já jí za to vynadala a šly jsme tě hledat, nemohly jsme tě najít, až tě odpoledne objevil soused. Ležels v oranici a spal jsi. Tvý mámě jsme to, chá, radši neřekly. To byla psina, pamatuješ? Nepamatuješ, jak vidim. A co ty, pořád v tý vodárně? Neměl bys už, poslyš, dělat něco solidnějšího?“

Nemohl jsem z ní spustit zrak. Příbuzní z téhle strany měli všichni tyhle průsvitné, podezíravé utkvívavé panenky. Postupně se mi vybavovalo, co jsem o pratetě kdy slyšel. Že se až do pětačtyřiceti

denně myla na dvorku do pasu nahá, protože byla sportovkyně. Že trvala na tom, že bude mého šestnáctiletého otce vlastnoručně mýt ve vaně, když se k nim těsně po válce nastěhoval. Jak mu každý den drhla žínkou ohanbí, aby si osvojl správné zdravotní návyky. Jak se kvůli ní málem zastřelil policejní strážmistr v Humpolci. Jak kvůli ní lesní inženýr opustil ženu a čtyři děti.

Do cukrárny se všourala suchá babka s kokrhelem ve tvaru husitské přilby na hlavě, řekla pratetě zdravíčko a přisedla si.

„Tak já už tady mám přítelkyni. Tak se měj hezky a jsem ráda, že jsem tě eště potkala. A vem toho svýho tátu a přijed' k nám někdy, ty nepřijedeš, to já už vidim.“

„Někdy třeba jo. Nashle, teto!“

„Spíš sbohem, mně bylo v březnu osumaosumdesát, jsem narozená o pět dní dřív než ty, až na to, že jsem jinej ročník,“ řekla a pleskla mě přes hřbet volně visící ruky.

„Vy si, teto, pamatujete, kdy jsem se narodil?“

„Pětadvacátýho v půl šestý ráno, rodil tě doktor Barvíř, velkej fešák, něco jako Karel Höger zamlada.“

„Aha.“

„A pozdravuj mi Norberta! Ten u nás nebyl od listopadu osmdesát pět. Doufám, že už jí maso. Tenkrát chtěl jenom kapustu s bramborem, ale zato vypil šest becherovek. Automobil musel nechat u nás, vlak si nechal ujet a nakonec spal tajně v hotelu u nádraží, nevím proč, u nás má každej dveře otevřený.“

Za rok umřela a já se nikdy nedozvěděl, kdo byl Norbert, který v roce 85 nejedl maso.

JEDENKRÁT TO SE SVAŘÁKY PŘEŽENEME. Šněrujeme cik cak chodníkem. Smíchov je pokryt jinovatkou. Ve vzduchu je cítit sníh. Po jisté době si všimnu, že jsem sám. Vracím se, hledám ji.

Leží za druhým rohem na zemi a zajíkávě pláče: „Život je strašnej... Nech mě tady a běž, to nejde... Já už nechci.“

„Vstávej, je kosa.“

„To se nedá vydržet... Víš, jak um-umřela moje matka? Pod-řezala si žíly ve svý gar-sonce, pak jela sem do smíchovskýho bytu, zastříkala to tu krví tátovi, hlavně kni-hy a je-ho vob-razy. Táta byl malíř, ty vob-razy jsou vod něj.“

„Který?“

„Všecky, co máme doma na stě-nách. Co jsem říkala?“

„Vo mámě.“

„Máma to tam za-krvácela, pak si krvácení zastavila, byla doktor-ka, sedla do auta a jela na chalupu. Tam postříkala kuchyň, obejvák, zbytek vobrazů a umřela.“

Zvedám ji. Visí jako pytel. Zkouším, jestli bude stát. Okamžitě se kácí. Odmítá mít se svým tělem cokoliv společného. Vybabuje se mi osvědčený lidový recept. Dávám jí facku.

„Jo,“ povídá bez přechodu. „Díky, už je to dobrý.“

Sedíme u ní, v studeném bytě pod střechou, a srkáme vařící čaj s rumem. Mlčí a po tváři jí putují slzy.

Všude po stěnách jsou obrazy. Akryl, řekl bych. Převládá hnědá, tmavě rudá. Nemám odvahu se ptát, jestli byly takové už předtím, než se máma zabila.

Bože, říkám si. Ta ženská zrovna volá po tom, aby s ní někdo zůstal a staral se o ni, a já neumím nic lepšího, než jí dvakrát týdně vyprášit ondaturu. A ještě špatně. To jsem taková kurva necitelná, nebo mě rozum správně varuje? Pozor, nekompatibilní! Nebezpečí další devastace?

„To ti nepovím,“ říká. „Mám v hlavě matějskou, to je pravda. Ale tvuj problém je spíš v tom, že jdeš furt a ve všem sám proti sobě.“

„To tak má bejt, ne?“

„Nemá. Aspoň se snaž vodpojit tu zasranou sebekontrolu.“

„Tim ti nijak nepomůžu.“

„Tim pomůžeš sobě. Když nepomůžeš sobě, jinýmu taky ne, pod ke mně.“

Její duše je nevyzpytatelně pošramocená. A tělo do nebe volající, zadek jak vrata, štíhlý pas, pořádné kozy. Jdu k ní.

Objímám ji. Pokouším se odpojit sebekontrolu. Rozum se vznášá nad vodami a tělo sebou plácá jako treska. Knot mi kloudně nestojí, motor nechce naskočit. Jen prská a doutná. A když náhodou zabere a vše je, jak má být, stejně vidím, že mě nevnímá. Že si to skrze mě vyřizuje s nějakým přeludem.

VE SNU SE BRODÍM BOS PODMÁČENOU LUČINOU. Tráva je čím dál neprostupnější. Prodírám se metlicemi, kostřavami, sotva vytahuji nohy. Náhle je přede mnou jezírko, uprostřed travnatý ostrov. Lezu do vody, brodím se k němu. Bořím se do zpuchřelých prken či čeho, vážnu v bahnitých srágorách. Tu a tam si rozříznu chodidlo o hřebík. Vyškrábu se na drn, rozhlížím se. Kolem dokola jsou těsně pod hladinou naskládány dřevěné rakve, jedna vedle druhé. Z těch, které jsem prošlápl, se valí hutné kalné svinstvo připomínající rozmáčkané sardinky.

„Ááá-ááá-háá!“ zaječí něčí hlas.

Jsem v ledovém bytě na Smíchově, kousek od nábřeží. Pod třemi dekami a propocenou peřinou. Které se Ema chytá, chňapá kolem sebe. Je jasné, že někam padá. Hladím jí mokré čelo.

„Jo,“ oznamuje věcným tónem. „To je dobrý, promiň.“

„Kams letěla?“

„Nevim,“ říká a kulí se ke mně.

Naše těla se třeskem spojí. Bez ohledu na nás. Jako když blesk vjede do lípy. Ani u toho vlastně nejsme. Jenom dva živočichové, kteří si v krátkosti vyřídí dědičný spor. Usínáme slepeni potem.

Další sen je pouhá rekapitulace. Rozdáváme si to znovu, tentokrát je to však nepohodlné. Cosi překáží. S úlekem vidím, že se mezi námi nachází jakési srstnaté, ušaté, hrubě neklidné dítě, jež usilovně pigluju. Vyzaruje z něj zlo. Ema ho vši silou přidržuje na břiše a dívá se mi přes zježené temeno do očí.

Budíme se pozdě. Ema utíká prázdným bytem, myje si krk, maluje oči. Jede do blázince. Ahoj a brnkni mi, volá. Zírám mezerou v závěsu na protější střechu. Z řady komínů stoupá kolmo k nebi dým. Čistím si zuby jejím kartáčkem.

Scházím domem. Zpod dveří vzlíná kyselý pach instantní kávy, psinky, sava, smažící se cibulky. Počítám schody. Je jich 192. Plus tři, které vedou od hlavních dveří na sněhem pokrytý, popelem posypaný chodník.

„JEDU NA CHALUPU NAKRMIT KOČKY,“ POVÍDÁ NAZÍTRÍ, „NEJEL BYS SE MNOU?“

„Ale jo, rád.“

Sedáme do audiny.

V olejovité vltavské vodě se zrcadlí bílé srázy. Na lom za Zbraslaví se sype hustý vířivý sníh. Svištíme po čerstvém okrem natřeném mostě ve Štěchovicích. Zahybáme nahoru do kopců. Do domkovitého kraje kolem Netvořic, do evangelické pahorkatiny poseté strupy kravínů, vesnic a hřbitovů. Světlo stojí v údolích jako ztuhlá polívka za oknem. Zastavujeme u baráku vedle Sázavy, u chalupy po tátovi. Táta jí umřel letos. Bez ustání o něm mluví. Neříká táta byl, říká táta je.

Kráčíme k podsaditému zděnému stavení, nad nímž se zvedá kopec pokrytý strohým smrkovým lesem.

Cpu do kamen noviny, štípu třísky. Ona mezitím rachotí ve sklepe. Vynořuje se se štíhlou láhví z temně hnědého skla, připomínající handgranát.

„Domáci meruňkovice,“ říká udýchaně. „Tu dostal táta k narozeninám.“

Místností se rozletí rychlá vůně.

Po kočkách ani vidu. Sypeme žrádlo do misek a rozmístujeme je kolem baráku. Meruňkovice má břink. Závěje za oknem se propadají do hlubší a hlubší modři.

Po nějaké době vycházím zadním vchodem vypustit měchýř. Za stavením je dvorek, za dvorkem plot, o plot se opírá zamračený vrak

Tatry 111. Za ním se zvedá pozvolná zasněžená pláň. Procházka neuškodí. Mířím k lesu. Sníh chrupe. V polovině cesty se ohlédnu. Vidím, že za mnou tápe kocourek. Na světlé držtiče má tmavou skvrnu. Vyhlíží jako Fred Flok, lupič-džentlmen. Chci ho pohladit, odbíhá však. V půli svahu vypouštím čúrek. To ho zajímá. Málem mi do něj skočí. „Běž, troubo,“ odháním ho.

Vracím se. Sleduji, jak mi z plic vystřeluje sloup páry k Orionu. Kocour se drží za mnou. Kus od dveří se odpojuje a mizí.

„To je Kokeš, to jsem ráda, že žije,“ říká Ema. „Voni pomalu divočeť vod tý doby, co táta... Jsou to jeho kočky, čekaj na něho.“

SEDÍME, UPÍJÍME DESTILÁT, LÁDUJEME KAMNA UHLÍM, LISTUJEME VE STARÝCH ČASOPISECH.

„Píšou,“ povídá Ema, „že před sedumdesáti tisíci lety lidstvo skoro vyhynulo, drastický změny magnetickejch pólů či co. A těch pár, co to přežilo, pak muselo znova vod nuly vyšukat celej tenhleten bordel. Takže na tý tvójí teorii, že je na světě tak deset základních typů, něco je.“

Dolévám meruňku. Narážím na křížovku, беру tužku, luštím. Tajenka zní: *Žena – démon posedlý člověkem*. Ivan Wernisch.

„Chlapi vydíraj stejně jako ženský, nemysli si,“ hučí Ema. „Ne-li hůř – stačí se rozhlídnout, kdo se vo koho stará.“

Napadá mě, že bych mohl skočit ještě pro láhev.

„Vem rovnou dvě,“ říká v téže sekundě.

Ve sklepě mě dostihne její hlas: „Ale ne z tý horní police, ty jsou tátovy!“

Vracím láhve do horní police. Pakárna, říkám si. Hotovej pavilón duchů.

„Pakárna to je, ale já to dodržuju,“ volá nahoře.

„Jak je možný, že znáš v reálnym čase mý myšlenky?“ křičím.

„Praxe z blázince! Musíš vědět předem, kdo si chce hodit mašli a kdo ti chce rozflákat hlavu židlí! Ani jedno z toho neni tvůj případ!“

Das skučí v komíně.

Probírám se starou německou knihou. Narážím na rytinu Behemotha – zhuštěného megazvířete, kombinaci superslona a tanku s lidskýma ušima. Z tlamy mu ční rovně vpřed kly. Je v stavu kdekoho napíchnout, ale jak žere, to bych vidět nechtěl. Z oblačné lóže naň znechuceně hledí vousatý stařec. Má obyčejnou tužkou přikresleny kapitální parohy. Úspornými, avšak pevnými tahy.

„Nevadí ti, že mlčím?“ ptám se.

„Nevadí, táta toho taky moc nenamluví, má ve zvyku pořád něco dělat. Sedí a furt něco čte, kreslí, vyrábí.“

„Když budeš takhle pokračovat, tak z toho zcvokneš, víš to?“

„Vim. Pod', prosim, ke mně.“

Leháme si do postele. Balancuji v kráteru rozvrzané pelesti, hladím cizí tělo. Zase se nedokážu soustředit. Myslím na jejího tátu. Na tu její matku. To se mohlo stát kdy? Letos, loni?

Tahá mě zoufale za fimfál. Chce se do toho dát. Nedaří se. Nejde to. Zasraná sebekontrola.

„Ty ani na chvíli neumíš přestat myslet na to, co děláš,“ říká věcným tónem. „To pak není divu, že z toho máš v tý řepě guláš.“

„A co ty?“ namítám.

„Vo mě nejde, já jsem v tomhle smyslu v prdeli uplně.“

„ROZUM DOKÁŽE SÁM SEBE TEJRAT TAK, ŽE ČLOVĚK MÁLEM VYLETÍ Z KŮŽE,“ ŘEKLA TEN VEČER.

„Stran psychickejch strašáků nezbejvá než doufat, že to vypadá tak děsivě proto, že našinec vidí jen úzkej výsek, v rámci kterýho eště sám sobě svinsky zatápí,“ řekla těž.

„Sám je jenom ten, komu někdo chybí. Mně nikdo nechybí, takže nejsem sama,“ řekla rovněž.

„Líp žít s někym, kdo tě nikdy nepřekvapí, než s někym, kdo tě překvapuje každě den,“ řekla taktěž.

V NOCI SE JDU POPAMĚTI VYMOČIT DO SMALTOVANÉ VÝLEVKY VE ZDI NA CHODBĚ. Opláchnout obličej, vykloktat. Šátrám podél zdi. Stojím bos na ledových dlaždicích v neznámém prostoru, chčiju do tmy a opírám se čelem o zed'.

Vidím, že jsem tu k ničemu. Víc pro ni neudělám, ona pro mě taky ne. Příliš se lišíme. Osudy mají tendenci vázat se, vytvářet sloučeniny. Táhne je to k sobě jako morčata. Přejde však moment, kdy je třeba říct zůstaň, nebo padej. Čili to budu muset ustříhnout.

Vracím se do vyhráté postele.

„To já vim taky, že to takhle dál nepude,“ zadrmlí.

Poslouchám, jak pohekává. Leká se něčeho ve snu. Hladím ji po čele. Ta mi má co vyčítat, že neumím vypnout radar.

PÁTÁ KNIHA

POŘÁD JEŠTĚ NEJSEM DOCELA BEZ PROSTŘEDKŮ. Mám několik krámů, které se, doufám, dají zpeněžit. Stará plátna třeba. Na jednom zakaboněný Turek v turbanu, pokušující z předlouhé dýmky. Prvních pět let života mě s ním strašili – když budu lhát, muslim otevře oči a pohlédne na mě. Zatím se mu to nepodařilo. Nicméně ho pryč nedám.

Beru další – moře dorážející na skalnatý břeh, nic víc. Namaloval ho Marijan Trepše, v Chorvatsku slavný umělec. Co s ním tady.

Muž v galerii říká, že to zkusí. Lepí cenovku. Nikdo ho nechce za dvacet, za patnáct, za osm, ba ani za pět litrů. Vnitrozemský národ nevyhledává maríny. Ke všemu v těžkém sádrovém rámu.

Vezu ho domů, opírám o zeď. Co s ním. Oživit. Vystřihnu z černého papíru hadovitě se zužující krk s malinkou hlavou, pak ještě extra takový jakoby hřbetní hrb. Obojí lepím za zpěněný hřeben jedné vzdálenější vlny. Ano – padesát metrů od břehu se vynořil zástupce jurské fauny a majestátně pluje po deštěm bičované hladině. Vracím Trepšeho nad postel.

ATTILA JE SÁDLEM OBROSTLÝ DVACETILETÝ VALIBUK, KTERÝ SI S NIČÍM NEDĚLÁ HLAVU. Tlusté vlasaté dítě. Umí žít z ruky do huby líp než kdo jiný. Má vztah k přenosným hodnotám. Koupí, prodá.

Sedí u mě, popíjí a stěžuje si: „Já na sebe nekoukám, ani když se holím, poněvač když vidím tu svojí prasečí držku, tak bych brečel.“

Cpe se bůčkem, který si přinesl v papíru.

„Podivej se na mě, jak vypadám, ty máš aspoň ty ženský, co tě tejraj, a já? Mě nemá nikdo rád! A já nikoho taky ne. Někdy v noci vstanu, du do lednice a žeru samotný husí sádlo jen tak, prstem ze sklenice. Koupil jsem si domácí posilovnu, ale seru na ní. Nejmníh

rok jsem se nekouk do zrcadla, věříš? Češu se z paměti, u holiče čumím do země!“

„Chceš k tomu křen?“ ptám se.

„Jasně že chci. A neměl bys vokurku, zeličko, feferonku?“

Rozhlíží se. Hodnotí předměty. Věž, foťák, koberec. Logicky mu padne zrak i na mořský výjev vylepšený mou lochneskou. Stoupá pod obraz, olizuje si prsty a dlouho na něj zírání.

„To je brontosaurus, jo?“

„Ten nežil v moři, trubko.“

„Voriginál Burian, jo?“

„Houby, nákej Jugoš.“

„Kolik?“

„Neni na prodej.“

„Vosum?“

„Ne.“

„Deset.“

„Ne.“

„Dvanáct! To je zvěřina, tý! Dobrý – patnáct!“

„Fakt ne, ani za dvacet.“

„Máš je mít!“

„Říkám, že ne.“

„Co se děje?“ nechce věřit, „co blbneš?“

Můžu z něj vyždímat klidně třicet. Nevím, kam s penězi. Můžu koupit laptop, fešnou bundu, zajet za Zdeňkem do Vídně. Nevím, co blbnu. Zničehonic je mi obrazu líto.

„Dědictví,“ říkám, „chápeš.“

„To beru! Bolí mě to, ale oukej! Uzavírám to! Jestli potřebuješ lovíčky, pod' makat do Nusle, roh Ctiradovy. Fachám tam čtvrt roku a je to faso zvěřina, prdel a k tomu rejže.“

„Co to je?“

„Zastavárna, no.“

„V tom se prd vyznám.“

„A co myslíš, že já?“ vyjede mu hlas o oktávu. „Copak jsem nákej světskej nebo co? Jsem umělec – copak se tím užívím? Mi visej dva vobrazy u Guggenheimky v New Yorku.“

Říkává to. Kdoví. Je to tak absurdní, že to může být pravda.

A TAK SE JEDU PODÍVAT DO NUSLE. Otevírám prosklené dveře. U pultu pár týpků, které by sem slušný režisér nedal, protože jsou až urážlivě přesní.

Nezdrav, nesměj se, ničemu se nediv, žádný jména.

„Je tu Attila?“ ptám se.

„Ten je na střeše,“ říká jedna ta svině.

Smějí se.

„Ale neni vyloučený, že sleze, seš jeho parták? Čekej, von přijde.“

Konám okružní cestu místností. Prohlížím rádia, přehrávače, telky, čínské nože, satelity, cajky, hordy mobilů.

„Hele,“ vyzývá mě zkažený hezoun v kozince. „Skoč nám pro čívasku!“

„Já?“ ptám se.

„Kup flašku a máš kilo vod cesty, je to za rohem.“

„Skoč si tam sám,“ říkám nepřírozeně vysokým hlasem.

„Nemůžu, mám zlatý koule.“

Zasvěceně se smějí.

„Pětikilo?“ zvyšuje nabídku.

Krčím rameny.

„Ty vole, ten je drahej. Tak klábršť! Doval čívas – je tvuj.“

„Ber to, za minutu seš tady,“ přidává se další a strká mi tisícovku.

Mlčím.

„Tak dva? To za to stojí, ne?“ přisadí si třetí.

Vrtím hlavou jako záškolák.

„Búra?“ táže se první a lepí na sklo fialovou bankocetli. „Doval čívas, zbytek je tvuj, co povíš?“

„Nic.“

„Tak vypadni.“

Beru to pěšky Havlíčkovými sady. Máš, co zasloužíš, trole, říkám si, pětilitr v tvý situaci. Klidně to mohlo vyjít. Vítr šelestí v korunách dubů. Pěšiny jsou posázeny psími výtlachy. Jak se jim vyhýbám, všímám si, že mi co nevidět odejde levá bota. Kůže se chystá prasknout.

„To je, co? Ty vole!“ říká Pavlíkův hlas. „Che! Kde vzít na novou?“

Nevím, jestli se náhodou nedostávám do další fáze. Která klidně může skončit klepačkou v koutě léčebny. Pavlíkův tón byl zřetelný, ostrý a zněl z bezprostřední blízkosti. Přitom stoupám vylidněnou Grébovkou sám a sám.

MÍŘÍM NA VARHANNÍ KONCERT KE SVATÉMU JAKUBOVI. Mám potřebu slyšet jakékoliv hučení. Jméno skladatele je mi lhostejné.

Ve Štupartské potkávám děvče z bytu, z něhož vyskočil Šutek. Rodačku z Mariánek, fotr – realitka, matka poslankyně, brácha hasič. Muchlám lístek v kapse a jdeme si sednout k Milosrdným.

„To byl tvuj známej?“ ptá se bez průtahů.

„Dávnej kamarád, proč?“

„Žes tak vypálil, neřeks ani bé a byls v tahu. A dobřes udělal, pak teprv nastal šrumec – policajti, sousedi. Doráželi jak pomínutý. A z nás nikdo neřek ani slovo, byli jsme uplně mražený.“

Sleduji oknem, jak se dva chlapi snaží procpat starou pračku na zadní sedadlo auta. Pokaždé jim přebývá tak pět centimetrů.

„Tak něco řekni,“ vybízí mě.

„Ve vídeňský opeře hrajou Schumanna, koncert vrcholí, žestě blejskaj, dirigent má amok, smyčce píchaj do vzduchu, když vzadu vstane takovej menší chlápek s trianglem a...“

„Co to vykládáš?“

„Vtip.“

„Já nejsem kráva.“

„To netvrdim.“

„Já se jenom ráda bavim bez voklik. Navíc jsem měla muže, co to taky zamáz. Von to teda nebyl muž, byl to muj chlap. Chlastal, rád se

toulal, ale jinak spolehlivej. Byla jsem s nim šest let. Jednou přijdu domu, na stole papír: PROMIŇ, UŽ NEMŮŽU, VŠECHNO SI NECH A MĚJ SE! Fajn, povidám, zas mu přeskočilo, počkám. Po měsíci zvonek – jeho ségra. Řve, že ho našli. Visel na půdě ve Varech, ta půda byla v baráku rodičů nějaký holky, do který byl celejch těch šest let zamilovanej.“

„Na to nejde nic říct.“

„To říkáte všichni. Dějou se horší věci, nedávno u nás v Mariánkách bouřka vyvrátila pár stromů, brácha byl jako hasič u toho. Pod jedním našli rozmačkanýho kluka, kterému to strhlo vobličej. Volali k němu doktorku vod nás z baráku. Mrkla na něj, podepsala papír a šla vařit večeři pro syna. Syn nikde, tak napsala: Máš to v troubě, a šla spát. A až ráno si vzpomněla, že ten rozmačkanej měl na sobě svetr, co pletla synovi babička. Tak si eště sama zavolala sanitku a ta jí vodvezla do pakárny.“

„Hm.“

„Ale to jsem vodbočila. Ten muj chlap – já vo tom nejdřív nemohla ani pípnout, a dneska to vyprávím cizím lidem. Třeba tobě. A taky spim s každym, kdo se mi připlete do cesty, a je mi to totálně jedno.“

„Se mnou to nepude, ani kdybys chtěla.“

„Proč by?“

„Mám takový vobdobí.“

„To jsem eště neslyšela.“

„Bud' ráda.“

„Nebaví tě to?“

Pingl nám s bouchnutím přihrává na ubrus dva fernety. Dělá to tak vždy. Když si host dá pivo, nosí dál pivo, když si k němu přiojedná štok, nosí bez ptaní pivo a štok.

„Víš, komu je podobnej?“ zkouším odvést řeč.

„Depardieu. Čim to teda je?“

„Nedostatek motivace.“

„To je, když se ti nelíbim?“

Má oči, co už něco viděly, na hlavě tmavý drn a nos jako kliku od blázince, nadvakrát zvědavě prohnutý analytický frňák.

„Jo, vo to nic.“

„V čem je teda chyba?“

„Nejde to spojit.“

„To mě zajímá.“

„Kašli na to, ušetříš si zklamání.“

„Třeba zrovna to potřebuju – zklamání.“

JEJÍ BYT JE HOTOVÝ BLEŠÍ BAZAR. Intarzované sekretáře, dózy plné sešmodrchaných krámů, modré i rubínové broušené sklenice, misky, vázy, karafy. Armády cajků, sošek. Hinduistických božstev. Plastových pejsků. Šutrů. Vlhkem zvlhčených knih. Láhví s ostře zelenou tekutinou. Zkamenělých rohlíků. Vyschlých jogurtů. V rohu vytlučená televize. Přemýšlím, jestli jsem kdy znal nějakou, co měla doma uklizeno.

„Tak jo,“ říká a shazuje šaty. Figuru má jako majolenka. Jako porcelánová panna. Z centra jejího těla křičí neholený hejkal. Pěšinka chlupů vede po bříše až k pupku.

Rozvazuji boty, rozepínám gatě, stahuju košili, jedno triko, druhé, třetí. Prohlížíme si jeden druhého jako řezníci, co kupují tele. Stojí s pokrčenou nožkou a nepokrytě mě pozoruje.

„Fakt ti nestojí,“ utrousí.

„Aspoň vidíš, že nelžu.“

„Každopádně zastrč panděro, vypadáš jak muj fotr.“

„A taky se tak cejtim.“

Uchechtne se.

„Pupkáči,“ řekne.

Jdu k ní. Pomalounku přede mnou couvá ke zdi, málem srazí stojací lampu, opírá se o zeď. Sune se podél zaprášené tapety do kouta. Jak couvá, ocitám se v její pachové zóně.

„Áá, pěkně voníš.“

„Fráze.“

Je v koutě. Nedá se svítit. Něco udělat musím. Kousnu ji do ramene.

Vyloudí na tváři malý úsměv. S koutky staženými dolů. Pod tím nadvakrát prohnutým nosem. A ten úsměv mi podrazí nohy. Obejde mě komplexní zhoupnutí, kratinká zástava bytí. Něco se ve mně hne. Zapne, ožije.

Pátrá mi zblízka fialovými zornicemi v očích: „A nebojíš se mě? Já fakt spim každou chvíli s někým jiným. Chceš gumu?“

„Ne.“

„Proč ne?“

„Bylo by to neosobní.“

„A proč to má bejt vosobní?“

Beru ji v podpaží, zvedám. Je těžká i lehká zároveň.

LEŽÍM NAPŘÍČ LETIŠTĚM. Napůl přikrytý, napůl vystavený proudem chladného vzduchu proudícímu otevřeným oknem. Žáda mě pálí, jako bych se škrábl o hřebík. Před očima mám hubené lýtko. Struhadlo předevcírem oholených chloupků. Ťuknu do něj jazykem. Ihned na něm vyvstane husí kůže.

„Mluv pravdu,“ ozve se pod peřinou. „Tos kecal, abys mě sbalil?“

„Nekecal,“ říkám a neubráním se záškubu čiré animální radosti. Zároveň se mi kdovíproč vybaví případ řidiče, co uvázal autolano ke kandelábru, druhý konec na krk a prudce vyrazil vpřed. Tělo našli na místě řidiče, hlavu několik desítek metrů od auta. Stalo se na Liberecku. Někde jsem to četl.

„Kecáš,“ říká hlas. „Ale snídani ti za tu lež udělám, chceš naměkko, nebo volský?“

„Volský.“

Zpod obrovské peřiny se vysune malinká rozčuchaná hlavička. Na krku má černou šmouhu, na rameni drápanec a křížem přes něj něco jako krém na boty. Taky na bradě má flek. Oba jsme, koukám, poseti modřinami.

„Tak ale až za chvíli, jo?“ povídá.

„Vod čeho seš tak zaviksovaná?“

„Vod skříně. Von se tam hafo let neutíral prach.“

„Tys byla na skříní?“

„Ty taky.“

„A co jsme tam dělali?“

„Co asi.“

„Proč na skříní?“

„Tys to chtěl.“

„Já?“

„Mimo jiný. Taky na stole a ve vokně. Z vokna jsme málem vypadli, to nevíš?“

Prohlížím si skříň. Pochmurná měšťanská almara z časů, kdy nebyl důvod šetřit místem ani materiálem. Tyčí se neúčelně vprostřed místnosti. Nepřístupná hladce lakovaná věž.

„Jak jsme tam vylezli, nevím,“ zívá. „Já bych si dala ještě půl hodinky.“

Hlava mizí a místo ní se zpod peřiny vysune drobná zadnice. Chvíli ji žmoulám a štípu. V hloubi duchny se chichotá temný hlas. Cítím, jak jí zrychluje tep. Můj se přidává. Turbína jiskří, karburátor prská, mašina je v provozu. Ponorka se zvedá ode dna. Stoupá. Námořníci brečí dojetím.

Zaplaví mě prudký vděk. Vteřinová vroucnost. Takhle přímé, čisté, syrové to nebylo už moc a moc dlouho. Je to tím, že jí na mně houby záleží. Neškrtneme jeden druhého nadějemi. Neplánujeme výlet do Itálie. Popozítří tu bude místo mě někdo další.

Smích ustává. Zadnice se hebce vyšpulí, jako by souhlasila. Klekám, plním žádané. V tu chvíli vskočí na duchnu pruhovaný kocourek. Zatínaje dráčky, blíží se ke mně strašlivým bočním pochodem. Chlupy zježené, oči vytřeštěné. Cení bílé jehličky.

Z druhé strany duchny se vznese štíhlá ručka a nabídne mu prst. Kocour zasyčí.

„Čuš, ty,“ povídá holka.

VYCHÁZÍM Z DOMU. Nad hlavou se mi chvěje troposféra, stratosféra, exosféra. Jsem na vzduchu. Dýchám. Hrací stroj vrže, kladívka tlučou, sádrová mořská panna mechanicky cuká ocasem. Přítomnost si podává ruku s věčností. Kdežto složité koráby kdysi zoufalých emocí žere rez hluboko pod hladinou.

Co se k ní vrátit, napadá mě, a říct – co říct? Nevím. Přesto jdu zpátky. Koukám na zvonky: Paleček, Dundr, Swierzy, Vendulákovi, JUDr. Kaprová, Kotalík, Šárka Směšná. Plus čtyři prázdné. Krátce prozvoním prázdné. Nic.

Stisknu Směšnou.

„Kdo je?“ zapraská otrávený mužský hlas.

HODINU POTÉ VOLÁ EMA. Žádný div. Tuhle psali, že příští den v šest ráno zapnou všechny teleskopy na Zemi a budou do toho mydlit nonstop 48 hodin. Šlo o kalibraci Hubble, o něco podobného. Každopádně od rána cinkaly fůry textovek od lidí, jež jsem léta neviděl. Zdravili, ptali se, stěžovali si. Tohle je subtilnější, ale z příbuzného ranku.

„Nechceš mi něco říct?“ ptá se.

„Ahoj.“

„Nebo se zeptat? Třeba jak mi je?“

„Jak ti je?“

„Představ si, že telefon, kterej máš na uchu, za pět vteřin vybuchne. Pět, čtyři, tři, dva, jedna, teď.“

VÝBUCH SELHAL A JÁ NASTOUPIL DO DALŠÍ REKLAMKY. Budova se nacházela v končině mezi Palackého a železničním mostem, kousek od nábřeží. Zavolali mi jen tak naslepo ze zprostředkovatelny, že se uvolnilo místo. Zběhlý copywriter vítán. Proč ne – zkusím to rok dva vydržet, našetřím si a pak s tím švihnu.

Vítá mě nový šéf, malý kanadský Francouz. Paťatý arogantní hrošík. Umí než francouzsky a děsně huhňá. Můj nejbližší a záro-

veň jediný spolupracovník je klabonosý mládenec s plochou hlavou a věčně ustřelenýma očima. Jmenuje se Sergej, říká si grafik, je Rus a umí než rusky.

Šéfův úkol bude nám každý den vysvětlit, jaká práce se po nás chce, a průběžněji s námi konzultovat. My tři budeme tým, říká.

Potřásám si s oběma rukou. Práce v týmu, nic lepšího neznám. V pondělí se budeme těšit.

V tramvaji mi dochází, proč mě přijali. Prdeláč neumí anglicky ani y Rus pouze rusky. A já blbec v životopisu napsal do kolonky jazyky: russian – no problem. Čistě jen pro oživení.

V DEN NÁSTUPU KE MNĚ FRANCOUZ TŘI ČTVRTĚ HODINY HOVOŘÍ. Kývu, culím se, nerozumím slovu. Přitom to vypadá, že už mi něco zadává. Konkrétní úkol. Fajn, říkám si, do oběda budu předstírat činnost, pak zmiznu a víckrát sem nepáchnu.

Zapínám počítač. Tuš. Macintosh mě vítá. Sergej sedí zády ke mně. Máme místnost pro sebe.

„Atkuda ty?“ ptá se.

„Prága, Prague,“ odpovídám. „Ja radilsja zděs.“

„I simjéjka u těbja – jest’?“ ptá se po chvíli.

„Što?“

„Simja, rebjáta.“

„Nět. Já sám.“

„Ščastlivyj čelavěk.“

Rozletí se dveře, přichází Francouz. Žádá mě, abych ho oslovoval Thierry. Chodí mezi námi, rozhazuje papíry, něco nařizuje, cosi po nás chce, vyzývá nás ke spěchu. Musí to být brzy!

„Did you understand what I want?“ ptá se závěrem.

„Yes,“ odpovídáme.

„Right,“ huhlá a je pryč.

„Što on chatěl?“ ptá se Sergej, hledě na monitor.

„Što by my sdělali kakoj to leaflet,“ odpovídám.

„Hups – kakoj leaflet?“

„Něžnaju, patamu što ja něpoňal, što on gavaril.“

Sergej tahá zpod stolu flašku stoličné. Dáváme si. Stojíme u okna, koukáme ven.

„Oj, pasmatri – kakája krasívaja děvočka! Pasmatri!“

Po chodníku cupitá mladounká jeptiška s vejčitým obličejem.

„Krasávica, oj! Ja chatěl by jeju čučuť... fšť, fšť.“

„To je jeptiška, troubo, ana zděs ně dlja těbja, ana zděs dlja... hm...“

„Ja znaju,“ říká. „Eto šutočka byla.“

Luštíme podklady, co zbyly po Thierrym. Dozvídáme se název firmy a obecné zaměření, nic víc. Patláme první nástřel. Taháme nápady z paty. Stihnout oběd nemám šanci, tudíž ani vzít roha.

SERGEJ ZAHAJUJE DEN TÍM, ŽE SEDÍ, DÍVÁ SE ROVNĚ PŘED SEBE, ZUNKÁ ČOKOLÁDU A ŠKYTÁ. Čokoládu dobývá z plechové škatule na chodbě. Zmáčkne knoflík, mašina táhle zařve a frkne do hrnku dávku budiče. K večeru jich v sobě mívá dobrých osmnáct.

Ráno přichází Thierry a něco po nás chce. Přinese například krabici, vysype z ní na stůl spoustu lahviček a říká: „Today – multivitamins!“ Pak mluví. Udělá několik náčrtů. Během řeči otevírá jednotlivé flakónky, sype si obsah na dlaň, okázale jej válí po jazyku, polyká. Ptá se, zda mu rozumíme.

„Jes ofkors,“ kýve Sergej a široce se usmívá.

Když se prdeláč odkolébá, odsypu si hrst tablet. Modré želvy, zelené medvědy, růžové dinosaury. Okusím je. Chutnají mimořádně odporně. Sergej mě bedlivě pozoruje.

„Delikatesa,“ říkám a bleskově je polknu.

Nasype si od každého hromadu, nenažranec. Má jich plnou dlaň, plnou hubu.

„Tfúúú!“ letí z něj vzápětí zvířata, lepí se na stůl, na klávesnici, na papíry.

„Eto šutočka byla,“ povídám.

PO TÝDNU JDEME SE SERGEJEM PO PRÁCI DO HOSPODY. Jakmile dosedneme, vyklopí mi svůj osud. Prošel odpudivými místy, nepěknými partami, ubíjejícími učilišti, až doputoval do Moskvy. Tam mu kdosi nakukal, že nabírají lidi v moskevské pobočce západní agentury. V reklamce mu řekli, že na něj kašlou, ale že je dobré jet do Prahy, tam se chytne každý. Je v Praze šest neděl. Tohle je jeho první flek. Předtím nikdy v cizině nebyl.

Pod stoly se motá urosaný fousek. V rychlosti ho podrhu.

„Jestli chceš seriózně jíst psa,“ podotýká, „musíš ho napřed krmit čtrnáct dní rejží!“

„Tohohle psa jíst nebudu.“

„Říkám to jen pro případ, že to nevíš.“

„A jak to víš ty?“

„Narodil jsem se ve městě Orel, vyrostl v děcáku. Víš, co je děcák?“

„Nikdy jsem v žádném nebyl.“

„I kdyby jo, tak bys stejně houby věděl, co je děcák v Rusku.“

„Co?“

„To ti neřeknu, protože bys mi to nevěřil. Co budem pít?“

„Dyt' pijem – pivo.“

„A co budem pít k pivu?“

„Fernet?“

„Neznám.“

Když ho přinesou, nedůvěřivě čenichá nad sklenkou. „Dobře, vyzkoušíme,“ říká. Klopí ho do sebe, kroučí hlavou, šklebí se, načež se mu po tváři rozlije úsměv.

Pijeme tedy štok.

Sergej se zčistajasna rozpláče: „Já ti chci oznámit, že jsem se ztratil!“

„Neztratil, já to tu znám, neboj.“

„Jenže já nevím, kde jsem! Nevím, v jaký jsem zemi, v jaký situaci,“ brečí. „Já se ztratil sobě. Absolutně nevím, kdo jsem. A jestli vůbec jsem. Ani bráchu nemám! Každý má aspoň bráchu, já ani to ne!“

„Tak to dopijeme a pudem se projít,“ těším ho.

„Na to ti plivu, projít se! Já to tady neznám! Tak na co se procházet?“
Zatímco vzlyká do kabátů, dopíjím.

„My něco chceme, my něco určitě chceme,“ říká s jistotou.

„Jenže co?“

„Nádo ryt' nosom,“ povídá náhle tvrdě. „Dej sem telefon!“

Rychle, rychle drmolí: „Ja zděs, pasmatri... Ždu těbja zděs i ka-
něc! Děsjať minut, paňjalna?“

Za čtvrt hodinky nakoukne do dveří vyjevený mládenec s knírkem, kýve na Sergeje jako kmotříček Smrták a mizí. Sergej se zvedá, otevře dveře, zavře, otevře a je zpátky. Popleská si po kapse.

„Co to máš?“ ptám se.

„Čaš,“ povídá a šilhá strašlivě.

„To mi nic neříká.“

„Tenhle ti něco řekne, protože to není váš chaš... Éto naš chaš!“

JSME NA HAUSBÓTU. Plavidlo se příčně pohupuje. Kolem uzoučké-
kého stolu sedí dva muži a tři až pět žen. Tvrdíme jim, že Východ
je jih Západu. Prosíme je, ať si to uvědomí. Přemlouváme je, ať se
vybodnou na hausbót, že je zveme na jachtu. Ptají se, kde ji vezmeme.
Maličkost, říkáme, jachtu mají naši výborní přátelé. Zajímá je, odkud
a kdy budeme vyrážet a proč zveme zrovna je. Nechte se překvapit,
říkáme. Dáváme jim adresy. Nebo to možná nabízejí oni nám, nevím.

Procházíme úzkou pěšinou mezi dřevěnými chalupami, kdoví
kde se tu vzaly. Tentokrát bulíme oba. Já proto, abych mu dokázal,
že na to nemají patent.

Nalézáme se v baru v Podskalí. Dobývám z nosní dírky řádného
bubáka, kdežto Sergej hučí u nálevního pultu do kolenaté čuhajdy,
která má na rameni vytetováno: Monika. Vychrtlice opakuje se
stabilním úsměvem: „Jasně, jasně... To je ta vaše široká ruská duše.“

„Víš hovno, co je ruská duše,“ chraptí Sergej. „Bud' s náma chlastej,
nebo chcípni, to je ruská duše.“

Pak jsme zničehonic u Sergeje doma. Jeho dcerka spí v postýlce, žena vstává a vaří nám arabiku. Jmenuje se Zulja a je neuvěřitelně záhadná. Dá horkou konev na stůl a jde si lehnout.

Srkáme bryndu v seslích na balkóně. Po městě ječí policejní houkačky. Beru z regálu rozeschlou kytaru, ladím a tichounce zpívám:

„Ja ně savětskij, ja tolka ruskij,
ja pětěrburgskij anarchist,
i meňa vzjali, arestvovali,
chatěli me-ňa pa-vě-sit'...“

Serjoga vyskočí, staví se za mě. Umíněně mi rozestavuje prsty po hmatníku, dokud nezazní správný akord. Pak mě znenadání škrťí. Ptá se, odkud tu píseň znám. Docela tvrdě mě rdousí. Naberu ho loktem do žaludku. Nástroj padá na zem. Serjoga ho chytne a hodí do ulice. Kytara přistává v keřích před domem.

Čemusi se smějeme.

Usínám na matraci. Zdá se mi, že mám novou práci. Stal jsem se zahradníkem u Karla Gotta.

„TO JSEM RÁD, ŽE JDETE,“ ŘÍKÁ ZPĚVÁK, „MNĚ SE NEMĚL KDO STARAT O ZAHRADU, TAK SE DO TOHO DEJTE.“ Obhlížím zahradu. Je podobná pražské botanické. Dokonce mám podezření, že je to přímo ona. Větve keřů a stromů jsou pokryty masou jasně červených broučků. Hemží se, lezou po sobě a ukrutně smrdí. Tím začnu, říkám si, vyčistím to tu od brouků. Beru kýbl a celý den je sbírám. Sypu je do velké vany, kterou jsem objevil za skleníkem. Jak jich přibývá, musím vždy zadržet dech, takový z nich jde puch. Vana je plná přelévající se červené masy.

Objeví se Gott a nevěřícně povídá: „No mistře, ale to jste mi neměl dělat, tohleto... Já ty broučky potřebuju jako inspiraci, to by nešlo... To je přece dlouhý léta moje inspirace... Ty mi tam laskavě zase vraťte, jinak se s váma budu muset rozloučit... To jste mě teda zklamal.“

Roznáším smrdutý hmyz zpátky po zahradě.

RÁNO SE DRŽÍME ZA HLAVU. Zulja chystá snídani. Jeví se mi být stejně záhadná jako v noci, ne-li záhadnější. Pohybuje se, jako by plula. Má pod očima namodralé utrápené stíny.

„Galava balit, da,“ ptá se soustrastně. „Do you have a headache?“ „Yes,“ kývu. „Galava balit.“

Staví přede mě hrnek kafe, do kafe vyždímá citron. Její ruce jsou skoro průsvitné. Poslušně piju. Chuť je ohavná, vitamín C však koná rychlou práci. Obraz se zaostří. Vidím rudě vytapetovaný obývací. Za oknem střechy pokryté prasečí srstí hromosvodů, antén. Z vysokého komínu v dáli stoupají kotouče mastného kouře a rozmývají se po obloze, jako když kape tuš do vody. Nebe vyhlíží jako kus překližky.

V obývacím se zjeví rusovlasá holčička, jde ke mně, stahuje mě za rukáv k sobě a něco mi dlouho slintavě šeptá do ucha.

„Ja něpanimaju,“ říkám a plácám se do hlavy. „Ja durak, burak, kurak, češskij darebak.“

Zasměje se, zatahá mě za nos a odbíhá. Přináší plyšového medvěda v tyroláckých kalhotách s padacím mostem, s brčálovým kloboučkem. Nutí mě, abych mu zmáčkł břicho. Medvěd smutně mechanicky zajódluje.

„Kto eto?“ ptám se.

„Medved,“ říká pomalu holčička, „on tože češskij.“

Je čas jít do roboty. Sergej se obouvá. Natahuje vysoké šněrovací boty se silnou podešví.

„Dobrý boty,“ říkám ve výtahu.

„Pro ruský letce,“ odvětlí.

V RECEPCI MÁM DOJEM, ŽE NA MĚ SLEČNA CIVÍ O CHLUP DĚLE, NEŽ JE V NORMĚ. U pultu stojí rozjaření voňaví kravatáři a těší se na den plný srandy a úspěchů.

Když odprýsknou, špitne: „Mám vám vyřídit, že volal váš psychiatr,“ a polkne vzrušením.

Podává mi vyplněný formulář – kdo volal, kdy a koho, co mu chce vzkázat, případně kdy zavolá příště.

Jdu k sobě, vytáčím číslo.

„Pořád nemáš, co bys mi řekl?“ ptá se hlas.

„Rád tě slyším.“

„Ser na fráze. Co je u tebe novýho?“

„Nic zvláštního.“

„Fakt nic?“

„Ne.“

„Vopravdu?“

Přemítám, co může mít na mysli. S úspěchem to ve mně nastartuje masivní pocit viny. Ať jsem viněn ze sebeabsurdnější hovadiny, vždy se dostaví. Protože se to *mohlo* stát. A jestli nemohlo, vězí za tím nějaká moje neschopnost, čili tím hůř.

„Poslyš, Emo, nešla bys...“

„Nešla. Kdyžtak se můžeš zase za půl roku ozvat, ahoj.“

Jestli jí jde o to, abych si čtrnáct dní lámal hlavu, na to se můžu akorát vykváknout, říkám si. A vím, že přesně to se jí podařilo.

Serjoga má uši jako plachty.

„Baba?“ táže se.

Než stačím odpovědět, je tu Francouz a jdeme zase do toho. Rozdává nám zadání: *Prosím celostr. bar. tisk. inzerát na přílož. užít. model, foto aut. přílož., pozn. do večera!!!* Úvodem si vyslechneme zanícený huhňavý komentář. Pak fofrem vyrábíme, co máme. Reklamu na užitkové auto. Zepředu se tváří jako sporták, zezadu se do něj dají naložit bedny s banány.

Sergej namátkou otevírá fotobanku. Je tam mravenec, vlekoucí obrovský list. Stahujeme ho, dáváme na bílou plochu.

Chvíli na něj hledíme.

„Toho mravence uděláme, myslím, většího,“ dumá.

„Tak jo. A pod něj napiš: MALÝ SILÁK VE VAŠICH SLUŽBÁCH.“

Do rohu přidáme malé modré autíčko.

Doplňíme text, adresy, verze výkřiků: TOTO JE VÁŠ NOVÝ POMOCNÍK. VÁŠ NOVÝ SLUŽEBNÍK.

Vytáhneme vodku, dáváme hlt. Voláme Frantíka.

Je nadšen. „Vytiskněte to,“ jásá. „A pošlete jim to!“

Zákazník návrh obratem vrací. Chce, aby byl pořádně vidět ten auták. Na mravence nám dlabe. Slogan má zůstat. Dáváme do prostředí veliké auto a do rohu maličkého mravence.

Teď je pro změnu nadšen zákazník, kdežto Francouz chodí do večera po chodbě, kvrdlá hlavou a říká: „Ou, imposíbul... Tats stupid country, ou... Im-po-sí-bul! Stupid fuckin European country... Really, stupid fuckin region!“

Už mu rozumíme. Když nad naším návrhem kýve nosem ze strany na stranu, pak do něj cvrnkne a řekne: „Tait ejn emo simpul, Ossa e Serži, mo simpul,“ víme, že to znamená: „Try it again and more simple, Honza and Sergej, more simple!“

ODPOLEDNE PŘICHÁZÍ ZÁSTUPCE FIRMY NAHRAZUJÍCÍ ZALESNĚNÉ KOPCE NAD METROPOLÍ BAREVNÝMI SUBURBIEMI. Upravený kačer s pestrou kravatou. Žádá inzerát – stručný, jasný, inteligentní, vtipný, všem srozumitelný, musí vystihovat myšlení cílové skupiny, prostě něco, co tu ještě nebylo. Benefity – výhled na Prahu, zeleň.

„Miluju chytrý humor,“ opakuje a pěstěnou ručkou si prohrabuje čupřinu. „Ale prosím vás, potřebujeme to dnes vpozdvečer!“

Skenujeme fotku obytných úlů, dáváme ji do zlatého barokního rámu. Nad areálem svítí dramatická oblaka. K tomu píšu: CHCETE MÍT PRAHU NA DLANI? CHCETE VIDĚT DENNĚ ZLATOU PRAHU? CHCETE BÝT V OBRAZE? CHCETE BYT V OBRAZE?

Inženýr odepisuje: *Výborné, jsem spokojený. Ale slogan je fádní. Zkuste něco dvojnásobného, trochu lechtivého, ale ne moc, jestli mi rozumíte.*

Měníme vizuál, dáváme luxusní interiér. Vpustíme do něj džina šťastně rozevláté mladé ženy: CHCETE MÍT DOMA KLID? KUPTE SI BYT! CHCETE ŽÍT V POKOJI? KUPTE SI BYT! NEZNÁME VÁŠ SEN,

ALE UMÍME VÁM HO SPLNIT. NENABÍZÍME VÁM BYT, NABÍZÍME VÁM DOMOV.

Bomba, odpovídá. Osobně jsem s návrhy spokojen, ale po poradě s ředitelem chceme spíše něco konvenčnějšího, stručného. Zdůraznit hlavně tu zeleň. A prosili bychom odstranit negativní pojmy. Jaké NENABÍZÍME – my přeci NABÍZÍME!

V LESE A PŘITOM V PRAZE? V PRAZE A PŘITOM V LESE? CHCETE HNÍZDEČKO UPROSTŘED ZELENĚ? PRAHA – OKNO DO LESA.

Víc mě nenapadá. Sergej mi nalévá stakan stoličné. Připíšu: BYDLENÍ JAKO VE SNU! NASTĚHUJTE SE DO SNU!

Za pět minut zvoní telefon: „Chtěl bych mluvit s textařem.“

„U telefonu.“

„Velice jste mě rozesmál, ale chtělo by to si o tom zadání promluvit – neměl byste chvilku dnes po práci? Že bych vás pozval na kávu a že bychom to spolu v klidu probrali?“

„Promiňte, dnes to nestihnu.“

„Zítra, pozítří?“

„To bude ještě horší, máme trochu fofr, když tak nám připomínky pošlete mailem.“

„Oukej,“ hlesl uraženě a už se neozval.

Po měsíci jsem zahlédl inzerát v novinách. Zlatý rám byl pryč, mra-ky vyretušovány. V popředí se usmívala sterilní manekýna v modrých plavkách. Za ní areál. Slogan zněl: BYDLENÍ, O KTERÉM SNÍTE.

JEDNOHO DNE SE NÁHODNĚ POTKÁVÁME V ULICI PPLK. SOCHORA S KAMARÁDEM KRATOCHVÍLEM. S tím, co se poslední léta nevidíme, protože je na plný úvazek zabraný do malé barové zpěvačky, zatímco já marním život psaním sloganů.

Naštouchneme se roládou U Houbaře, pokračujeme Na Mělníku, končíme v Kamenické. Probereme peruánské mumie, baťku Machna, boreliózu, umělé končetiny ovládané myslí, vraždícího klauna Johna Gacyho, pár známých, význam klidu, prokletí neklidu.

„Člověk v půlce života chcípne a zstanou jenom vlastnosti, který se setrvačností pohybují dál,“ říká. „Zbyde prázdný myšlenkový zvíře.“

„Jenže v ten moment to teprve začne bejt zajímavý,“ namítám.

„Jenže v ten moment to taky přestane bejt snesitelný. Stojím pod jejíma voknama a čumím, jak se tam svítí. Představuju si, co asi dělá. Jí? Hádá se s mužem? S tím svym kudrnáčem? Pije víno? Kouká se do zrcadla? Leží ve vaně? Štourá se v pupíku? Poslouchá rádio?“

Lekáme se, kolik je hodin. Platíme, spěcháme každý na svůj spoj. Kamarád si v dálce ukazuje na hrud'. Šansoniérka mu trhá osrdí. Puká mu duše. Nedá se to snést. Cosi volá. Jeho hlas se ztrácí ve větru.

Beru to zadem kolem Akademie, kolem temné šumící brány do Stromovky. Jsem v ulici Nad Královskou oborou. Nezadržitelně se blížím k Čechově ulici. Nebyl jsem tu ode dne, kdy jsem za sebou zavřel dveře firmy. Měřeno oficiálním kalendářem to není víc než dva roky. Popravdě je to tak dávno, že mi připadá, že mi to celé někdo vyprávěl. Že se mi to zdálo.

Na křižovatce ulic Nad Královskou oborou a Čechovky zvedá vzdušný vír listí. Na jeho vrcholu, v úrovni mé hlavy, tančí mikrotenový pytlík. Potácí se na místě, odvrávorá, zase se vrátí.

Kráčím ke dveřím, vedle nichž se blyští mosazná cedule. Na ní logo. Bludiště, z něhož nevede cesta ven. Vymyslel ho David a vymyslel ho dobře. Míval jsem ve zvyku ceduli čas od času vypucovat. Připadalo mi důležité, aby se leskla. Aby ji Pěkný ocenil, až k nám zavítá.

Hledím na labyrint vyleptaný do hladkého kovu:

Korytem cihlových baráků se nese medové šumění lip. Co blběneš, říkám si, mazej domů, v osum vstáváš. Rozhlédnu se, vytáhnu kapesník a cedulku rychlými důkladnými tahy přeleštím.

Když míjím naše okna, zahlédnu, že se uvnitř svítí. V koutě místnosti někdo sedí u monitoru. Pozoruji astenický profil, rezignovaný předkus, kozí bradku, svěšený nos. David. Nechal si narůst vlasy. Vypadá jako vycpaný pštros v paruce. Na obrazovce poskakují postavičky. Střílejí, uhýbají.

Spěchám dál. Bylo by kratší to stříhnout ulicí Jana Zajíce, ale neodolám. Projdu pod Petrušinými okny. Mrknu vzhůru. Závěs je prosvícen oválem lampy. Čte si? Morduje se s překladem? Hryže si záděru? Je tam sama?

NA LETENSKÉ PLÁNI JE VÝLUKA. Semafory opuštěně blikají. Rázuji pěšky ke Špejcharu. Moc toho dneska nenaspím.

Přesto jsem rád, že mám důvod vstát a jet do háku. Někoho pozdravit, jinému na pozdrav odpovědět. Těším se, jak se budu ochomýtat v kuchyňce. Těším se i na toho našeho paťatého blbouna, na ty jeho přednášky. *Psychosociální koncept, spotřební masírka, přívětivka, 360 Degree Branding* – jeho terminologie. Líbí se mi docházet na oběd do restaurace V Podskalí. Nahlouple vtipkovat se servírkou v korkáčích.

Pravidelnými úkony naplněný život, jemuž jsem se odjakživa vyhýbal, mi zčistajasna připadá jako zahrada rajských rozkoší.

SE SERGEJEM SI TU A TAM VYHODÍME Z KOPYTKA. Daří se mi oživit školní ruštinu natolik, že si normálně povídáme. Němčináři, angličtináři do mě ani na základní, ani na střední škole nedostali nic. Byli to samí hodní, neinvazivní lidé. Ale ruštinářka Stamu, Řekyně a svině nad svině, do mě ten bratrský jazyk nahustila navždy.

Při rychlosti, s jakou do sebe Sergej láme panáky, míváme sklon k panelovým diskuzím.

„Tam se dneska žít nedá,“ mává rukou k východu. „Tam přežiješ, jenom když je ti všechno jedno.“

„To sis pomoh,“ říkám. „Tady po sobě střílej v přímým přenosu majitelé second handů za účasti jima placenejch členů vlády, aniž to komu stojí za slovo.“

„U nás po sobě střílej rovnou erpégéčkama.“

„Co je erpégéčko?“

„Pancéřovka.“

„Tak pročs nejel někam, kde se tohle neděje?“

„Chceš říct, že nás máte rádi jak hovno na botě. Neboj, že to nevidím, stačí vlézt do obchodu, do metra, do plaveckýho bazénu – nenávist.“

„To neni nic osobního.“

„Jak může bejt nenávist neosobní?“

„My to jinak neumíme, ale to se časem zlepší... Nediv se – byli jste u nás padesát let a lidi maj vesměs pocit, že to stačilo.“

„Zlepší nezlepší, já tu chci žít teď, protože jste stejná svoloč jako my. Línej zbabělej dobytek, ale přitom tady máte kulturu.“

„To mi řekni, kde. Mně se zdá, že kultura byla a je spíš u vás, vzdor všemu svinstvu. Ostatně svinstvo a kultura se spíš podmiňují, než že by se vylučovaly.“

„Živý srdce Kristovo hoří a žaludku se chce blejt,“ poví mi na to Sergej.

IDYLA TRVALA NECELÉ TŘI MĚSÍCE. Potom nás všechny, včetně Thierryho, vyrazili.

Z REKLAMY SE VŠAK JEDEN TAK SNADNO NEVYZUJE. Po týdnu mi volá jakýsi šéf jménem svého šéfa, jehož šéf potřebuje rychlovku. Běžím tam.

„Když to bude do pátku, bude to za dvacet,“ říká a bouchne o stůl hromadou složek. Pro formu listuji. Je jasné, že jim to někdo hodil

na hlavu. Že to hoří. I přes indispozici k těmhle věcem se mi daří cenu vyšroubovat na třicet.

Týden vymýšlím, píšu, poslední tři dny přes noc.

V pátek mu to nesu. Není tu. Je tu od něj vzkaz, že děkuje a že se ozve.

Kdykoliv se mu pokouším volat, má vypnutý telefon. Sekretářka tvrdí, že je pracovně v Düsseldorfu. Čekám týden, pak se seberu a jedu tam znovu.

„Á, to jste vy,“ volá. „Počkejte pár minut, hned se vám budu věnovat!“

Po hodině se objeví a strká mi pětistovku: „Nejste v branži první měsíc, znáte to, zasekli nám to. Tady máte aspoň skicovné. Když něco bude, zavolám.“

Vybaví se mi dlouhý zástup pragmatiků, co mě přesně takhle ojebali, já odešel s nablblým úsměvem a oni si mastili kapsy, leštili bavoráky.

„Ano,“ povídám, „ale prosil bych vás, abyste si na mě udělal chvilku kvůli jednomu detailu.“

„Tak se stavte za hodinu, to tady budu. A vemte si to skicovné.“

„Až pak.“

Vrací pětikilo do portmonky s jednoznačným výrazem. Zas nákej vůl dělá problémy.

Jdu k první telefonní budce, hledám firmu.

„U telefonu Šofr,“ říkám, „kancelář finančního ředitele, agentura ta a ta, mohu vás poprosit o laskavost?“

„Jistě.“

„Koncem týdne jsme vám poslali předělanou prezentaci. Prý jste to nevzali, tak chci poprosit – můžete nám to poslat kurýrem zpět? Ztratil se záložní disk, víte, a my potřebujeme číslo zakázky, abychom vyplatili externisty.“

Teď jsem tomu dal, lekám se, záložní disk. Takovou kravinu svět neslyšel.

„Vy jste nemluvil s vaším ředitelem?“ zneklidní tón na druhé straně.

„Byl jsem pracovně v Düsseldorfu, teď jsem dorazil, znáte to. Je možné, že mám neúplné informace.“

„Takže my tu prezentaci bereme, pane Šofr, je to schválené.“

Loučím se, pokládám, jdu do Kotvy, koupím tři bagety a jdu zpátky.

„Á, tak jste tady, pojďme ke mně,“ lifruje mě šéf do kanclu. „Pět set korun jsme říkali, že?“

„Já nechci skicovné.“

„A co chcete?“

„Zakázka je přijatá, takže chci těch dohodnutých třicet.“

„A to jste vzal kde, že je přijatá? To vám řekl kdo?“

„Ten, kdo ji přijal.“

„Podívejte se, já se s vámi nebudu přít. Nabízím vám *tři tisíce* skicovného, to je myslím slušné. Víc vám nedám, i kdybych chtěl.“

„Podle smlouvy mám nárok na třicet.“

„S váma se asi nejde rozumně domluvit.“

„Jde, jenže chceme každý něco jiného. A já nemám po ruce lepší řešení, než že si tady sednu a zůstanu tady sedět, dokud mi ty peníze nedáte.“

U zdi je pohodlně vypadající křeslo. Překvapen vlastní drzostí do něj usedám.

Šéf je upřímně pobaven: „Posad'te se třeba tam, ano, to bude vyhovovat. A teď mě omluvte, mám práci.“

Rozbaluji bagetu.

„Máte to suché, že,“ podotýká. „Kdybyste chtěl kávu nebo minerálku, zajděte na recepci, recepční to zařídí.“

Mám to suché. Nemůžu si dovolit jít s pískem. Jak se hnu, zamkne.

Odbíhá, přibíhá, připomínkuje, schvaluje. Je plný sebedůvěry. Přemýšlím, kde jsem udělal chybu. Smlouvu mám, práce je přijatá. Kdyby mě mohl obejít, dávno mě nechal vynést v zubech. Takže uvidíme.

„Někam jedu a vrátím se až zítra,“ říká. „Normálně kancelář zamykám, ale kvůli vám udělám výjimku, kolegové z DTP jsou tady stejně do rána. Přeji dobrou noc.“

Dělám si pohodlí. Na zdi zarámovaný billboard. Dvě koňské hlavy, jedna má na čele roh – jednorožec. BUĎ TO VE VÁS JE NEBO NENÍ, zní slogan. Úplně to slyším: Celý to bude do bíla, v rozích to zatáhne do kávových vodstínů, v levém dolním zlatá whisky, jinak bílá, chápeš! Bomba! Ale musí se to per-fekt-ně nafotit!

Padá na mě únava, klíží se mi zrak.

Budím se – všude tma. Tápu ke dveřím, otevírám je. Dolehne ke mně elektromagnetickým smogem nasycené bezčasí. Bublání serverů, pach přepálených procesorů, deodorantů, red bullů, káfi.

Jdu k recepci.

„Vy tady ještě jste?“ zarazí se recepční. „Já myslela, že přijдете až zítra.“

„Já tady budu do zítřka.“

Znejistí: „A smím se zeptat...“

„Váš kreativní ředitel mi dluží honorář, takže.“

„Nemyslíte náhodou tohle?“ zvedá obálku s mým jménem.

„Aha,“ říkám. „Kde se to tu vzalo?“

„Pan ředitel vám to tady nechal, tady mi to podepište.“

Nakouknu dovnitř – čtyři nové pětitisícovky, dvě zánovní dvou-tisícovky a šest užmolených tisícovek.

KONCEM LÉTA UDEŘÍ SPALUJÍCÍ VEDRA. Jdu po Poříčí, jediný v košili. Ostatní mají nátělníky nebo jsou vůbec v nedbalkách. Až před palácem YMCA potkávám sobě rovného. Proti mně se ubírá štráfek nasoukaný do kvádra házejícího kovové odlesky do všech stran. Pepito košile, na krku zlaté řetězy. Okované hranaté botky. Dozadu přilíznuté vlasy. Co to je za vola, říkám si, to už jsme fakt někde v Mexiku.

Štráf míří travoltovským krokem ke mně. Teprve když mi podává ruku, vidím, že je to Standa, starý kámoš. Bývalý panker. Jeden z té první várky. Zahýbáme do prvního baru, zejíčího do doutnající ulice.

„Co si dáme?“ povídá.

„Fernet?“

„Takovej humáč, to jsme pili před sto lety ve Vršovicích – dáme si tanqueray.“

„Tak jo.“

Když pijeme čtvrtý, napadá mě, že mám u sebe nejvýš pětikilo. Prohlídka kapes vyzní naprázdno.

„Co hledáš?“

„Mergle.“

„Co blbneš,“ pohoršuje se bývalý spolubydlící, postindustriální kavalír, ranař z první půlky osmdesátých. „Mně to tady patří, todle je muj bar! Marcelo, hod' nám sem ještě dva na ledu!“

Sedíme v blikajícím doupěti, pot na nás stydne, povídáme si. Všechny jeho historky končí stejně jako tenkrát – pěstí do držky. Vždy kvůli ženě, dívce. Z důvodu hájení její cti.

„A já na to – bacha na hubu, bouráku, mluvíš vo holce, se kterou jsem půl roku žil! Von udělal todle a už jí měl, vodletěl jak raketa, zbořil stůl a čuměl. Číhni, že nekecám, ještě mám vodřený klouby!“

Ani trochu se nezměnil. Až na ten design. Z další řeči vyplývá, že holka, se kterou půl roku žil, byla Petruše. Že to byla perfektní ženská, akorát věčně neměla čas. Že se kolem ní motali samí debilové. Umělci. Že se musel držet, aby jim nevyrvál žaludek.

Jakmile vylezeme ven na slunce, džin dělá svoje. Letmo se loučíme. Jedu domů, nacpu propocené hadry do pračky a jdu si lehnout.

VE SNU JSEM PRODĚLAL CHIRURGICKÝ ZÁKROK, BĚHEM NĚHOŽ MI ODOPEROVALI ČÁST PRAVÉ PLÍCE. Do dutiny umístili revolver obalený mikrotenovou fólií, aby to nerezlo a nehnisalo. Pak to zašili. Od spouště zbraně vede pod žebry a dál břišní dutinou tenké táhlo, napojené dole na nerezový kroužek, který mi pod kůží obepíná kořen penisu. Je to vymyšleno tak, že jakmile se pták byt' malinko pohne, zbraň vystřelí.

Hlaveň vyčnívá ven v místě původní bradavky. Dotýkám se jí. Je to trochu rozbolavělé, ale cítím, že se to celkově ujímá. Kolem kovového ústí trčí ven zbytky fólie. Esteticky mi dost vadí. Beru žiletku, odřezávám je. Teď je to ono.

Sen je plný technických podrobností. Na kohoutku je pružina zajišťující jeho další snadné natažení. Zmíněné táhlo je hermeticky zataveno do zlato-zelené pruhované bužírky. Zbraň je typu Ruger SP 101, ráže .38. Čili to může vystřelit celkem pětkrát.

BUDÍ MĚ BUBLAVÝ ŘEV SILNÉ MOTORKY. Mašina pomaloučku projíždí ulicí. Z nejasných důvodů zastaví před mými okny. Roura vavek zesiluje rachot k nesnesení. Postel se třese, pokoj chvěje. Pak motor znovu exploduje a noční fantóm je fuč. Mrknu na hodiny – tři ráno.

Vzápětí zařinčí zvonek. Jdu otevřít. Za dveřmi Petruše. Stojí, vytáčí pánevní kost v bokovkách do strany, ležérně se usmívá: „Nazdáár, my jsme tady na Žižkově něco dotáčeli, mohla bych u tebe přespat?“

Ležíme vedle sebe.

„Co ten Vonnegut?“ ptám se.

„Letos to má vyjít.“

Mlčíme.

„Jak se má Karlička?“ ptám se.

„Je dobrá.“

Táta Karličky se jmenuje Dobrý, je pořád vtipná, ach jo. Co říct.

„Co Šílenství?“ ptám se.

„Začátkem roku jedem hrát do Toronta.“

Mlčíme.

„Znáš Standu?“ ptám se.

„Kterýho?“

„Z Vršovic.“

„Tam znám Standů asi pět.“

Venku na ulici někdo kope do popelnic.

„Nevíš, kde je Krocínova?“ hlesne.

„Někde na Smíchově.“

„A jak se máš?“ špitne.

Chci cosi odpovědět. Srovnat si to. Co je to za situaci? Před chvílí o ní vykládá Standa Šubrt, jasně – Šubrt! A najednou je tady. Vedle mě. Pořád stejná. Fujara rozlítaná. Rozesmátá. Akční. Plná nejistot. Křehká laň v drsném balení. Můžu se jí dotknout. Přivinout tu její ztrápenou makovici. Jenže ve mně pořád naplno úřaduje šest až osm Standových tanquerayů. Usínám.

JE BÍLÝ DEN. Postel vedle mě prázdná. Automaticky přičichnu k polštáři. Nic. To byl divnej sen, říkám si. Jdu se napít vody.

Na stole lístek: VYPILA JSEM TI STUDENÝ KAFE VOD VČEREJŠKA A NAKOUKLA DO MAPKY – TO SE VÍ, ŽE KROCÍNOVA JE NA KUREVSKY OPAČNÝM BŘEHU NEŽ NA SMÍCHOVSKYM. CO JÁ, CHTĚL SES ZEPTAT? CVIČIM DENNĚ NA BASU, PROTOŽE TAM JDE VO TÓN A TO SE NEDÁ VOŠIDIT, I KDYŽ SI TOHO V LECJAKÝ KAPELE ANI NEVŠIMNOU. JEDU PILOVAT HARMONIE PLUS TESTOVAT UŠNÍ ŽILKY. P.

Vracím se do ložnice, odhrnu závěs. Pahýl oslepujícího světla leží přes ulici jako poražený strom. Zalezu zpátky do postele, zabořím obličej do polštáře, na němž spala. Teprve teď cítím její vůni. Holčíčí ambru, pot, henu. Lačně nasávám. Svět se přelévá a vibruje jako vnitřnosti měňavky. Někde houká alarm. Pak přestane. Pak zase začne.

POSLEDNÍ KNIHA

PRVNÍ LISTY SE ZAČÍNÁJÍ POUŠTĚT VĚTVÍ, KDYŽ VOLÁ KAMARÁD KRATOCHVÍL. A hned o té svojí zpěvačce: „Včera jsem jí doprovázel až před dům, už mi to bylo všechno tak nějak jedno... Byla noc, ve voku se svítilo, ten její na ní čekal, a my stáli přímo pod tím voknem tři hodiny ve vichřici, kolem lítaly urvaný větve, igelity, prach, vona mlčela, já byl taky zticha. A po těch třech hodinách mlčení mi povídá dramatickým hlasem: Tak ahoj, zavřela dveře a bylo to! A já tam zůstal stát jako debil a nevěděl jsem, jestli se mám smát nebo brečet... Stojím, koukám do voku, čtyři ráno, uragán jak svině, a až teď si všímám, že dvacet metrů vode mě zatýkaj nějaký zloděje. Přesně jak ve filmu – policajti, bouchačky, nohy vod sebe, ruce na kapotě. Soda, kamaráde! Nežeru, nespim, trápim se... Nejel bys do Kozlů na chalupu?“

„Jel.“

„A tak jí teda doprovázím, že jako něco bude,“ vykládá cestou a točí volantem. „A vona mi až mezi dveřma povídá: Tys nic nepoznal? Co jako? ptám se. A vona tím svym osudově tragickým tónem: Chceš říct, že nevíš, co znamená, když si žena obleče červenou sukni? No to znamená, povídám, že si voblíkla červenou sukni! A vona na mě kouká těma vočima snad pět minut: To si snad ze mě děláš legraci. Tak já ti to řeknu, ty tůnto – když si žena vezme červenou sukni, každej chlap pozná, že nic ne-bu-de. A bylo hrozně dlouhý významný ticho.“

MÁ PARCELU NA KRAJI LESA U LABE. Na parcele stojí dřevěná chatka obklopená mykologickým šílenstvím. Zpod listí se derou kloboučky všech barev a tvarů. Vzadu na starém kompostu pod dubem cosi svítí. Jdeme tam. Na hnoji sedí bledá carevna – muchomůrka bílá. Vypadá jako fosforeskující ozdoba z vánočního stromku.

„Ta je!“ chválím ji.

„To je smrt,“ říká kamarád. „Ta tady roste každé rok, dycky na tomhle místě a dycky jenom jedna.“

Sedáme s hrnkem grogu na verandu. Objasňuje mi, jak to bylo se zpěvačkou. Jak se napřed milovali, pak si začala vymýšlet překážky, jak se ne vždy milovat, a nakonec už o milování jen mluvili. Jak chtěla, aby ji unesl, odnesl, znásilnil, uchvátil, ukradl celému světu. Aby ji obklopil chtěním. Aby ji každý den znovu ujišťoval o svých citech. Aby ona mohla pokaždé znovu napřed odmítnout, pak posmutnět a nakonec temně svolit.

Má ukázkově zlomené srdce.

Sbíráme houby, že si uděláme smaženici. Když je nakrájíme, je jich tolik, že musíme vzít největší pekáč. Slaninu, cibuli. Kmín a sůl. Nakonec do toho rozklepneme osm vajec. Nějak to není znát. Přidáváme ještě dvě a po chvíli další dvě.

Sníme každý dva talíře. Otevíráme láhev vína, pak si dáváme nášup a za hodinku repete.

„Víš, jaká látka je chemicky nejbliž vlákniň, ze který se skládaj plodnice hub?“ ptá se zmoženým hlasem kamarád.

„Ne.“

„Chitin, víš, co je chitin.“

„Brouci.“

„Jo.“

Po setmění smaženici dojídáme. Dopijíme víno. Mezi stromy poskakují sinavé bludičky. Kamarád vykládá, jak měl onehdy, když tu byl sám, vidění. Zahlédl v lese na mýtině stát obrovského živého minotaura. Stáli a dívali se na sebe. Minotourovi větrík mírně cuchal srst.

Věřím mu. Člověk si chtě nechtě přivolává na pomoc přízraky, když skutečnost nevykazuje dost velkou hustotu, aby ho unesla.

BUDÍM SE UPROSTŘED NOCI. Kamarád dole chrápe, až se chatka třese. Smaženice chce na vzduch. Házím na sebe vaták visící na věšáku a vycházím do noci. Dojdu k nejbližší bříze. Lehám pod ni.

Zdá se, že si neulehčím žádným z běžných postupů. A tak ležím a čekám, jak si tělo poradí. Poradí si tak, že usíná.

Budí mě těžké kroky. Jde to z opačné strany, než stojí chalupa. Ze tmy. Někdo se ke mně blíží. Zní to, jako by ke mně krácel pravěký netvor. Buch, buch, buch. Slyším praskání větví, dech v hladovém chrťánu. Otáčím tím směrem hlavu. Zvíře oddechuje. Dojde až ke mně. Zafuní mi do ucha. Zběžně mi ho oňuchá, prskne, obrátí se a míří zpátky do noci.

DOPOLEDNE SEDÍME NA VERANDĚ, DRŽÍME SE ZA BŘICHO. Srkáme čaj. Pozoruji ze strany jeho plešatící, nadnormativně velkou hlavu. Bývali jsme jinčí kadeti. Vážní noční chodci. Brouzdali jsme celé noci po starých Záběhlicích, Lysolajích, po sněhem zapadaném Hloubětíně, po kvetoucím bezy zavalených Košířích, po deštěm nasáklých Malvazinkách, po prašných stepích Vidoule. Navštěvovali periferie, rázovali podél kolejí, pozorovali zadrátované nebe. Řvali do noci nekonečné sentence, teze, citovali klasiky, brali za kliky hospod a lámali do sebe zástupy kořalek. Ale i na kost ožralí jsme viděli a věděli a mohli průběžně sledovat, jak se tajemství otvírá a jak se zase zavírá. Z pekelné mlýnice kolem nás padaly na zem hnáty, hlavy, údy a skládaly se v reálné tělo skutečnosti. Pořád bylo o čem mluvit, kam jít.

Jenže to jsme makali ve vodárně. Byl čas. Mozkem mi letí lehké, odečitatelné, neonovým světlem napuštěné roky. Megatuny energie, kterou je třeba spálit, aby se člověk dopravoval sám k sobě. Už jako vrak, protože ho mezitím dorychtují vlastní výčitky.

„Pod břízou jsem v noci potkal ježka,“ povídám.

„Mě taky buděj, maj letos rýmu, kejchaj.“

„Co ty teď vlastně děláš?“ ptám se.

„Teď zrovna nic. Většinu dne ležím a snažím se zrekonstruovat. Když jsem byl malej, tak mě bavilo poslouchat, vo čem mluvěj dospělí. Žasnul jsem nad tou prokouřenou prázdnotou, nad tím

souborem nedělních zvyků. Jako bych sledoval život v prvohorách. Nepřišlo mi možný, že bych s tím moh mít někdy cokoliv společnýho. A dneska zjišťuju, že líp rozumím jim tehdy než sobě teď.“

„Do mě zas vodmala hustili: Slušnost, slušnost! Jenže co je slušnost? Strach z vlastního názoru.“

„Pokud nákej máš.“

„Kde se vůbec taková věc jako názor bere?“

„Musí ti ho někdo vtlouct do hlavy.“

„Bud' někdo, nebo ty sám.“

„No.“

„Všecko, co jsem udělal před sedmdesátkou, stálo za hovno, řek prej Hokusai.“

„Dneska to platí vopačně – co nestihneš do čtyřiceti, nestihneš už nikdy.“

„Tak to jsem v hajzlu.“

„Já tuplem.“

„Dyt' je ti pětatřicet nebo kolik.“

„Jenže hovno dělám.“

„Já taky, a eště k tomu si kurvim mozek po reklamkách.“

„Chtěls to, ne?“

„To jsem nevěděl, do čeho lezu.“

„Takže seš zas v nějaký reklamce?“

„Seknul jsem s tím.“

„Co ta BIska?“

„Za to se doted' stydim.“

„Za co konkrétně?“

„Že jsem tomu neuměl vodolat. Myslel jsem, že mě čeká menší nahlídnutí za oponu, rychlokurz zednářskejch praktik, a místo toho jsem se zaplet s lidma, co neuměj dát dohromady holou větu.“

„Co teď teda děláš?“

„Uvažuju, co dál.“

„To znám. To je regulérní práce na plnej úvazek, ptát se, co bude.“

„Ty máš aspoň tudle chajdu. Jednou se sem nastěhuješ a všichni ti budou moct políbit prdel.“

„Jasně – budu chodit s hrnkem kakaa vod verandy k rajčatům a nazpátek.“

„A budeš řvát na sousedy jak jelen na pasece: Dobry déén! Dobry déén!“

„To už se dávno děje! Táhle na tý parcele se celý léto vochovej-tá starší chlápek, ten snad v montérkách i spí, a když mě zahlídne, ztuhne, vycení na mě umělý zuby a stojí, dokud nezaječím: Dobry déén! To mám třeba pětkrát za den. Svět plnej hodnejch kretěnu. Pak at' se mi někdo diví, že jsem utahanej.“

Sírově žluté listí se neslyšně snáší k zemi. Nalevo se černá les. Vpravo prosvítá mezi kmeny Polabí – pole, louky, vrby, telegrafní sloupy. Podél plotu se táhne vyježděný úvoz.

„Co ty tu vlastně máš za adresu?“ ptám se. „Je tohle ňáká ulice? Jmenuje se to tady ňák?“

„To je ulice V Nadějích.“

„Aha – ulice Spravedlivě dotčených.“

„Realistická.“

„Férová.“

„Povědomá.“

„Alzheimerova.“

„Ulice V Hudrovadlech! Tetina! Dacanů!“ rozjíždí se kamarád a nalévá si do zbytku čaje deci rumu. „Srdcařská! Dietní! Teoretická! Televizních hlasatelů! Oty Sklenčky! Psychologická!“

„Na Tiché vzpomínce! Troškařů! Malých psíčků!“ hulákáme na celé polesí. „Druhé mízy, číslo popisné 6! Čechošvýcarokanadanů! Pravdařů! Hanky Zagorové 32! V Machinacích! Šťastlivců! Ségrina! Na Funidle! Třída Richarda Tymeše! Na Čestných úmyslech! Melancholická 48!“

Ozvěna poletuje mezi kmeny borovic.

„Kurev vychcanejch 15/1650... Na Prdelním hříchu... Kulometčíků... Mravkolevova 19... Ulice Bez debaty...“

NA CESTĚ SE ZJEVUJE LESKLÁ SIERRA, ZVOLNA SE DOHOUPE K PLETIVEM POTAŽENÉ BRÁNĚ A ZASTAVUJE. Otevírají se dveře, vystupuje náš společný známý, Ivan. Přijel nás pozdravit cestou do Prahy. Má s sebou ženu, dítě, psa.

Dítě pláče, pes štěká. Známost se nemluvně culí, kamarád se ho snaží rozveselit.

Jdu se protáhnout před chatu. Ze všech stran se na mě smějí červené muchomůrky. Když to mohly žrát germánské kmeny, aby se rozběsnily, když to žere Evenk na Sibiři, aby se odreagoval, proč bych nemohl já? Vybírám jednu princezničku, ochutnám. Je delikátní. Pomalu ji žvýkám. Vracím se do chatky.

Dítě naříká, známý hýbe lícními svaly a kamarád jim v touze zažehnat vpád do mládeneckého obydlí nabízí zavařeninu, utopence, zbytek sekané.

„Ne, děkujem, my už pojedem,“ opakuje žena toho známého. „My jsme tady jenom na skok.“

Jak na skok, říkám si, všichni jsme tady jenom na skok.

Vracím se mezi modřiny. Obcházím pozemek. Je tu jako v pohádce. Co se dá dělat, asi to nefunguje, říkám si. Vyberu ještě jednu červenou. Je souměrná, čistě vybarvená, moc dobrá. Závěrem spolknou další tři, ne větší než pralinky.

Listí se snáší na zem. Kdesi hraje rádio. Nic se neděje. Nezapírá to, říkám si a mířím k chaloupce.

Domek křičí: „A vona na to tím svym osudově tragickým tónem: Ty nevíš, co to znamená, když si žena vezme červenou sukni, vid'? Nó, že si vzala červenou sukni, já na to, a vona na mě kouká těma vočima snad deset minut a pak povídá: To si ze mě snad děláš legraci...“

Jdu předsíní, sedám mezi ně ke stolu.

„To víš, kam-m-maráde,“ odtuší Ivan.

„Tak já ti to řeknu, ty tuntu – když si žena vezme červenou sukni, tak přece každěj chlap pozná, že nic nebude,“ doléhá ke mně.

„To Beneš, koukám, moc rád slyší,“ pousměje se Ivan.

„Protože to slyším už počtvrtý,“ říkám.

„Je fakt, že to slyšel už třikrát,“ připouští kamarád. „Jednou v autě, podruhé, když jsem to říkal do telefonu Strašničákovi, a potřetí, když volal jeden známej... Co mám taky, kurva, furt říkat, když se jinak nic neděje! Chcete kafe?“

„Aja, be, eja, e!“ volá dítě.

„Tak pod', Michalko,“ vrhá se k němu žena, odnáší ho. nejsou pryč ani půl vteřiny a zase ho přináší.

„To byla nesmyslně rychlá akce,“ upozorňuji ji.

Přejdou to mlčením.

„Žijeme na dluh,“ říkám. „Každej dřív nebo pozděj zaplatí, co sám sobě dluží.“

„Kdo je věřitel?“ ptá se Ivan vysokým bzučivým tónem, asi jsem mu šlápl do něčeho osobního.

„Někdo, kdo by tu seděl místo mě, kdybych nedělal jednu chybu za druhou. Kdybych byl ten, kdo jsem moh bejt.“

„A čím zaplatíš?“ sykne Ivan.

„Ztrátou představitosti.“

„Aha!“ povídá kamarád Kratochvíl, po dlouhé době jsem ho něčím překvapil.

„Teda, vy jste tu museli chlastat!“ žasne žena.

„Ani ne,“ říkám. „A i kdyby, alkohol je prd proti látkám, který si přirozenou cestou vyrábí samo tělo.“

„To je fakt,“ souhlasí kamarád, „já si vod jistý doby беру veškerý okolnosti tak vosobně, že stačí, když se vo mě někdo votře v metru, a v tu ránu bych ho nejradši chyt pod krkem, mlátil mu hlavou vo dveře a šeptal mu sladkým hlasem: Víte, co je aura? Víte, nebo nevíte? Tak se mi do ní laskavě neserte!“

„Seš citlivej nežád,“ křikne radostně Ivan. „Stárneš!“

Chvilí je ticho. Ne úplné. Venku to vlaze hučí. Abych se odreagoval, rozhlížím se po stole. Ubrus je potištěn živě červenými květy.

„Begónie,“ říkám.

„Kundy,“ upřesní kamarád.

„Hele!“ volá Ivanova žena. „Já někde četla, že chlapi, co jedí každý den maso, maj víc energie, co si vo tom myslíte? Michalko, nezlob! Nech to, Michalko, to neni tvoje! Polož to!“

„Čunerigo bunerigo,“ odpovídám.

„Okamžitě to polož!“ ryčí žena.

„Tak my jedem,“ zpívá skoro neslyšně Ivan.

„Eště je tady to víno! Nechcete sulc nebo řízek?“ nabízí kamarád.
„Sekanou s rajčetem? Vemte si vánočku!“

DOPROVÁZÍME JE K BRÁNĚ. Nad lučinou se vznáší lehounký prach. U brány plesniví přerostlý hřib. Beru nacucaný klobouk, rozlomím ho. Vnitřek se hemží jako nákladové nádraží. Legie červů vrtají, žerou, prchají a pracují.

„Paci, paci, pacičky,“ povídám jim a zblízka na ně dýchnu. Činnost uvnitř houby se zmnohonásobí. Zároveň se dostaví jakési bouřlivé zfialovění.

V dálce se přehoupne miniaturní autíčko přes betonový nájezd. Uvnitř se odehrává drobná gestikulace. Přehoupne se a mizí. Po obzoru jede moped, na něm chlápek s kosou. Když spatří auto, zastaví, sesedne a zvědavě za ním hledí.

„Pardon,“ říkám bříze, do které omylem vrážím.

„Jasně, vole, vomluv se fest!“ přitakává kamarád. „Co je s tebou, čuráku?“

„Sněd jsem muchomůrku.“

„Co?“ leká se.

„Ne tamtu,“ mávnu rukou ke hnoji. „Takovej frajer nejsem. Normální, červenou.“

„Aha,“ povídá ten den snad podvacáté. „A jaký to je?“

„Těžko říct.“

„Je to aspoň trochu posunutý?“

„Moc ne, akorát jinak rozfázovaný. Ale víš co? Za chvíli běží v televizi Fantomas!“

„A jo, a jo, a jo, čove-ove-ove-če, tak rychle-chle-chle-chle!“

Dabing rozechvívá chatku. Moravcův střevní bas se nese Polabím. Jean Marais v masce světélkuje jako stalagnát v jeskyni divů. Když nemusí, nehýbe se. Když musí, pohybuje se jako zlý minimalistický baleták. Zjevuje se špatným hercům a říká jim křišťálově jasná, srozumitelná slova. Konstatuje, že když se do toho vloží on, jsou dvě možnosti. Buď se oddělat, nebo se poddat vyšší síle. Vyšší sílu nelze hodnotit. Lze se jí jen podvolit. Jít jí vstříc.

V hlavě se mi rozprskne rachejtle námitek. Ano! Ale... ale...

Než stačím domyslet, kamarád mi strčí do ruky hrnec kafe, který mě vrací zpátky do reality.

„Ponořit! Se!“ velí Fantomas.

JDEME S TOMÁŠEM PO TŘÍDĚ MILADY HORÁKOVÉ. Pět metrů za námi se loudá Teryna s Karolínou, dvě holky, kterým se taky ještě nechce domů. V každém baru, který se nám namane do cesty, si dáváme štamprli na zahřátí. Je konec listopadu, mrzne.

Tomáš se narodil na Smíchově, emigroval do Londýna, vystudoval anglistiku, literaturu, oženil se, učil na škole, po rozvodu sbalil kufr a vrátil se do Prahy. Zná ho z Klubu 8. Rád si povídá o Beckettovi, o Brochovi, o Queneauovi. Myslí jako vzdělanec, mluví jako Smíchovák a vypadá jako černý bombardák. Hlavu má jako kus omlácené žuly, daleko od sebe posazené buvolí oči. Tuhle podobu zdědil po tatínkovi z Konga, který tudy svého času projížděl.

Cosí melu, Tomáš nesouhlasí. Mluvíme o někom, poté o někom jiném. Mezitím si, aby holky neslyšely, vyměňujeme heslovité zprávy o citových újmách. V bodech nastíním Petruši, což s gentlemanským odstupem kvituje. Stalo se mu cosi podobného s tím, že nebydlel on u ní, ale ona u něj.

Nad Strossmayerákem uhýbáme z hlavní, křižujeme nazdařbůh ulicemi, míříme ke světlu na konci jedné z nich. Epilepticky pomr-kávající herna. U automatů přilepeni vycukaní noční ptáci.

Sedáme, objednáváme pití. Dívky tiše rozprávějí. Teryna se bolestínsky šklebí, Karolína cosi kreslí do bloku.

Automaty bouchají, cinkají, rachotí.

„Nezkusíme to?“ táže se Tomáš.

Nezávazně přejdeme k volnému forbesu. Před námi velká obrazovka, pod ní pult. K pultu kabely připojeny neforemné plastové pistole, modrá a růžová. Vhazujeme minci. Zpoza zdi vyskočí chlap a vystřílí do nás zásobník. YOU ARE DEAD, oznamuje přístroj, GAME OVER.

Bereme bouchačky – stihnu sebrat modrou – a jdeme do toho. Než se rozkookáme, jsme na zemi. Vhodíme další peníz. Bum a ležíme. Musíme na to jinak. Rozdělíme si sektory. On hlídá, co kde lítá vpravo a dole, já vlevo a nahoře. Kosíme hrubě rastrované ozbrojence. Samopalníci nevadí, mají velký rozptyl. Automatické pušky jsou horší, hned nám jde štáva dolů. Nejhůř nám zatápí široký strejda s bazukou. Je to on, kdo nás dvakrát předčasně zkasíroval.

Tomáš drží růžovou pistolí oběma rukama. Je bez sebe nadšením. Tu a tam mě v zápalu nabere loktem do žeber. „Ty krávo, bacha!“ křičí vždy noblesní, zdrženlivý, lehce ráčkující anglista: „Hajzl za regálem! Je na sračky! Vlevo – sejmi ho! Hezzky! Ty kokot, těch je! Dva v autě! Mám je, uhni! Prrd! Hezzky!“

Vytahujeme bankovky, jdeme rozměnit na bar.

KDYŽ PODNIK OPOUŠTÍME, JE NOC. Mráz okusuje vše živé. Na mřížích, klandrech, větvích se ježí Jehličkovitá srst.

„Můžeš přespat u mě, já kousek vodtud' bydlím,“ navrhuje Teryna, zatímco Tom s Karolínou mizí ve vleku mánie dát si někde poslední kafe.

„Teda bydlím,“ dodává, když stoupáme po schodech, „je to takový prozatímní... Teprv se to upravuje, ale na přespání to stačí.“

Otevírá okopané, zaflákané dveře v podkroví. Na zemi se mezi hromadami trubek, koudelce a cihlové drti válí rozbité sklo a holubí trus. Ve stropě zeje prosklené ateliérové okno, jiné tu není. Polovina tabulek vytlučená. Nacházíme se v podstatě na střeše. Nad námi se zvolna otáčí Mléčná dráha.

„Eště to tady neni hotový.“

„To vidim.“

„Vyspíme se na patře, neboj, mám tam spacák.“

Žádné schody, žebřík, nic. Přistavíme si rozviklanou židli, přitáhneme se, šplháme přes okraj maltou zacákaného trámu. Polopatro je pokryto zvlněným plesnivým papundeklem.

„Dej bacha, jsou tu díry.“

Vidím otvor, kterým bych pohodlně propadl dolů na hromadu střepů. Strkám nohy k ní do spacáku. To je všechno, co s tím lze dělat. Je jasné, že nepůjde o přespání, ale o přežití. Tiskneme se k sobě. Chvíli se hladíme, olizujeme, ale pro něhu tady v té morně nejsou podmínky. Bez řečí ze sebe trháme šaty, zakousneme se do sebe jako dogy. Zběsile hekáme, dokud únava necvakne vypínačem. V jednom okamžiku se s bušícím srdcem dereme ke světlu a v dalším spíme.

V noci procitám. Postupně ke mně proniká skutečnost, že tu kdovíjak dlouho ležím s holou zadnicí. Na zádech mi stojí zmrzlý pot. Teryna oddychuje. Přetáhnu přes ni svetr, kladu na ni zbytek oblečení kromě druhého svetru, ten zaberu pro sebe.

„Nemáš cigáro?“ říká zřetelně.

Vkládám jí cigaretu mezi rty.

„Co to je?“ vyprskne váleček do tmy.

„Chtělas cigáro.“

„Jak můžu chtít cigáro, když spim?“

Beru si sám. Nemůžu najít oheň. A tak jen ležím, sajů vzduch skrz lehounký výrobek tabákového průmyslu a drkotám zuby. Nořím se do změti šachet, sklípků, modlíren, kobek, výtahů, vratkých lávek

a chodeb, již se souhrnně říká mysl. Rozšířit pohlavní lásku na vše – a jde to! svítí klíčový slogan. Arci ne můj. Já jen souhlasím. Nic nehledat, před ničím neutíkat. Rozlišovat, ale nesoudit. Mít soucit, ale nelitovat. Vyzářit kašpara, zmizet. Jít dál. Žít na rozhraní. Zába v teple a vpředu z huby pára.

Když se budím znovu, je příšerná kosa. Beru Terynu za rameno, třesu s ní.

„Co je?“

„Vstávej, jedem pryč.“

Beze slova se posadí, začne se oblékat.

Kostel pod Strossmayerákem ční jako ohlodaná kozí lebka. Vysoko nad ním opisují kruhy zářící tečky družic. Na sloupku refýže je přilípnut lístek: TAROT MARSEILSKÝ. CESTA, KŘÍŽ – PROČ BOLÍ DUŠE? VÝKLAD NABÍZÍ ZKUŠENÁ PANÍ S DLOUHOLETOU PRAXÍ.

Mrazivým koridorem třídy Milady Horákové k nám sjíždí kalně svítící jednapadesátka. Přestože řidič topí naplno, klepeme se zimou až na Vinohrady. Jedeme dospat ke mně.

BĚHEM TŘETÍHO PÁDU DO ŘÍŠE SNŮ PÁTRÁM V PAMĚTI, ODKUD VLASTNĚ TERYNU ZNÁM. Seděli jsme kdysi v Blue Lightu, na někoho čekali. „Chceš dát páku?“ navrhla mi. Normální dívčina; byl jsem připraven žertem prohrát. Opřela se do toho a já měl co dělat, aby mě nepoložila na první zabrání. Klepali jsme se, lil z nás pot. Po deseti minutách povolila a řekla, že dělala atletiku. Do sedmnácti házela koulí. Čtrnáct dní jsem necítil ruku. Zánět šlach.

To nás sblížilo. Zvykli jsme si chodit po parcích, po putykách a hovořit na sebe slovensky. Normálně skoro nemluvila, ale jak přišlo na slovenštinu, rozjela se jak dračice. Přitom je z Prahy.

Jedenkrát jsme se lízli přesmoc, nabídl jsem jí nocleh. Sotva jsme dorazili, zarachotil zámek, ve dveřích Nanda. S Nandou jsem žil, ale nefungovalo to, končili jsme. Neviděli jsme se třeba tři neděle. Šla rovnou k Teryně. „Obuj se a běž,“ řekla nebezpečným hlasem.

„Nikam nechod' a sed'“ já na to. „Já říkám, že vodejdeš!“ sykla Nanda. Teryna seděla a viditelně se třásla. Potřebovala to zpracovat. Zvedla se a šla. Tašku zapomněla pod stolem. Vzal jsem kabelu a bez dalšího běžel za ní. Nahlížel jsem do nonstopů, třikrát obešel náměstí. Až jsem uviděl na trávě uprostřed Jiřáku nehybnou postavu. Ležela na zádech a vzlykala. Vzal jsem ji zpátky, co jiného. Šla, jako bych ji vedl na popravu, ale šla. Doufal jsem, že tam Nanda nebude.

Nebyla. Police vyrvané ze zdi, přeražené židle, džem na koberci, rozškubané dopisy, fotky, stržená garnýž, třísky, střepy. Vypili jsme v kuchyni, která se nedala nazvat kuchyní, čaj. Gauč byl pryč, rozerval mi ho Pavlík s Danuší. Ustlal jsem jí tedy vedle sebe. Pokusili jsme se usnout. Na zdech vnitrobloku řvaly kočky. Dvorem létaly mroukové skřeky.

„Spíš?“ řekl jsem do tmy. Spí, to je dobře. Přehodil jsem jí ruku přes záda. A ucítil, jak překotně oddychuje. „Nespím,“ hlesla, „copak to de?“ A tak se stalo, co jsme naprosto neměli v plánu.

TATÁŽ KUCHYŇ PO LETECH, TO JEST TEĎ. Pijeme čaj s grappou, kterou jsem našel v mrazáku. Teryna fouká do hrnku, dívá se před sebe a zase se drobně třese. Víím proč. Je tu sama. Ze mě je tady jenom vnější vrstva. Jsou takové momenty. Po všech, kdo si mě pustí moc blízko k tělu, plivu jedovaté obláčky nicoty.

„Co je?“ ptá se nejistě.

Nemá to název. U některých to vyvolá odezvu na bázi chvění, jiní si ničeho nevšimnou.

Tak či onak jsem žabař proti zpěvákovi kapely, v níž hrála Petruše s Pavlíkem. Ten umí, aniž chce, rozpoutat psychické zemětřesení. Za časů Clavisu jsem s ním seděl u Karla IV. nad pivem. Trčel proti mně beze slov v dýmu jako sfinga. Po čtvrt hodině jsem málem vyletěl z kůže. „To dělám já,“ podotkl suše, „vim vo tom, ale neumím to zastavit.“

Dolévám jí čaj, grappu.

Nenech jí v tom. Něco řekni, šup!

„Terka,“ povídám, „celkom som sa ťa zabudol spýtať – ako sa ti darí?“

„Jaj, mohlo by to byť aj lepšie,“ odtuší s dojemně bolestným úsměvem.
„A čože sa deje?“

„To je práve to, čo neviem... No poviem ti oveľa zaujímavejšiu vec. Čítala som, že kreativita a psychóza tvoria nerozlučný pár. Prečo to tak je? Môže za to dopamín, čo je neurotransmitter, ktorý sa v mozgu spája s príjemnými pocitmi. Táto chemikália aktivuje na povrchu neurónov niekoľko druhov receptorov – D2 až 5. Keď skúmali v mozgu dopamínové receptory, dokázali, že dopamínový systém kreatívnych ľudí sa veľmi podobá systému schizofrenikov. Zdravých ľudí iba rozptyluje. Kreativcom však vytvára v mozgu bizarné predstavy a asociácie. No to nie je všetko – dopamínové receptory priamo súvisia so sociálnymi fóbiami. So strachom, ktorý prepadáva postihnutých jedincov v spoločnosti iných ľudí. Takýto jedinci sú ľahostajní k osudu druhých, vykadzujú poruchy pri spaní a prinímaní potravy.“

„Keďže sme pri potrave – čo rada ješ?“

„Všetko, ale nie je to možné.“

„Prečo?“

„Lebo som tučná.“

„Si pekná.“

„Netáraj.“

„Chcel som ti ponúknuť raňajky.“

„Ďakujem, no ja už pôjdem, ktosi ma čaká... Nuž, maj sa!“

Zvláštní holčina. Pálí jednu od druhé, smolí básničky, nosí v sobě balvan předčasné rezignace, je nerada sama, ale jakmile nastane smír, je fuč.

Sotva bouchnou dveře, volám Tomášovi.

„Nazdar, Honzo,“ říká už zase svým oxfordským tónem, dělá překladatele v korporaci, možná ho poslouchá půlka open space.

„Nenech se zdržovat, jenom mě zajímá, jak jste dopadli.“

„Už jsme nikam nešli, já jel domu. Zvláštní ale je, že jsem měl včera dva a půl litru a teď mám dvě kila.“

„To ta střelba asi.“

„Nejspíš.“

„Ale bylo to zajímavý.“

„Dokonce moc, musíme si to někdy zopakovat.“

„Tak jo.“

„Tak jo.“

NÁSLEDUJÍCÍ NOC SE OCITÁM V PEKLE. Je k nerozeznání od Prahy devadesátých let. Především tu jsou čerti – ulízaní chlápkové ve sportovních košilích. Chodí mezi námi, rozdávají vizitky, poplácávají kdekoho po hřbetě a usmívají se. Dobrý den, Tomáši, dobrý den, Sašo.

My ostatní jsme huň oblečení, nevyspalí, zíváme, máme vyrážku, je mezi námi spousta neurotiků, pošuků, co sebou trhnou při hlasitěji proneseném slově.

Jinak je vše normální. Dodržujeme denní rozvrh. Na každý den jednomu každému připadá úkol. Peklo spočívá v tom, že ho musíme splnit do čtyřadvaceti hodin. Když ne, tak se úkol příští den zdvojnásobí. Najdou se tu takoví, co musí stihnout svézt se 850krát v Parku kultury na dráze smrti. Jiní zas dát si v libovolných restauracích 7400krát za den rajskou se šesti, a ještě jiní mají zkouknout 12 000krát za sebou ve Světozoru Lost Highway.

Jsou frajeři, co mají na kontě pálky jako jet 4 000 000 000krát šestnáctkou z Braníka na Spojovací a zpět, z konečné na konečnou. Ti se od ostatních liší tím, že jsou poměrně uvolnění, bezstarostní. Udržují si odstup. Baví se výhradně mezi sebou a s čerty. S námi pablby, co máme na kontě pětatřicet jízd pantákem ze Smíchova na Karlštejn, se vůbec nezahazují.

Zvláštní je, že jsou tu samí chlapi. Ženské peklo se nejspíš nalézá jinde.

NA SLAMNÍKU SEDÍ PĚT HOSTŮ. Dva dny po Silvestru žádný div. Servírka sleduje televizi, Rus s obrovskou koňskou hlavou se mlčky pere s hracím automatem. Mačká knoflíky rukou, která se podobá lžící od bagru.

Nestačím se napít, když se otevrou dveře a v nich Pavlik. V závěsu za ním vstupuje do lokálu fešná tmavovlasá šuhajka.

Zvedám půllitr jako lucernu v bouři. Pavlik dopluje k mému stolu, slečna zahne k toaletám. Než se vrátí, stihne mi říct, že je to výborná ženská a že u ní bydlí.

Šuhajka usedá. Má rysy, co nezestárnou ani po čtyřicítce. Téhle bude doopravdy škoda, myslím si. Pavlik bezmocně vzdychne.

Mlčíme.

Nechci se ptát, co Clavis. Vidím mu na boltcích, jak se modlí, ať se neptám.

Vyfoukneme v pění tunel, pijeme.

„Potkal jsem Lud'ka,“ povídám. „Ale moc se bavit nechtěl.“

„Von teď nikam nechodí,“ snižuje hlas Pavlik. „Prej byl u toho, jak ve Vršovicích vodprásk chlap chlapa, slyšels vo tom? To se stalo někde dole u sokolovny, v putyce. Chlápek sedí u stolu, zničehonic vytáhne bouchačku, přijde k druhému, dá mu jí takhle k hlavě a povídá: Já tě zastřelím! Druhej na to: Tak mě zastřel! No, a von ho teda zastřelil.“

„Fakt, jo?“ říká dívka.

„Jo. A ten střelec pak chodil eště půl hodiny po lokále a říkal: Sem ho zastřelil, chtěl to, ne? Slyšels to? Řek si vo to, ne? a hosti kejvali: Jo, říkal to... Chtěl to... Až ňák po půl hodině personálu došlo, co se stalo, tak volali fízly.“

„A co s tím Luděk?“

„Ten seděl u stolu metr vod toho zastřelenýho. Střelec si s bouchačkou v ruce dával panáky a z toho mrtvýho tekla krev na ubrus.“
Objednávám štok.

„Vemte to přes kopírák,“ říká Pavlik.

Upadáme v mlčení.

Vedle u stolu si povídají pejskaři: „Před hotelem, jak je u šraněk zrcadlo, klepla tatrovka fenu vlčáka, blbě jí tam skočila, tatrovka jí jenom tak lízla, jenže za ní jel blbec s toyotou a ten tý feně ujel půlku těla. Zadek tam ležel a hrabal nohama, zbytek kaše.“

„To mi snad ani nevykládej,“ mumlá druhý.

„Mílo, ale to není všechno! Von ten muj trouba, jak vidí fenu, tak se nezná! Von se mi vytrh, skočil k tý půlce a začal to trtkat... To jsem teda ztuhnul, Mílo, to jsem teda ztuhnul! Zahrádka plná lidí, umíš si to představit. Živou mocí jsem ho nemoh vodtrhnout,“ říká muž a shýbá se. Pod stolem leží malý podvraták.

„Peklo!“ říká muž a hladí psíka.

„UŽ SE NA TO VYSERTE A MLUVTE SPOLU NORMÁLNĚ,“ ŘÍZNE DO TOHO ŠUHAJKA. „Kdo se na vás má koukat! Ty klepeš nohou jak magor a ty kouříš dvě startky najednou... Nechceš si dát aspoň polívku?“

„To je dobrý,“ drží se Pavlik.

„Já mám prachy, dej si!“

„Tak držkovou bych možná zkusil.“

„Vemte to přes kopírák,“ říkám číšnici.

„A tři štoky?“

„Jo.“

Pavlik si jde odskočit.

„Sorry, že to říkám,“ povídá holka. „Seš pro mě cizej chlap, ale takhle zamilovaná jsem v životě nebyla! Von je dobrej a poctivej!“

„Je,“ souhlasím.

„Nejlepší chlap, jakýho jsem potkala! Já myslela, že něco takovýho ani neexistuje!“

„Vo dobrý chlapy je nouze, vid,“ plácne Pavlika, který si sedá.

„Je nás málo,“ říká s jistotou.

„A co je teda s Clavisem?“ ptám se konečně.

„Co by bylo, no. David mě vyhodil hned po tobě.“

„Von тебе?“

„Jo.“

„To mi vysvětlí.“

„Chytli jsme konečně kšeft, šlo to přes jeho známýho, mě s nim seznámit nechtěl, samý výmluvy. Nechme toho, já bych se zbytečně nasral.“

„Tak to teď táhnou ve dvou?“

„Právě že ne, Luděk šel pár tejdů po mně.“

„Aha.“

„A víš, co je největší gól? Chvíli po tom, co jsem vyfičel, Pěkný poslal prachy. Prej to Davidovi stačilo přesně na to, aby zaflastroval dluhy Clavisu a vyplatil Lud'ka.“

„Čili tebe nevyplatil?“

„Ne.“

Mě nakonec taky ne, říkám si v duchu.

„Hezký,“ povídám.

„Moc.“

„A co Petruše?“ tážu se ledabyle.

„Vo tý mi radši nemluv, sčuchla se s Hlavsou, furt něco nahrávaj, plánujou, na naší kapelu sere, chce bejt slavná, honí kšefty, začíná si vo sobě moc myslet a ke všemu chrápe s Vozárym.“

Vidím, že ji pořád miluje. Že je miluje všechny. A sebe ani trochu. Proto se nedokáže zastavit. Bude se štvát od jedné ke druhé, dokud mu nedojde pára. Nelze se vracet, nelze spočinout.

„A co ty?“ ptám se.

„Každej den vstanu, naložim do dodávky lízátko, želé řezy, gumový medvídky a jezdím s tím po republice. Vobjíždím cukrárny a nabízim je. Někdy se stane, že za celej den udám bednu fidorek a zbytek vezu zpátky.“

„Já spíš myslel obecně – jak se máš?“

„Takhle se mám, no. A ke všemu to nedělám pro sebe, ale pro Kryštofa, mýho bráchance. Pod' se bavit vo něčem normálním.“

A už to jede. Jak mi zmasakroval kanape. Jak se dělá kachna na medu. Jak Antonín navařil pětadvacet litrů bramboračky. Jak Davidovi přistálo na pysku přes celou místnost hozené cigáro. Chá! Jak jsme žrali Na Ráji psa. Jak byl u Pavlika exekutor, ale odtáhl, protože nic, ale fakt nic nemá. Co asi Síma. Co Baňka, lepší nevědět. Proč sakra pořád pijeme štok, když se to nedá pít.

Zpíváme: „Dzina, dzina, dzina drá, jak ta banda pěkně hrá, pikolka i bombardón i ten velký heligón...“

Dorážíme pivo. Šuhajka dává Pavlikovi dlouhého hubana. Zvou mě, ať u nich přespím, že bydlí kousek odtud.

„Černí jezdci se smířili s Rychlými šípy – konečně!“ pronáší Pavlik. Škrábu se na hlavě.

„Budou z nich dva nové dobré kluby, čestně spolu zápasící... Mimochodem, eště ti dlužím jednu informaci. Víš, proč jsme nenašli žádný neostaliny? Protože tu tenkrát nebyli. Bambula si je vymyslel, páč mě potřeboval diskreditovat nulovým výsledkem akce.“

Bambula je jeho exšéf, dnes hlava mediálního kolosu.

VENKU SHRÁBNE ZE ZÍDKY SNÍH, HODÍ PO ŠUHAJCE KOULI. Ta ji v letu lapne, mrskne ji po něm zpátky. Ledovka se mu rozprskne o hrud'. Pavlikovi poskočí ohryzek dojetím.

Stelou mi v kuchyni na rozložené pohovce. S výhledem na les tchýniných jazyků, na kredenc, na špalír láhví v ní. Jedna je načatá, tu si беру k sobě.

Zavírají dveře, pouštějí muziku. Skleněná výplň dveří drobounce drnčí.

„Ráno se chystáme jet navštívit Antonína do Kutný Hory!“ volají na mě. „Pojed' s náma!“

„Jo,“ křičím. „Jedu!“

„Zas kecáš, na něco se vymluvíš! Já tě znám!“

„To mě znáš blbě,“ volám.

„Líp než si myslíš!“

Muzika šlape a odsejpá. Vedle vyvádějí a já vleže trsám. Pak pro změnu jen úsporně cukám palcem u nohy.

Otevírám srolovanou dekou utěsněné okno, vykláním se, dávím do hlubiny. Na křižovatce se objímá dvojice. Dívka mě pozoruje, hoch má nos oddaně zabořen v jejích vlasech. Zavírám okno, vracím se do původní polohy, balím se do deky, tanec pokračuje.

Šuhajka vedle hvízdavě heká. Pavlík je bojovník. Nikdy to nevzdá. Kapely do toho řezou bez ladu a skladu. Retro, afro, elektro.

Mezi jinými hraje Šílenství. Petrušín temně zastřený hlas zpívá o tom, že se jí dělá nanic z čučení na televizi. Že tam vidí jen bordel a zmatek, nic víc.

Nakonec zazní dryáčnická hymna:

*My head is spinning round,
my heart is in my shoes, yeah,
I went and set the Thames on fire,
oh, now I must come back down...*

Zaplaví mě vlašná, tisíckrát přihřívaná sentimentální bramboračka. Stavím se na pohovce do pozoru – za sebe, za Pavlíka, za Ludka, za Antonína, za kamaráda Kratochvíla, za Šutka – a zpívám s sebou:

*Well I don't need anybody
because I learned, I learned to be alone...
Well I said anywhere, anywhere, anywhere I lay
my head, boys,
Well I gonna call my home...*

I vedle cítí, že po tomhle je lepší nechat ticho. V prázdném vzduchu nad Bubenci zakráká havran.

„Anebo víte co,“ křičím. „Jed'te sami! A pozdravujte vode mě!“

„Jako bych to neřikal!“

„Řikal to!“ volá dívka.

„Tak dobrou!“

„Dobrou!“

„Ráno zabouchni!“

„Jo.“

V noci se mi po dlouhé době nezdá vůbec nic. Vedle v pokoji chrápe můj bývalý ředitel.

„Ccc... ccc... ccc... ccc,“ snaží se ho utiřit jeho nová dívka.

PROBRAT SE S HUČÍCÍ HLAVOU V CIZÍM KVARTÝRU PATŘÍ VŽDY ZNOVA K ZAJÍMAVÝM ZÁŽITKŮM. Oko pojímá obrazy, alkoholem rozmaširovaný mozek k nim zvolna řadí pojmy. Konvice, kaktus, truhla, žirafa. Lojovinou nasáklé kuchyňské prkénko. Spiknutí modloslužebných předmětů v okolí telefonu.

UVAŘ SI KAFE! radí cedule na stole.

Srkám kafe. Na parapetu stoh časopisů. Revolverka, Respekt, pod nimi Fantastic, Extáze. Časáky z Clavisu, vida. Naše stará péčka. Kontroluji známé naaranžované situace. Zrasovaná těla, zničené duše. Co taky pořád vymýšlet. Nalistuji Intimní schránku Sabriny Black.

I když byla na samém pokraji šílenství, prožívala něco nepoznaného. Byla v pekle i v ráji současně. Místo ukojení jsem jí však rozkázala, aby si lehla na stůl. Poslechla. Přivázala jsem jí ruce a zakryla oči. To ti píšu, jen abych uspokojila tvou neslýchanou zvědavost. Poslední dobou si říkám, že jsem nikdy neměla svolit, aby kdokoliv z vás obyčejných smrtelníků nahlížel do mého soukromí.

A proto končím! Kdo se bude příště chtít ke mně přiblížit a bezvýhradně se podrobit mým příkazům, bude mě muset navštívit osobně. Myslím však, že drzý otrok jako ty k tomu nenajde nikdy dost odvahy... Moji rubriku už tu příště nenajdeš.

Chudák ženská. Nejspíš to psala máma od dětí, co tráví život mezi sunarem a Billou, každá koruna dobrá, a teď tohle. Nějaký hejsek škrtne rubriku, protože se špatně vyspal.

ZABOUCHNU DVEŘE, SCHÁZÍM PO SCHODECH. Nad Bubenčí se chvěje desetikilometrová vrstva vzduchu. Ulicí projíždí popelářská kuka. Námraza křupe.

Jsem doma. Ještě v kocovině startuji PC. Zaznamenám povšechně pár výkřiků, Petruše, Pavlik, Clavis, Plukovník. CHYBÍ MNĚ MODRÁ DENIMOVÁ NA BOČÍCH POUZE NASTEHOVANÁ ZA ÚČELEM ROZŠÍŘENÍ SUKNĚ!

To znám – to přece měla stará Karbusická na dveřích. Zapišu to a pokračuji dál. Píšu týden, měsíc, zbytek zimy. Je to, jako když se protrhne přehrada. Zdivočelá voda odnáší peřiny, ploty, šuplíky, kabáty, slepice, stará vysvědčení, dopisy, žádosti, dekrety, boty, postele, auta, lidi, roztržštěné stromy. V jedné chvíli to je a v další ne. A člověk na to kouká a směje se a směje. A sám neví čemu.

PIŠ, NEBO CHCÍPNI, BYL TEHDY MŮJ REŽIM. Proto byla původní Sabrina tak rozvleklá, a proto jsem se ji po letech pokusil zkrátit.

Pavlika čas od času potkávám. Podnikatelské záměry ho ještě určitou dobu neopouštěly. Vrhł se do rekonstrukce ohromné ratejny v Nusli s tím, že z ní bude restaurace s pódiem pro muziku, ale došly mu peníze. Pak si pronajal sklípek na Letné a zřídil v něm hospůdku, kde točil staropraven se svojí další novou milou. Problém byl, že jim to nikdo nezkolaudoval. A tak k nim chodili jedině ti, co se o ní privátně doslechli. Pravidelně se tam scházela jen parta horolezců, kteří si s sebou nosili svůj speciální horolezecký čaj a po Pavlikovi chtěli než horkou vodu. Momentálně dělá kulisáka a hraje na housle v různých hudebních formacích. Petruše dál ždíme basu, vychovává dceru a je šťastně zamilovaná. Ema je v Británii. Teryna má vlastní firmu. Farář Ferda se ve skutečnosti jmenoval Fanda Hochman a zemřel v roce 2009. Agentura Clavis skončila v roce 2000. David se pořád tluče po reklamkách. O Lud'kovi nikdo nic neví.

Emil Hakl
Intimní schránka Sabriny B. (final cut)

Ilustrace na obálce Primsky/Shutterstock.com
Redakce Markéta Teuchnerová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 30. 9. 2021

ISBN 978-80-274-1872-5 (epub)
ISBN 978-80-274-1873-2 (pdf)
ISBN 978-80-274-1874-9 (prc)